

Program Ochrony Środowiska dla gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022

Opracował:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

SKOCZÓW 2015

Spis treści

1. Wstęp.....	5
1.1. Cel i zakres opracowania.....	5
1.2. Opis przyjętej metodyki.....	6
2. Charakterystyka gminy.....	7
2.1. Położenie.....	7
2.2. Demografia.....	9
2.3. Budowa geologiczna.....	10
2.4. Warunki klimatyczne.....	10
2.5. Infrastruktura inżynierijno-techniczna.....	10
2.5.1. Sieć wodociągowa.....	10
2.5.2. Sieć kanalizacyjna.....	11
2.5.3. Sieć gazowa.....	11
2.5.4. Sieć drogowa.....	11
3. Założenia programu.....	13
3.1. Dokumenty o zasięgu krajowym.....	13
3.1.1. Uwarunkowania wynikające z Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Ochrona Środowiska.....	13
3.1.2. Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej państwa.....	14
3.1.3. Uwarunkowania wynikające z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.....	14
3.1.4. Uwarunkowania wynikające z Krajowego i Wojewódzkiego Programu Usuwania Azbestu.....	15
3.1.5. Uwarunkowania wynikające z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego.....	15
3.2. Dokumenty o zasięgu wojewódzkim.....	15
3.2.1. Uwarunkowania wynikające z wojewódzkiego programu ochrony środowiska.....	15
3.2.2. Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej powiatu.....	18
4. Działania systemowe.....	23
4.1. Zarządzanie środowiskowe.....	23
4.1.1. Cele i strategia działań.....	23
4.2. Edukacja ekologiczna.....	24
4.2.1. Cele i strategia działań.....	28
4.3. Poważne awarie.....	29
4.3.1. Stan aktualny.....	29
Zagrożenia.....	29
Cele i strategia działań.....	30
5. Ochrona zasobów naturalnych.....	30
5.1. Lasy.....	30
5.1.1. Stan aktualny.....	30
5.1.2. Zagrożenia.....	33
5.1.3. Cele i strategia działań.....	34
5.2. Ochrona przyrody.....	35
5.2.1. Stan aktualny.....	35
5.2.2. Zagrożenia.....	42
5.2.3. Cele i strategia działań.....	42
5.3. Ochrona powierzchni ziemi.....	43
5.3.1. Stan aktualny.....	43
5.3.2. Zagrożenia.....	47
5.3.3. Surowce naturalne oraz ich eksploatacja.....	47

5.3.4. Zagrożenia	48
5.3.4. Cele i strategia działań	48
6. Stan środowiska	49
6.1. Wody	49
6.1.1. Stan wyjściowy – wody powierzchniowe	49
6.1.2. Jakość wód – wody powierzchniowe	51
6.1.3. Stan wyjściowy – wody podziemne	54
6.1.4. Jakość wód – wody podziemne	57
6.1.5. Gospodarka wodno-ściekowa	59
6.1.6. Sieć kanalizacyjna	60
6.1.7. Oczyszczalnia ścieków	60
6.1.8. Zaopatrzenie w wodę	61
6.1.9. Zagrożenia	61
6.1.10. Cele i strategia działań	62
6.2. Ochrona powietrza	62
6.2.1. Źródła zanieczyszczenia powietrza	62
6.2.2. Jakość powietrza	66
6.2.3. Zagrożenia	75
6.2.4. Cele i strategia działań	75
6.3. Hałas	76
6.3.1. Stan wyjściowy	76
6.3.2. Źródła hałasu	77
6.3.3. Zagrożenia	85
6.3.4. Cele i strategia działań	86
6.4. Promieniowanie elektromagnetyczne	86
6.4.1. Stan wyjściowy	86
6.4.2. Cele i strategia działań	89
6.5. Gospodarka odpadami	89
6.5.1. Stan wyjściowy	89
6.5.2. Zagrożenia	95
6.5.3. Cele i strategia działań	95
7. Odnawialne źródła energii	96
7.1. Stan aktualny	96
7.1.1. Biomasa i biogaz	96
7.1.2. Energia wiatru	97
7.1.4. Energia geotermalna	99
7.1.5. Energia słońca	100
7.1.6. Energia cieków wód powierzchniowych	101
7.2. Ograniczenia rozwoju źródeł energii odnawialnej	102
7.3. Zagrożenia	103
8. Plan operacyjny	103
8.1. Wprowadzenie	103
8.2. Lista przedsięwzięć	103
9. Uwarunkowania finansowe	113
9.1. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych	113
9.1.1. Fundusze krajowe	113
9.1.2. Fundusze Unii Europejskiej	115
10. Wdrażanie i monitoring	117
10.1. Działania polityki ochrony środowiska	117
10.2. Kontrola oraz dokumentacja realizacji programu	118
10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	119

Spis tabel:

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2014r.)	9
Tabela 2. Bezrobocie (stan na 31.XII.2014r.)	9
Tabela 3. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Skoczów (stan na 2013 r.)	10
Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Skoczów (stan na 2014 r.)	11
Tabela 5. Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy Skoczów (stan na 2013 r.)	11
Tabela 6. Drogi powiatowe na terenie miasta i gminy Skoczów	12
Tabela 7. Struktura lasów gminy Skoczów w roku 2013.	30
Tabela 8. Pomniki przyrody na terenie gminy Skoczów.	40
Tabela 9. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie gminy Skoczów (stan na rok 2010).	44
Tabela 10. Zmienność odczynu gleby wraz ze zmianą zakresu odczynu pH.	45
Tabela 11. Uziarnienie gleb.	45
Tabela 12. Odczyn gleb.	45
Tabela 13. Substancje organiczne w glebach.	46
Tabela 14. Właściwości sorpcyjne gleb.	46
Tabela 15. Pozostałe właściwości gleb.	46
Tabela 16. Całkowita zawartość pierwiastków śladowych.	46
Tabela 17. Surowce naturalne występujące na terenie gminy Skoczów.	48
Tabela 18. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.	51
Tabela 19. Wyniki badań jakości wód powierzchniowych na terenie gminy Skoczów (stan na rok 2013). ..	52
Tabela 20. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Skoczów (stan na 2013 r.)	59
Tabela 21. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.	63
Tabela 22. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).	64
Tabela 23. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza.	68
Tabela 24. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku siarki z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.	69
Tabela 25. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku azotu z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.	69
Tabela 26. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla pyłu PM10 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.	69
Tabela 27. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla pyłu zawieszonego PM2,5 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia (w odniesieniu do poziomu docelowego) – 2013 r.	70
Tabela 28. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla ołowiu w pyłe zawieszonym PM10, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.	70
Tabela 29. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla benzenu, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.	70
Tabela 30. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla tlenku węgla, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.	71
Tabela 31. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla ozonu, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.	71
Tabela 32. Poziom stężenia arsenu w pyłe zawieszonym PM10 w powietrzu w województwie śląskim z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia (w odniesieniu do poziomu docelowego) – 2013 r.	71
Tabela 33. Poziom stężenia kadmu w pyłe zawieszonym PM10 w powietrzu w województwie śląskim z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia (w odniesieniu do poziomu docelowego) – 2013 r.	72
Tabela 34. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla niklu w pyłe zawieszonym PM10 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.	72
Tabela 35. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.	72
Tabela 36. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku siarki	73
Tabela 37. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku azotu, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin – 2013 r.	73
Tabela 38. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku ozonu z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin – 2013 r.	73

Tabela 39. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2013 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.	74
Tabela 40. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2013 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	74
Tabela 41. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.	77
Tabela 42. Drogi powiatowe na terenie miasta i gminy Skoczów.	79
Tabela 43. Wyniki pomiarów hałasu na terenie gminy Skoczów.	81
Tabela 44. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi ekspresowej S-1 – powiat cieszyński.	82
Tabela 45. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi ekspresowej S-1 – powiat cieszyński.	82
Tabela 46. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi krajowej nr 81 – powiat cieszyński.	83
Tabela 47. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi krajowej nr 81 – powiat cieszyński.	84
Tabela 48. Zestawienie wyników pomiarów prowadzonych w ramach monitoringu pól elektromagnetycznych na obszarze gminy Skoczów.	88
Tabela 49. Lista zadań przeznaczonych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska.	104
Tabela 50. Zestawienie wskaźników ogólne dla monitorowania osiągnięcia celów.	118

Spis rysunków:

Rysunek 1. Gmina Skoczów na tle powiatu.	7
Rysunek 2. Podział gminy Skoczów na sołectwa i miasto.	8
Rysunek 3. Procentowy udział gatunków tworzących lasy Nadleśnictwa Ustroń.	33
Rysunek 4. Obszary ptasie Natura 2000 na terenie gminy Skoczów.	36
Rysunek 5. Obszary siedliskowe Natura 2000 na tle gminy Skoczów.	37
Rysunek 6. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Kaplicówka” na tle gminy Skoczów.	38
Rysunek 7. Rezerwat „Skarpa Wiślicka” na tle gminy Skoczów.	39
Rysunek 8. Hydrografia gminy Skoczów wraz z punktami pomiarowymi WIOŚ (rok 2013).	50
Rysunek 9. Lokalizacja Głównych Zbiorników Wód Powierzchniowych (GZWP) w Polsce.	55
Rysunek 10. Położenie GZWP względem gminy Skoczów.	56
Rysunek 11. Lokalizacja Skoczów względem JCWPd nr 143.	57
Rysunek 12. Ocena stanu ilościowego na podstawie Planów Gospodarowania Wodami.	58
Rysunek 13. Ocena stanu ilościowego na podstawie Planów Gospodarowania Wodami.	59
Rysunek 14. Podział województwa śląskiego na strefy pod względem pomiarów jakości powietrza.	67
Rysunek 15. Drogi krajowe przebiegające przez gminę Skoczów.	80
Rysunek 16. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Skoczów.	87
Rysunek 17. Lokalizacja punktu pomiarowego natężenia pól elektromagnetycznych na terenie Skoczowa w roku 2012.	88
Rysunek 18. Regiony gospodarki odpadami w województwie śląskim.	91
Rysunek 19. Uproszczony schemat nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie województwa śląskiego (WPGO dla województwa śląskiego (2014).	92
Rysunek 20. Kształt regionu III gospodarki odpadami.	93
Rysunek 21. Strefy energetyczne warunków wiatrowych.	98
Rysunek 22. Zasoby geotermalne Polski.	99
Rysunek 23. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.	100
Rysunek 24. Mapa nasłonecznienia Polski.	101

1. Wstęp

1.1. Cel i zakres opracowania

„Program Ochrony Środowiska dla gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy do roku 2022.

1.2. Opis przyjętej metodyki

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.)¹, a w szczególności:

„Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.”

Gminne Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym.

¹ Z uwzględnieniem zapisów ustaw zmieniających, w tym Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 r., poz. 1101).

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Gmina Skoczów to gmina miejsko-wiejska położona w południowej części województwa śląskiego, w powiecie cieszyńskim. Gmina Skoczów od wschodniej strony graniczy z gminą Jasienica, w powiecie bielskim. Od południowej strony sąsiednimi gminami są: Brenna oraz Ustroń, od południowo-zachodu Goleiszów, od północnej strony jest to gmina Chybie, natomiast od północno-zachodniej gmina Strumień. Gmina Skoczów od zachodu graniczy z gminą Dębowiec. Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego gmina Skoczów leży w obrębie megaregionu Region Karpacki, w prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionu Pogórze Zachodniobeskidzkie mezoregionu: Pogórze Śląskie.

Rysunek 1. Gmina Skoczów na tle powiatu.

Źródło: www.administracja.maz.gov.pl

Gmina Skoczów składa się z miasta Skoczów oraz dziesięciu sołectw:

- Bładnice,
- Harbutowice,
- Kiczyce,
- Kowale,
- Międzywieć,
- Ochaby,
- Pierściec,
- Pogórze,
- Wilamowice,
- Wiślica.

Rysunek 2. Podział gminy Skoczów na sołectwa i miasto.

Źródło: www.skoczow.pl

2.2. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z 2014 roku liczba ludności w gminie Skoczów wynosiła 26 697 osób, z czego 12 804 stanowili mężczyźni, a 13 893 kobiety. Z ogólnej liczby mieszkańców miasto Skoczów zamieszkiwało 14 625 osób co stanowi około 55% ogółu. Szczegółowe informacje na temat demografii zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2014r.)

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Ludność według miejsca zameldowania		
Liczba ludności (ogółem)	osoba	26 697
Liczba kobiet	osoba	13 893
Liczba mężczyzn	osoba	12 804
Wskaźnik modułu gminnego		
Gęstość zaludnienia	ilość osób / km ²	420
Ilość kobiet na 100 mężczyzn	osoba	109
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-	1,3
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	19,1
W wieku produkcyjnym	%	62,4
W wieku poprodukcyjnym	%	18,5

Źródło: GUS.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie gminy Skoczów zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 2. Bezrobocie (stan na 31.XII.2014r.)

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Bezrobotni zarejestrowani według płci		
Ogółem	osoba	940
Mężczyźni	osoba	472
Kobiety	osoba	468

Źródło: GUS.

2.3. Budowa geologiczna

Gmina Skoczów jest zlokalizowana na granicy dwóch jednostek geologicznych – Zapadliska Przedkarpackiego oraz zewnętrznych Karpat Fliszowych. Zapadlisko Przedkarpackie jest zbudowane z utworów karbonu górnego (piaskowce i łupki z wkładkami z węgla kamiennego) oraz z trzeciorzędowych mioceńskich utworów płytowych (iły, iły z ławicami piasków i pokładami osadów chemicznych). Z Karpatami Fliszowymi związane są natomiast utwory fliszowe pochodzące z okresu kredy oraz trzeciorzędu (łupki, piaskowce, zlepieńce, wapienie). Skały te są pokryte osadami czwartorzędowymi. W dolinie rzeki Wisły osady te mają pochodzenie fluwioglacjalne. Można do nich zaliczyć żwir, piasek, iły oraz gliny.

2.4. Warunki klimatyczne

Gmina Skoczów jest zlokalizowana w Karpackiej dzielnicy klimatycznej. Średnia roczna temperatura oscyluje wokół 7-8° C, natomiast suma opadów wynosi od 800 do 1000 mm. Długość okresu wegetacyjnego wynosi od 200 do 220 dni. Na terenie gminy Skoczów przeważają wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie. Charakterystycznym zjawiskiem związanym występującym na terenie gminy są wiatry fenowe wiejące w okresie wiosennym i jesiennym. Jest to rodzaj silnego, ciepłego i suchego wiatru wiejącego od szczytów gór ku dolinom.

2.5. Infrastruktura inżyniersko-techniczna

2.5.1. Sieć wodociągowa

Gmina Skoczów posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 181,5 km z 3 602 podłączeniami do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego mieszkania. W 2013 roku dostarczono nią 661,4 dam³ wody. Z sieci wodociągowej gminy Skoczów korzysta 23 441 osób co daje 87,7% ludności. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie gminy Skoczów.

Tabela 3. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Skoczów (stan na 2013 r.)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	długość czynnej sieci rozdzielczej	km	181,5
2.	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 602
3.	woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	661,4
4.	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	23 441
5.	% ludności korzystający z instalacji	%	87,7
6.	Zużycie wody na jednego mieszkańca	m ³	24,8

Źródło: GUS

2.5.2. Sieć kanalizacyjna

Gmina Skoczów posiada sieć kanalizacyjną o długości 100,4 km (w tym sieć grawitacyjną o długości 96,2 km). Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 2 345. Liczba mieszkańców korzystająca z systemu kanalizacyjnego to 16 954 osoby.

Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Skoczów (stan na 2014 r.)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	100,4
2.	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2345
4.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	16 954

Źródło: Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.

2.5.3. Sieć gazowa

Gmina Skoczów dysponuje siecią rozdzielczą gazu ziemnego o długości 223,234 km z 4 030 czynnymi przyłączami. Zużycie gazu w 2013 roku wyniosło 3 861,1 tys. m³, z czego na ogrzewanie przypadło 2 753,6 tys. m³. Na terenie Gminy z sieci gazowej korzysta 24 891 osób co daje 93,1 % mieszkańców. W poniższej tabeli przedstawiono szczegółową charakterystykę sieci gazowej występującej na terenie Gminy.

Tabela 5. Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy Skoczów (stan na 2013 r.)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	długość czynnej sieci ogółem	m	257 888
3.	długość czynnej sieci rozdzielczej	m	223 234
4.	czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	4 030
5.	odbiorcy gazu	gospodarstwa domowe	7 075
6.	odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gospodarstwa domowe	3 243
7.	zużycie gazu	tys.m ³	3 861,1
8.	zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys.m ³	2 753,6
9.	ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	24 891
10.	% ludności korzystający z instalacji	%	93,1

Źródło: GUS.

2.5.4. Sieć drogowa

Przez teren gminy Skoczów przebiegają ważne drogi mające znaczenie dla powiązania jej z innymi jednostkami administracyjnymi i gospodarczymi kraju. Układ drogowy tworzą:

- Droga ekspresowa S-1, będąca częścią europejskich tras E-75 oraz E-462,
- Droga krajowa nr 81,
- Droga wojewódzka nr 941,
- Drogi powiatowe (zebrane w tabeli poniżej),
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne.

Tabela 6. Drogi powiatowe na terenie miasta i gminy Skoczów.

Nr drogi	Gmina / Nazwa drogi, ulicy	Długość w km
Miasto Skoczów		13,101
2602 S	ul. Górecka	2,464
2614 S	ul. Mickiewicza	0,730
2614 S	ul. Górny Bór	1,504
2615 S	ul. Wiślicka	0,650
2616 S	ul. Stalmacha	1,634
2638 S	ul. Kiczycza	1,235
2641 S	ul. Dolny Bór	2,801
2642 S	ul. Bielska	0,862
2642 S	ul. Objazdowa	0,491
2642 S	ul. Cieszyńska	0,730
Gmina Skoczów		30,221
2613 S	Międzywiec – Golezów	0,800
2614 S	Skoczów – Kisielów – Ogrodzona	2,686
2615 S	Wiślica – Skoczów	2,875
2617 S	Dębowiec – Międzywiec	1,585
2619 S	Cieszyn – Gumna – Dębowiec – Ochaby – Kiczyce	7,754
2638 S	Skoczów – Landek	5,565
2639 S	Zaborze - Pierściec	2,500
2640 S	Pierściec – Wieszczęta – Rudzica	2,569
2642 S	Międzywiec – Skoczów – Pogórze	1,120
2642 S	Międzywiec – Skoczów – Pogórze	2,767

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie

3. Założenia programu

„Program Ochrony Środowiska dla gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” zgodny jest z dokumentami wyższego szczebla, tj. dokumentami krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi.

3.1. Dokumenty o zasięgu krajowym

3.1.1 Uwarunkowania wynikające z Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Ochrona Środowiska

(dokument przyjęty Uchwałą Nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.”).

CEL 1. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI ŚRODOWISKA:

- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin;
- Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody;
- Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna;
- Uporządkowanie zarządzania przestrzenią.

CEL 2. ZAPEWNIENIE GOSPODARCE KRAJOWEJ BEZPIECZNEGO I KONKURENCYJNEGO ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ:

- Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii;
- Poprawa efektywności energetycznej;
- Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych
- Modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowania do wprowadzenia energetyki jądrowej;
- Rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy
- Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii;
- Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich;
- Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne.

CEL 3. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA:

- Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki;
- Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne;
- Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki;
- Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych;
- Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

3.1.2 Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej państwa **Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016:**

Główne cele wynikające z polityki ekologicznej państwa dotyczące gminy Skoczów.

1. W zakresie poprawy jakości środowiska:

- osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez uporządkowanie gospodarki ściekami komunalnymi oraz zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rozproszonych, trafiających do wód wraz ze spływami powierzchniowymi,
- spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza,
- minimalizacja zagrożenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem,
- wprowadzenie kompleksowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. W zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego:

- zachowanie różnorodności biologicznej i ochrona krajobrazu,
- utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej.

3. W zakresie zrównoważonego wykorzystania materiałów, wody i energii:

- wprowadzanie nowoczesnych technologii w przemyśle i energetyce w celu zmniejszenia wodochłonności, materiałochłonności, energochłonności i odpadowości produkcji oraz redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska,
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

4. W zakresie zadań systemowych:

- zapewnienie włączenia celów ochrony środowiska do ustaleń zawartych we wszystkich dokumentach strategicznych i przeprowadzenia oceny skutków ekologicznych ich realizacji przed ich zatwierdzeniem,
- upowszechnienie Systemów Zarządzania Środowiskowego,
- zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie,
- współpraca z sąsiednimi gminami.

3.1.3 Uwarunkowania wynikające z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych wraz z aktualizacją I, II i III.

Według „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”, który ma za zadanie realizację celów wyznaczonych w Dyrektywie Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG), w przypadku gminy Skoczów, należy zapewnić do 2015 r. doprowadzenia systemami kanalizacji zbiorczej ścieków komunalnych z aglomeracji do oczyszczalni przy zapewnionym stopniu obsługi aglomeracji tymi systemami na poziomie: 90 % RLM.

3.1.4 Uwarunkowania wynikające z Krajowego i Wojewódzkiego Programu Usuwania Azbestu

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, Program Usuwania Azbestu z Terenu Województwa Śląskiego do roku 2032

Cele nadrzędne dokumentów to:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Cele określone w dokumentach osiągane będą poprzez realizację wzajemnie uzupełniających się zadań, na trzech poziomach: krajowym, wojewódzkim i lokalnym, finansowanych ze środków publicznych i prywatnych.

3.1.5 Uwarunkowania wynikające z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014, Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego.

Celem KPGO 2014 oraz WPGO jest wprowadzenie w Polsce efektywnego systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

Cele nadrzędne to:

- przerwanie powiązania pomiędzy rosnącą ilością odpadów a wzrostem gospodarczym oraz kładzenie nacisku na zapobieganie powstawaniu odpadów i na ponowne ich użycie;
- zwiększenie udziału odzysku, a w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych, oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;
- utworzenie i uruchomienia bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami.

3.2. Dokumenty o zasięgu wojewódzkim

3.2.1 Uwarunkowania wynikające z wojewódzkiego programu ochrony środowiska.

Wojewódzki Program Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego.

Główne cele wynikające z WPOŚ dotyczące gminy Skoczów

CEL NADRZĘDNY: Rozwój gospodarczy przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego województwa.

Cele długo i krótkoterminowe:

1. Powietrze atmosferyczne.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Stworzenie, przyjęcie i realizacja Programów służących ochronie powietrza oraz ich aktualizacja, a także koordynowanie ich skuteczności,
- Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych,
- Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza.

2. Gospodarka wodna.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Stworzenie zintegrowanego systemu zarządzania gospodarką wodną na obszarze województwa śląskiego,
- Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej oraz ochrona jej ujęć,
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie skutkom wzebrań powodziowych,
- Odtworzenie ciągłości ekologicznej rzek, ochrona naturalnych dolin rzecznych oraz renaturalizacja rzek,

3. Gospodarka odpadami.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Wzmocnienie zarządzania, monitoringu i optymalizacja systemu gospodarki odpadami,
- Wdrożenie właściwego systemu gospodarki odpadami w województwie śląskim opartego na regionalnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi proponowanym w APGO WŚ,

- Minimalizacja wytworzonych odpadów oraz sukcesywne zwiększanie udziału odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania poza składowaniem,

4. Ochrona przyrody.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa,
- Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody,
- Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk,

5. Tereny przemysłowe.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Rewitalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych,

6. Hałas.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców województwa śląskiego i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Monitoring narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas,
- Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców,

7. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Minimalizacja emisji promieniowania niejonizującego do środowiska,

8. Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii przemysłowych.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii,
- Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych,
- Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych,

9. Zasoby naturalne.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Sporządzenie i ciągła aktualizacja bilansu popyt-podaż surowców naturalnych województwa śląskiego,
- Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona przed zainwestowaniem uniemożliwiającym ich eksploatację,

10. Gleby użytkowane rolniczo.

Cel długoterminowy do roku 2018:

- Racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych,

Cel krótkoterminowy do roku 2013:

- Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych,
- Ochrona gleb przed erozją wodną i wietrzną,
- Przeciwdziałanie degradacji gleb przez czynniki antropogeniczne,

3.2.2 Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej powiatu

Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla powiatu cieszyńskiego.

Główne cele wynikające z PPOŚ:

Cel długoterminowy: „Ochrona dziedzictwa przyrodniczego”

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000.

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Wykorzystanie „Planów zadań ochronnych obszarów NATURA 2000”,
- Upowszechnienie informacji o obowiązkach spoczywających na posiadaczach zwierząt egzotycznych,
- Wspieranie inicjatyw dot. porządkowania (utrzymywania czystości) terenów leśnych i rekreacyjnych,
- Doprowadzenie do właściwego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w celu przywrócenia obecności raka szlachetnego i błotnego wraz z działaniami informacyjno-promocyjnymi,

- „Program restytucji pstrąga”,
- Restytucja innych gatunków roślin i zwierząt cennych ze względów przyrodniczych,
- Propagowanie informacji dotyczących posiadanych w powiecie form ochrony przyrody oraz krajobrazu,
- Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii lobbingowej na rzecz ochrony przyrody w powiecie cieszyńskim,
- Określenie pożądanego stylu zabudowy w powiecie, wyznaczenie norm architektonicznych – opracowanie standardów urbanistyczno-architektonicznych – w ramach planów rozwoju z uwzględnieniem charakterystyki urbanistycznej poszczególnych gmin,
- „Dzikie Życie w mieście”. Tworzenie obszarów ochronnych na terenach miast. Opracowanie założeń projektowych i rozdysponowanie ich pośród gmin powiatu,
- Promowanie projektów z zakresu ochrony i renaturyzacji ekosystemów,
- Upowszechnienie informacji na temat obszarów systemu NATURA 2000 w powiecie oraz zasad funkcjonowania systemu,
- Uwzględnienie w planowaniu przestrzennym równowagi przyrodniczej istniejących ekosystemów jako warunków funkcjonowania obszarów NATURA 2000,
- Propagowanie ekologicznego kierunku rozwoju rolnictwa na terenie obszaru NATURA 2000,
- Tworzenie Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (żSOCH) na terenie powiatu,
- Dążenie do stworzenia spójnej na poziomie powiatu strategii zagospodarowania przestrzennego gmin w zakresie ochrony środowiska, zawierającej określenie stref działań gospodarczych, rolniczych, przyrodniczych na terenie powiatu ze względu na obszary chronione, w tym NATURA 2000.

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin.

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Wykonanie badań geologicznych terenów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo na okoliczność ewentualnego wystąpienia zjawisk osuwiskowych,
- Racjonalne korzystanie ze złóż kopalin w sposób nie dopuszczający do naruszenia równowagi w ekosystemie,
- Urządzenie zieleni przy drogach powiatowych,
- Wykonywanie badań jakości gleb na podstawie przepisów prawa ochrony środowiska po ukazaniu się rozporządzenia w tej sprawie,
- Zalesianie gruntów na podstawie ustawy o lasach.

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Inicjowanie działań edukacyjnych w zakresie gospodarki leśnej,
- Sporządzanie i wykonywanie uproszczonych planów urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa i nadzór nad wykonaniem planów,
- Sporządzanie i wykonywanie Planu Urządzenia Lasów dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa.

Cel długoterminowy - Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii.

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych - racjonalna gospodarka wodami.

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Budowa / odbudowa systemu rowów odwadniających drogi,
- Rewitalizacja rzeki Olzy i jej dorzecza,
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminach,
- Rozbudowa sieci wodociągów publicznych, kanalizacji i budowa lokalnych oczyszczalni ścieków z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym,
- Opracowanie warunków korzystania z wód regionu wodnego oraz planów ochrony przeciwpowodziowej w regionie,
- Dążenie do realizacji programu „Ochrona Zlewni Jeziora Goczałkowickiego – ujęcia wody pitnej dla Aglomeracji Śląskiej i Górnej Wisły” - modernizacja i rozbudowa kanalizacyjnego systemu powiatu,
- Zrównoważone gospodarowanie wodami,
- Promocja rybactwa.

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami.

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Utrzymanie czystości na terenie powiatu,
- Rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- Ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na wysypiska w strumieniu odpadów komunalnych,
- Uporządkowanie i rozwój systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Ochrona powietrza - ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii.

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Właściwe utrzymanie dróg na terenie powiatu w celu ochrony powietrza i ochrony przed emisją hałasu,
- Termomodernizacja obiektów budowlanych na terenie powiatu,
- Wspieranie w skali powiatu zachęt dla przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- Zaproponowanie ujednoliconych w skali powiatu przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia niskiej emisji,
- Promowanie możliwych do wykorzystania na terenie powiatu cieszyńskiego odnawialnych źródeł energii (woda, wody termalne, biomasa, wiatr, biogaz),
- Organizacja konferencji poświęconych odnawialnym źródłom energii w Euroregionie Śląsk Cieszyński,
- Promocja kotłowni wykorzystujących lokalny gaz (np. Kotłownia w Dębowcu) oraz instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- Promocja tras rowerowych,
- Dążenie do spełniania standardów emisyjnych z instalacji obiektów przemysłowych.

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Zrównoważony rozwój turystyki i agroturystyki.

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Wspieranie inicjatyw promujących usługi agroturystyczne obszaru Powiatu,
- Wzbogacanie istniejących banków informacji turystycznej w powiecie cieszyńskim o informacje o walorach przyrodniczych,
- Opracowanie projektu lokalizacji i zagospodarowania miejsc wypoczynku sobotnio-niedzielnego zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego,
- Dążenie do organizacji imprez masowych w miejscach wyznaczonych, z poszanowaniem środowiska naturalnego,
- Prowadzenie szkoleń z zakresu agroturystyki gospodarstw rolnych.

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych.

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Badanie hałasu w przypadku wyraźnej potrzeby (miejscu uciążliwe, protesty mieszkańców),
- Tworzenie i utrzymywanie zieleni pomiędzy terenami przemysłu i usług a terenami zabudowy mieszkaniowej,
- Dążenie do minimalizacji oddziaływania istniejących i potencjalnych pól elektromagnetycznych.

Cel długoterminowy: Edukacja ekologiczna, monitoring poprawa bezpieczeństwa ekologicznego

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Edukacja ekologiczna

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Doradztwo i konsultacje dla organizacji pozarządowych w obszarze ochrony środowiska,
- Organizacja konkursów ekologicznych,
- Prowadzenie powiatowego „serwisu ekologicznego”,
- Aktualizacja programu szkolnego z zakresu ochrony środowiska bazującego na dobrych przykładach z powiatu cieszyńskiego, w tym organizacja warsztatów ekologicznych w szkołach,
- Prowadzenie działań informacyjno – promocyjnych z uwzględnieniem możliwości przywrócenia obecności raków w rzekach powiatu cieszyńskiego skierowane do wszystkich gmin powiatu,
- Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych w zakresie rolnictwa ekologicznego i zdrowej żywności oraz agroturystyki,
- Wspieranie akcji promujących walory przyrodniczo-krajobrazowe powiatu,
- Edukacja ekologiczna i rolnicza dorosłych,
- Upowszechnianie wiedzy w zakresie konieczności oszczędzania wody na terenie powiatu,
- Dopuszaenie Centrów Edukacji Ekologicznej,
- Doskonalenie systemu zarządzania środowiskowego na terenach Gmin.

Cel średnioterminowy na lata 2012-2019:

Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami

Kierunki działań i działania na lata 2012-2015 (cele krótkoterminowe):

- Realizacja systemu i wymiany informacji o ochronie środowiska, w tym w wymiarze transgranicznym,
- Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w tym ćwiczenia w zakresie bezpieczeństwa ekologiczno-chemicznego,
- Prowadzenie działań w oparciu o stały monitoring przeciwpowodziowy w ramach sieci posterunków opadowych IMiżW i posterunków wodowskazowych IMiżW i RZżW wraz z systemem zarządzania w sytuacjach powodziowych,
- Podejmowanie działań mających na celu doskonalenie systemu zapobiegania poważnym awariom, na rzecz ograniczenia ich skutków dla ludzi i środowiska.

Program Ochrony Środowiska dla gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022 powinien być spójny z zapisami Strategii Rozwoju Gminy Skoczów na lata 2014-2020.

4. Działania systemowe

4.1. Zarządzanie środowiskowe

Obecnie każda nowocześnie funkcjonująca gmina powinna skutecznie zarządzać środowiskiem, wdrażając kompleksowy system planowania i wykonywania działań zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju, które skierowane byłyby na racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska, ich ochronę oraz odnowienie.

Podstawowym elementem funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem powinien być Program Ochrony Środowiska, który uwzględnia m.in.:

- zasady ochrony środowiska określone przepisami,
- perspektywiczne cele w zakresie ochrony środowiska,
- monitoring osiąganych efektów.

Skuteczne zarządzanie środowiskowe musi być oparte na właściwym przygotowaniu merytorycznym oraz koordynowaniu działań, które zazwyczaj mają charakter wielokierunkowy. Taki stan rzeczy sprawia, że niezbędny w gminie jest sprawny przepływ informacji, oparty o sporządzane raporty. W tym celu zaleca się wyznaczenie osób, których zadaniem byłoby bieżące monitorowanie Programu oraz okresowe zdawanie przed Radą Miejską sprawozdania z przebiegu jego realizacji.

Zapisy niniejszego Programu Ochrony Środowiska powinny być bazą dla wprowadzania przez gminę Skoczów rzeczywistego, sprawnego systemu zarządzania środowiskiem oraz koordynowania działań.

4.1.1. Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania środowiskowego na terenie gminy Skoczów
--

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Sporządzenie raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska.	Gmina Skoczów
2.	Opracowanie aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.	Gmina Skoczów

4.2. Edukacja ekologiczna

Warunkiem niezbędnym w realizacji celów „Programu ochrony środowiska dla gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” jest świadomość ekologiczna mieszkańców. Edukacja ekologiczna na terenie gminy Skoczów powinna być realizowana zgodnie z „Narodowym Programem Edukacji Ekologicznej”.

Narodowy Program Edukacji Ekologicznej

Początki edukacji ekologicznej sięgają 1992 roku, kiedy to miał miejsce Szczyt Ziemi w Rio de Janeiro. Wówczas powstał dokument „Globalny Program Działań”, z którego wynika światowy nakaz powszechnej edukacji ekologicznej.

Stwierdzono w nim, że władze lokalne 179 państw, które podpisały dokument z Rio de Janeiro, „*powinny przeprowadzić konsultację ze swoimi obywatelami i sporządzić – lokalną Agendę 21 dla własnych społeczności.*”

W skali naszego kraju taki dokument to „*Polityka Ekologiczna Państwa*” przyjęta przez Sejm w 1992 roku. Natomiast „*Polska Strategia Edukacji Ekologicznej*” jest rozwinięciem zadań dotyczących edukacji ekologicznej i została opracowana przez samodzielny zespół ds. Edukacji Ekologicznej w Ministerstwie Środowiska.

Zgodnie z zapisami art. 5 Konstytucji RP, uchwalonej w 1997 roku, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

„*Narodowy Program Edukacji Ekologicznej*” (NPEE), będący rozwinięciem i konkretyzacją zapisów „*Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej*” (NSEE), jest pierwszym dokumentem z zakresu tej problematyki, określającym podstawowe zadania edukacyjne, podmioty odpowiedzialne za ich realizację, możliwości i źródła finansowania, a także harmonogram ich wdrażania. Dokument ten, z uwagi na swoje przesłanie, sposób tworzenia i konstrukcję powinien stać się swoistą polską AGENDĄ 21.

Doświadczenia gromadzone zarówno w trakcie prac nad NSEE jak i w procesie tworzenia tego dokumentu wskazują, że różnorodne przedsięwzięcia określane mianem edukacji ekologicznej, bardzo popularne w wielu kręgach, często nie noszą znamion działań o charakterze systemowym o jasno sformułowanych celach i z poprawnie opisaną procedurą ewaluacyjną.

Ten dokument powinien stać się podstawą tworzenia systemu edukacji ekologicznej (EE) realizującej cele pożądane społecznie. Winien on eliminować działania pozorne i mało efektywne, czerpiąc inspiracje z życia społeczeństwa pragnącego zachować zdrowe środowisko oraz jego walory dla przyszłych pokoleń zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Główne cele „*Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej*” to:

- 1) Wdrożenie zaleceń *Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej* z uwzględnieniem zmian zachodzących w procesie reformowania Państwa oraz integracji z Unią Europejską;

- 2) Stworzenie mechanizmów pozwalających sprostać wyzwaniom związanym z wdrażaniem idei i zasad rozwoju zrównoważonego, pozwalających kształtować świadomość ekologiczną w warunkach demokratyzacji życia społecznego i wzrastającej roli komunikacji społecznej;
- 3) Zwiększenie efektywności edukacji ekologicznej przez promowanie najsukuteczniejszych jej form i najważniejszych treści, wskazanie sposobów optymalnej alokacji środków finansowych, uporządkowanie przepływu informacji i decyzji wykorzystując najlepsze krajowe i zagraniczne doświadczenia.

Cele operacyjne „Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej”:

- 1) Dokonanie kompleksowej, empirycznej diagnozy funkcjonowania edukacji ekologicznej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem jej źródeł, priorytetów i stosowanych w niej metod i procedur wdrożenia;
- 2) Dostarczenie informacji o optymalnym systemie edukacji ekologicznej w kraju i o warunkach dochodzenia do takiego systemu;
- 3) Wypełnienie zobowiązań wynikających z sygnowanych przez RP porozumień międzynarodowych;
- 4) Inspirowanie potencjalnych podmiotów do tworzenia branżowych, resortowych, regionalnych, lokalnych, instytucjonalnych oraz innych programów edukacji ekologicznej;
- 5) Stworzenie jednolitego dokumentu pozwalającego monitorować rozwój edukacji ekologicznej w Polsce w kontekście oczekiwań społecznych i możliwości realizacyjnych.

Program nauczania

Przedszkola – w programie nauczania przedszkolnego treści ekologiczne zawarte są w części haseł dotyczących środowiska, pór roku i towarzyszących im przemian w przyrodzie. Od świadomości ekologicznej nauczyciela przedszkola zależy jak dalece potrafi program nauczania w przedszkolu nasycić treściami ekologicznymi, co potrafi przekazać uczniom w trakcie zabaw, spacerów, czy zajęć plastycznych.

Szkoła podstawowa i gimnazjum – edukacja ekologiczna w szkołach podstawowych prowadzona jest na przyrodzie lub na innych przedmiotach w postaci ścieżki edukacyjnej.

Ścieżka edukacyjna to zestaw treści i umiejętności o istotnym znaczeniu wychowawczym, których realizacja może odbywać się w ramach nauczania przedmiotów (bloków przedmiotowych) lub w postaci odrębnych zajęć.

Celami ogólnymi edukacji ekologicznej są:

- 1) Uświadamianie zagrożeń środowiska przyrodniczego, występujących w miejscu zamieszkania.
- 2) Budzenie szacunku do przyrody.
- 3) Rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.
- 4) Zdobycie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych i ich opisu.
- 5) Poznanie współzależności człowieka i środowiska.
- 6) WYROBIENIE poczucia odpowiedzialności za środowisko.

7) Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.

Ścieżka edukacyjna:

- 1) Program ścieżki edukacyjnej łączy ogólne treści niezbędne w edukacji ekologicznej w gimnazjum. Tymi koniecznymi treściami są:
- 2) Przyczyny i skutki niepożądanych zmian w atmosferze, biosferze, hydrosferze i litosferze.
- 3) Różnorodność biologiczna (gatunkowa, genetyczna, ekosystemów) – znaczenie jej ochrony.
- 4) Żywność – oddziaływanie produkcji żywności na środowisko.
- 5) Zagrożenia dla środowiska wynikające z produkcji i transportu energii; energetyka jądrowa – bezpieczeństwo i składowanie odpadów.

Program ten uszczegóławia powyższe treści, a w kilku miejscach wykracza poza nie. Dotyczy to szczególnie tych treści, które mają nawiązywać do własnego doświadczenia dziecka i jego znajomości najbliższej okolicy oraz regionu. Program koncentruje się wokół:

- 1) Zagadnień zmienności w środowisku: naturalnej, jako tła porównawczego oraz zależnej od działalności człowieka w środowisku.
- 2) Najważniejszych problemów ekologicznych współczesnego świata.
- 3) Sposobów gospodarowania w miejscu swojego zamieszkania.
- 4) Wartości, jaką stanowi różnorodność biologiczna.

W realizacji programu tak w szkole podstawowej jak i w gimnazjum ważne jest:

- 1) Prowadzenie lekcji terenowych: obserwacji i prostych badań w terenie
- 2) Preferowanie metod aktywizujących uczniów, takich jak: praca z mapą w terenie, zbieranie danych i ich opracowanie, dyskusje, debaty, wywiady, reportaże, ankietowanie, podejmowanie decyzji – metodą drzewa decyzyjnego, tworzenie „banków pomysłów”, metaplanów itp.
- 3) Porównywanie zjawisk, procesów, problemów występujących w najbliższej okolicy z podobnymi i odmiennymi w innych regionach, krajach, kontynentach.
- 4) Stosowanie różnorodnych skal przestrzennych prowadzących do porównywania i odróżniania zjawisk, procesów, przyczyn i skutków.
- 5) Wykorzystywanie na lekcjach danych liczbowych, tabel, map, wykresów, zdjęć, rycin w celu kształcenia umiejętności interpretacji zawartych w nich informacji.
- 6) Organizowanie wspólnych, wcześniej zaprojektowanych przez uczniów działań w najbliższym środowisku, prowadzących do pozytywnych zmian.
- 7) Ukazywanie pozytywnej działalności człowieka w środowisku, jako dróg właściwego i realnego rozwiązywania problemów ekologicznych.
- 8) Głoszenie idei, haseł proekologicznych, które są zgodne z własnymi czynami.
- 9) Integrowanie i korelowanie treści nauczania w obrębie różnych przedmiotów i bloków przedmiotowych.

Szkoły średnie

Geografia – wśród celów nauczania geografii w szkole średniej możemy znaleźć: zdobycie wiedzy o środowisku i relacjach w nim zachodzących; zrozumienie przez uczniów złożoności procesów, którym podlega środowisko i konieczności zachowania równowagi w środowisku.

W treściach kształcenia problemy ekologiczne przewijają się często np.:

- zanieczyszczenie i ochrona wód, zanieczyszczenie i ochrona powietrza, zagrożenie i ochrona lasów, motywy i zasady racjonalnej gospodarki, zasobami naturalnymi, uciążliwość przemysłu dla środowiska i zdrowia ludzi, przemiany środowiska w wyniku prowadzenia gospodarki rolnej;
- racjonalne gospodarowanie środowiskiem, wyczerpywanie się możliwości produkcyjnych biosfery, urbanizacja, racjonalne gospodarowanie energią, zagrożenie ekologiczne związane z transportem, oraz odpowiedzialność jednostek i społeczeństw za lokalne środowisko, stanowiące część przestrzeni globalnej.

Biologia i ochrona środowiska – hasła programowe, które wchodzą w skład materiału z ekologii i ochrony środowiska to m.in.:

- przyrodnicze podstawy kształtowania środowiska;
- populacja – struktura,
- dynamika; biocenoza – podstawowe poziomy troficzne;
- ekosystem – struktura krążenia materii i przepływ energii, produktywność ekosystemów; homeostaza;
- sukcesja;
- stan zasobów w Polsce i na świecie;
- zasoby odnawialne i nieodnawialne;
- racjonalna gospodarka zasobami;
- planowanie przestrzenne;
- kształtowanie krajobrazu;
- degradacja środowiska i sposoby jej przeciwdziałania;
- ekologiczne podstawy rekultywacji środowisk zniszczonych;
- organizacja ochrony środowiska w Polsce.

Hasła te poparte są analizą materiałów źródłowych dotyczących aktualnych problemów ochrony środowiska – parków narodowych, rezerwatów przyrody, roślin i zwierząt chronionych, oraz wpływem zanieczyszczeń środowiska na zdrowie człowieka.

Mieszkańcy gminy Skoczów mogą także brać udział w akcjach ekologicznych organizowanych przez jednostki administracyjne oraz szkoły. Można do nich zaliczyć:

- Akcję „Sprzątanie świata”,
- Obchody „Dnia Ziemi”,
- Udział w Gminnym Konkursie Ekologicznym.

Co więcej, terenie gminy prowadzona jest, w sposób ciągły, edukacja ekologiczna oraz polityka informacyjna dotycząca prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, a także omawiająca zagrożenia wynikające ze spalania odpadów w domowych piecach.

4.2.1 Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Skoczów

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i wysokiej zawartości siarki w przydomowych kotłowniach.	Gmina Skoczów
2.	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.	Gmina Skoczów, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy zajmujący się zbiórką odpadów komunalnych
3.	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie odnawialnych źródeł energii.	Gmina Skoczów
4.	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie ochrony przyrody.	Gmina Skoczów, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Lasy Państwowe
5.	Organizacja imprez masowych (np. Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata).	Gmina Skoczów
6.	Prowadzenie szkoleń z zakresu dobrych praktyk rolniczych oraz upraw ekologicznych.	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
7.	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie racjonalnej gospodarki nawozami i środkami ochrony roślin w odniesieniu do ochrony owadów zapylających w tym pszczół.	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Śląski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
8.	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód	Gmina Skoczów, Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.

4.3. Poważne awarie

4.3.1. Stan aktualny

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. Zm.), mówiąc o:

- a) „poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.
- b) „poważnej awarii przemysłowej” – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Obejmują one takie rodzaje zdarzeń jak:

1. pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
2. awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska;
3. awarie budowli hydrotechnicznych, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska;
4. klęski żywiołowe, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska.

Jak wynika z informacji udostępnionych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach, według stanu na 23.01.2015 r. na terenie gminy Skoczów nie występują Zakłady Dużego Ryzyka (ZDR) oraz Zakłady Zwiększonego Ryzyka (ZZR).

Należy zaznaczyć, iż zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Przez teren gminy Skoczów przebiega droga ekspresowa S-1, droga krajowa nr 81 i droga wojewódzka nr 941. Należy pamiętać także o tym, iż paliwa płynne przewożone są praktycznie po wszystkich drogach gdzie występują stacje paliw płynnych.

Zagrożenia

Na terenie gminy Skoczów nie występują ZZR oraz ZDR, jednakże przez jej obszar lub w pobliżu przebiegają trakty komunikacyjne, po których transportowane są substancje niebezpieczne. Może to generować zagrożenia wystąpienia poważnej awarii.

Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Skoczów

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Prowadzenie polityki przestrzennej w kierunku zmniejszenia zagrożenia dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi. Zamieszczenie stosownych zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań przestrzennych oraz strategii rozwoju.	Gmina Skoczów
2.	Doposażanie Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt ratownictwa chemicznego	Gmina Skoczów

5. Ochrona zasobów naturalnych

5.1. Lasy

5.1.1. Stan aktualny

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy Skoczów wynosi 864,42 ha, co daje lesistość na poziomie 13,6%. Wskaźnik lesistości gminy jest zatem niższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,2%. Strukturę gruntów leśnych na terenie Gminy Skoczów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Struktura lasów gminy Skoczów w roku 2013.

Lasy		
Powierzchnia ogółem	ha	864,42
Lesistość	%	13,6
Lasy publiczne ogółem	ha	728,42
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	725,79
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	675,37
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	7,29
Lasy prywatne ogółem	ha	136,00

Źródło: GUS

Lasy na terenie gminy Skoczów podlegają Nadleśnictwu Ustroń. Zgodnie z danymi Nadleśnictwa na jego terenie występują następujące typy siedliskowe lasu:

- **Bór mieszany świeży** – występuje na dość ubogich glebach bielcowych oraz rdzawych utworzonych na piaskach i żwirach utworzonych w czasie procesów akumulacyjnych. Do gatunków głównych tego siedliska leśnego zalicza się sosny oraz świerki. Domieszkowo mogą także występować: buk, dęby, lipy, brzozy, jodły oraz modrzewie. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny, kruszyny, trzmieliny oraz wiciokrzew pomorski. W skład runa borów mieszanych świeżych wchodzi: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, kłosownica leśna czy orlica pospolita.
- **Las mieszany świeży** – występuje na glebach brunatnych oraz płowych, rzadziej na bielcach i glebach rdzawych. Główny drzewostan to dąb, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, brzozy, osiki, lipy oraz klonu. W podszyciu napotyka się trzmielinę, jarząb, leszczynę, kruszynę, wiciokrzew, głóg oraz dereń. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez kombinację roślin charakterystycznych dla lasów mieszanych oraz borów mieszanych.
- **Las mieszany wilgotny** – występuje na średniożyznych i wilgotnych siedliskach, często w obniżeniach terenu, w których zalegać mogą wody gruntowe. Tworzy się na glebach bielcowych oglejonych, brunatnych a także na glebach murszowych oraz zdegradowanych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb szypułkowy, świerk oraz jodła. Podszycie tworzą: jarząb, leszczyna, kruszyna oraz czeremcha. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne.
- **Las świeży** – zajmuje siedliska żyzne oraz bardzo żyzne. Tworzy się na glebach brunatnych oraz płowych. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, lipy, klonu, jawora, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się leszczynę, trzmielinę, kruszynę, jarząb, głóg, dereń, porzeczkę alpejską oraz bez czarny. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny kwitnące wiosną – przed drzewostanem. Jest to spowodowane zwartym drzewostanem i mniejszą ilością słońca przedostającego się do niższych partii lasu.
- **Las wilgotny** – zajmuje siedliska żyzne i wilgotne. Tworzy się na glebach brunatnych, murszowo-torfowych, gruntowo-glejowych oraz niektórych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy oraz jesion z domieszkami wiązu, klonu, jawora, lipy, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny, bez koralowy, porzeczkę czarną, dereń, trzmielinę oraz kalinę koralową. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez wysokie byliny, w tym dużą ilość roślin azotolubnych takich jak pokrzywy.
- **Ols** – zajmuje siedliska bagienne z płytkimi wodami gruntowymi, często występuje w dolinach rzecznych oraz wokół jezior. Tworzy się na torfach niskich. Główny drzewostan tworzy olsza czarna z domieszkami jesionu, brzozy omszonej oraz świerka. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny oraz

czarną porzeczkę. Charakterystyczną cechą runa lasów olsowych jest występowanie roślin typowych dla lasów (mchy, paprocie) oraz roślin szuwarowych.

- **Ols jesionowy** – zajmuje tereny zalewane o utrudnionym odpływie wody, przez co występują tam procesy zabagnienia gleby. Tworzy się on na glebach kwaśnych lub zasadowych z dużą zawartością substancji organicznych. Główny drzewostan tworzy jesion oraz olsza z domieszkami wiązu i brzozy. Skład podszycia jest bardzo podobny do olsów. W olsach jesionowych dodatkowo występują chmiel zwyczajny, śledziennica skrętolistna, kozłek lekarski.
- **Lasy łęgowe** – związane są z siedliskami wilgotnymi, na których występują okresowe zalewy. Zazwyczaj porastają doliny rzek. Trzon drzewostanu tworzą topole, jesiony, wiązy i dęby.
- **Las wyżynny świeży** – występuje na glebach piaszkowych oraz lessach. Główny drzewostan tworzą buki z domieszkami jodły, rzadziej świerka. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk rośliny takie jak: starzec Fuchsa, jeżyna gruczołowata, starzec, paprotnik kolczysty czy szałwia lepka .
- **Las wyżynny wilgotny** – występuje w zagłębieniach terenu na obszarach zajmowanych przez lasy wyżynne świeże. Zajmuje obszary gdzie utrudniony jest odpływ wód opadowych. Tworzą się na glebach gliniastych, piaszczystych oraz łupkach. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk rośliny takie jak: miesięcznica trwała, jęczmień zwyczajny, czartawa drobna, kostrzewa olbrzymia, gwiazdnica gajowa, czyściec leśny.
- **Las łęgowy wyżynny** – występuje wzdłuż rzek i strumieni oraz w miejscach okresowego zalewania wód opadowych. Powstają tam gdzie znajdują się osady rzeczne oraz deluwialne. Główny drzewostan tworzą jesiony z domieszkami olchy oraz dęba. Dla runa tych siedlisk rośliny takie jak: jarzmianka większa, starzec Fuchsa, starzec gajowy, tojeść gajowa, świerżabek, knieć błotna górska.
- **Bór mieszany górski świeży** – występuje na glebach bielcowych oraz rdzawych w reglu dolnym. Główny drzewostan tworzą buki, jodły i świerki. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk są rośliny takie jak: starzec Fuchsa, trzcinnik leśny, jastrzębiec leśny, sałatnik leśny, podrzeń żebrowiec, narecznica krótkoostna czy wietlica.
- **Las górski świeży** – występuje na glebach brunatnych w reglu dolnym, gdzie duży jest wpływ wód glebowo-opadowych oraz stokowych. Główny drzewostan tworzą buki z udziałem jodły. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk są rośliny takie jak: kosmatka olbrzymia, goryczka trojeściowa, przenęt purpurowy, szałwia lepka, żywokost sercowaty, kostrzewa górska.
- **Las mieszany górski świeży** - występuje na uboższych typach gleb brunatnych, tam gdzie widoczny jest duży wpływ wód stokowych oraz opadowo-deszczowych. Główny drzewostan tworzą świerki, buki oraz jodły. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk są

rośliny takie jak: kosmatka, jeżyna fałdowana, malina właściwa, turzyca leśna, zachyłka trójkątna oraz nerecznica samcza.

- **Lasy łęgowe górskie** – tworzą się na glebach wilgotnych w okolicy górskich potoków regła dolnego. Wymagają okresowo zalewanego terenu. Główny drzewostan tworzą olsy oraz jesiony. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk są rośliny takie jak: bodziszek żalobny, oset łopianowaty, lepiężnik wyłysiały, lepiężnik różowy, podbiał pospolity, łopian pajęczynowaty, perz psi, kopytnik leśny czy śledziennica skrętolistna.

W drzewostanie nadleśnictwa dominują buki, świerki, sosny, dąb oraz modrzew. Procentowy udział gatunków lasotwórczych w drzewostanie Nadleśnictwa przedstawiono poniżej.

Rysunek 3. Procentowy udział gatunków tworzących lasy Nadleśnictwa Ustroń.

Źródło: Nadleśnictwo Ustroń.

5.1.2. Zagrożenia

Siedliska leśne występujące na terenie gminy Skoczów są narażone na szereg zagrożeń dotyczących różnych elementów środowiska. Do najgroźniejszych należą:

- Szkodniki oraz pasożyty – Choroby wywoływane przez owady oraz grzyby stanowią duże zagrożenie dla terenów leśnych zwłaszcza, że w dalszym ciągu ich duża część to monokultury, które sprzyjają ich rozprzestrzenianiu. Zapobiega się temu zjawisku poprzez wprowadzanie do zalesień domieszek innych gatunków drzew.

- Zanieczyszczenia powietrza pochodzenia przemysłowego oraz komunikacyjnego – Ten rodzaj zanieczyszczeń może niszczyć tkanki roślin lub wpływać na ograniczenie fotosyntezy. W większym stopniu dotyczy on drzew iglastych. Jego wpływ jest większy w pobliżu tras komunikacyjnych oraz ośrodków przemysłowych.
- Pożary – Źródłem pożarów lasów z uwagi na rolniczy charakter gminy może być wypalanie traw. Innym zagrożeniem jest niewłaściwa gospodarka leśna czy ruch turystyczny. Aby zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia pożaru zaleca się przeprowadzanie akcji mających na celu edukację ludności w zakresie przeciwdziałania pożarom.
- Czynniki atmosferyczne – Czynnikiem atmosferycznym mającym największy wpływ na siedliska leśne może być wiatr, który przy dużym nasileniu może doprowadzić do złamania drzewa lub uszkodzeń systemu korzeniowego.

5.1.3. Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Ochrona i zrównoważony rozwój zasobów leśnych na terenie gminy Skoczów

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie.	Gmina Skoczów
2.	Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych.	Gmina Skoczów, Lasy Państwowe
3.	Realizacja zadań wynikających z planów urządzania lasów.	Nadleśnictwo, Gmina Skoczów, Właściciele prywatni
4.	Realizacja Krajowego Planu Zwiększenia Lesistości na terenie gminy Skoczów.	Nadleśnictwo, Gmina Skoczów, Właściciele prywatni

5.2. Ochrona przyrody

5.2.1. Stan aktualny

Na terenie gminy Skoczów występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszary NATURA 2000,
- rezerwat przyrody,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy,
- pomniki przyrody.

Obszary Natura 2000²

Nazwa obszaru: Dolina Górnej Wisły

Kod obszaru: PLB240001

Powierzchnia: 24 740,19 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

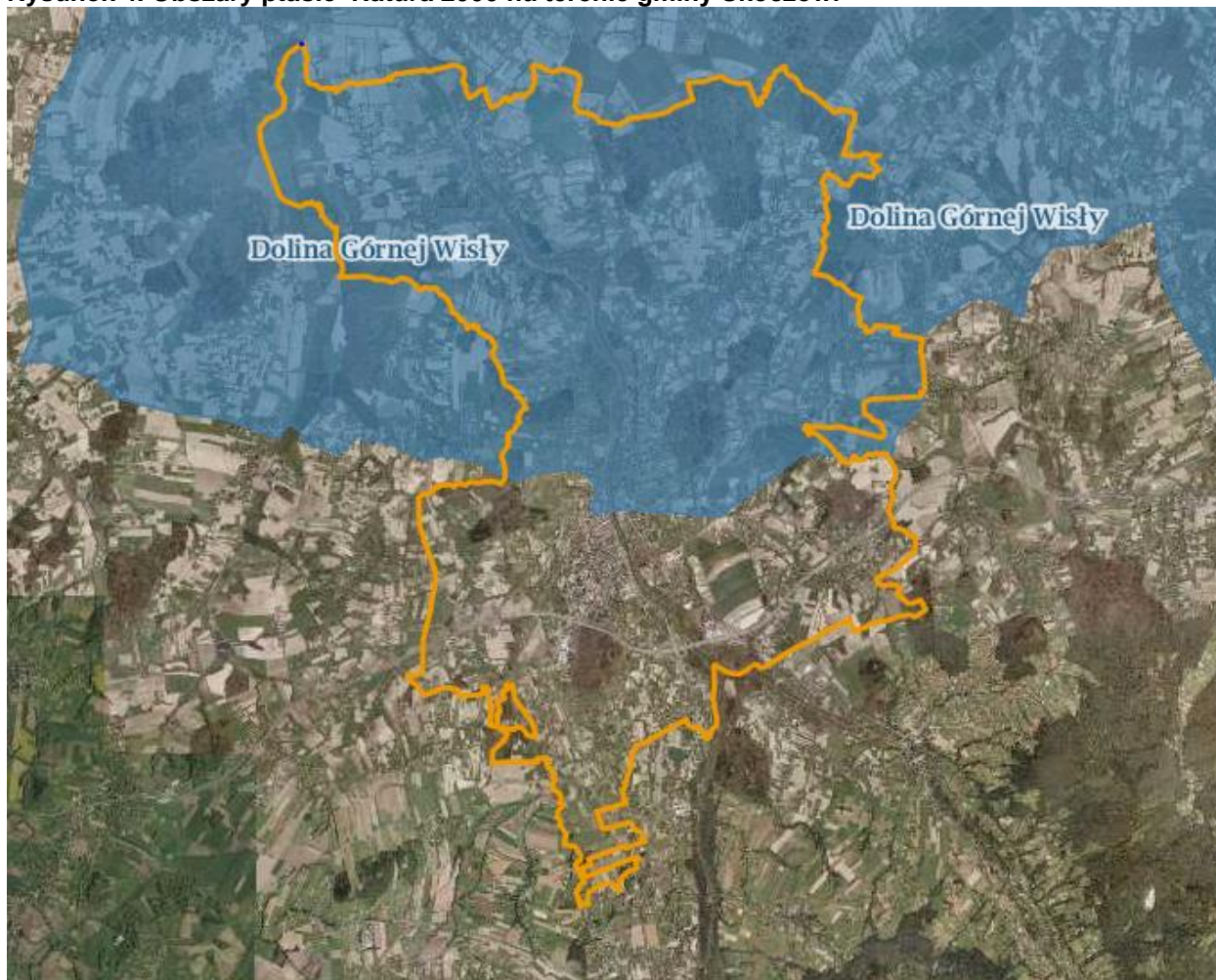
obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Obszar obejmuje swoim zasięgiem Zbiornik Goczałkowicki wraz przyległymi do niego, mniejszymi zbiornikami hodowlanymi. Został powołany w celu ochrony ptactwa wodnego oraz siedlisk, w których żyją lub odbywa się ich lęg. Występuje tu co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej w tym 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

² Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl

Rysunek 4. Obszary ptasie Natura 2000 na terenie gminy Skoczów.

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Nazwa obszaru: Pierściec

Kod obszaru: PLH 240022

Powierzchnia: 1 702,07 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

obszar specjalnej ochrony siedlisk(Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Obszar obejmuje swoim zasięgiem wieś położoną w odległości około 6 kilometrów od Skoczowa. Teren reprezentuje krajobraz podgórski w rozproszoną zabudowę. Został on powołany w celu ochrony terenów rozrodczych podkowca małego (gatunek nietoperza), który jest wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Nazwa obszaru: Cieszyńskie Źródła Tufowe

Kod obszaru: PLH 240001

Powierzchnia: 266,89 ha

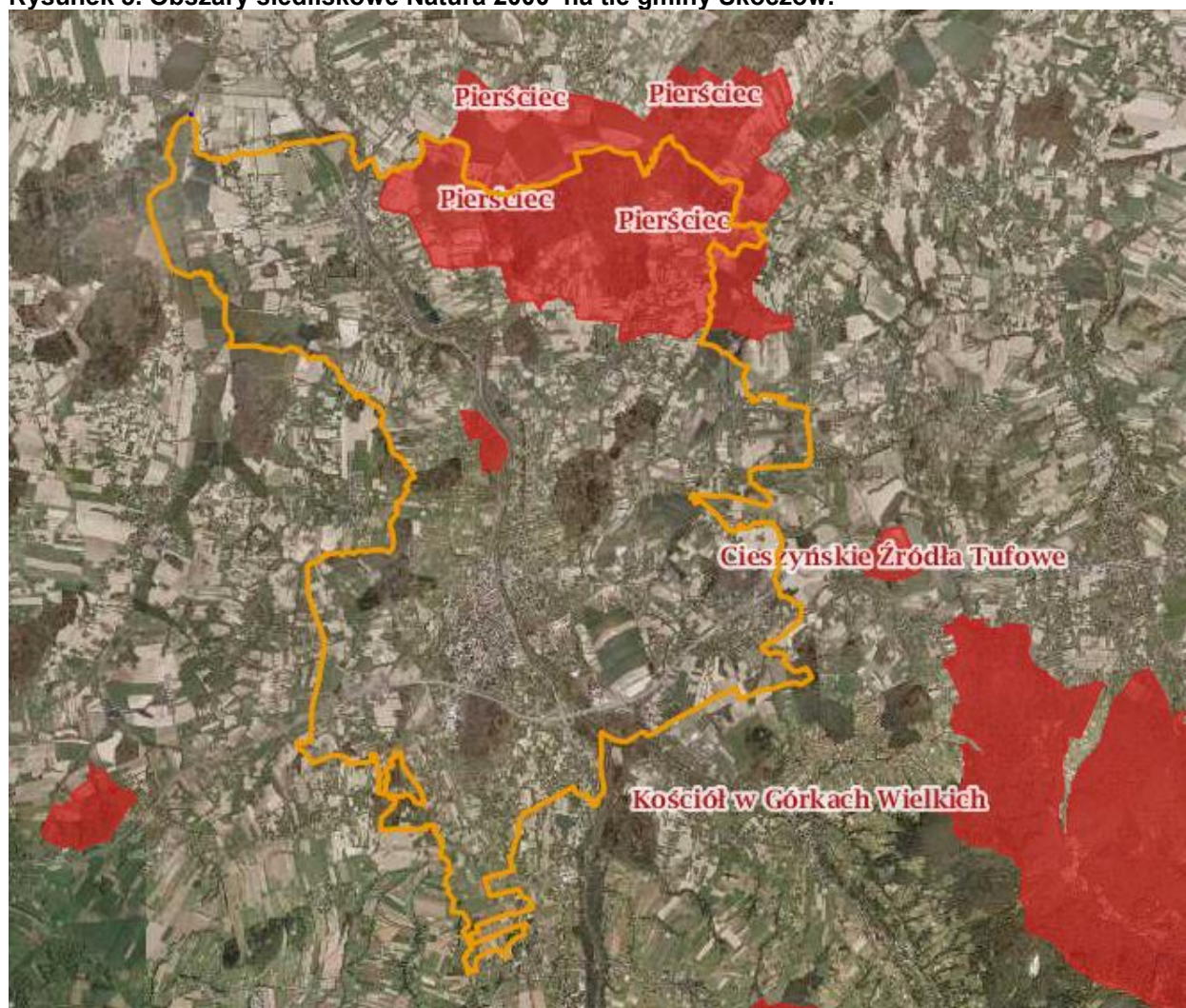
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

obszar specjalnej ochrony siedlisk(Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Obszar obejmuje swoim zasięgiem część Pogórza Cieszyńskiego. W jego skład wchodzi cztery odizolowane od siebie aktywne źródła z depozycją martwicy wapiennej oraz towarzyszących im mchów. Został on powołany w celu ochrony dobrze zachowanych tufów wapiennych wraz z towarzyszącą im specyficzną fauną oraz florą (mchy brunatne). Są to najlepiej zachowane obszary tego rodzaju na terenie województwa śląskiego. Stwierdzono tu występowanie 8 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

Rysunek 5. Obszary siedliskowe Natura 2000 na tle gminy Skoczów.

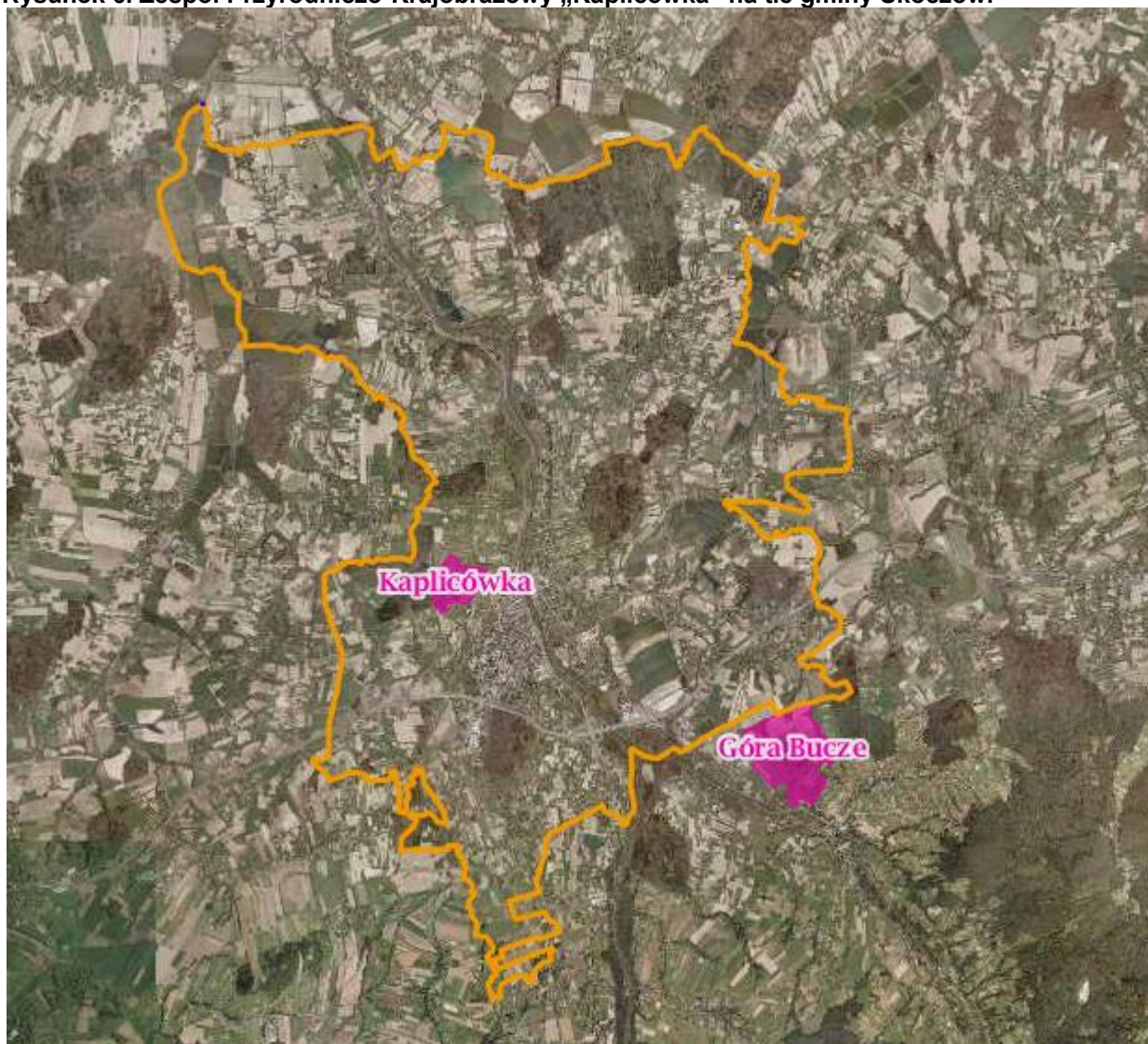

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Kaplicówka”

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Kaplicówka” ma powierzchnię 35,525 ha. Został on powołany do życia 28 sierpnia 2003 roku w celu ochrony cennego krajobrazu wzgórza „Kaplicówka” oraz występujących na jego terenie chronionych gatunków roślin oraz zwierząt. Zespół wchodzi w skład obszaru sieci Natura 2000.

Rysunek 6. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Kaplicówka” na tle gminy Skoczów.

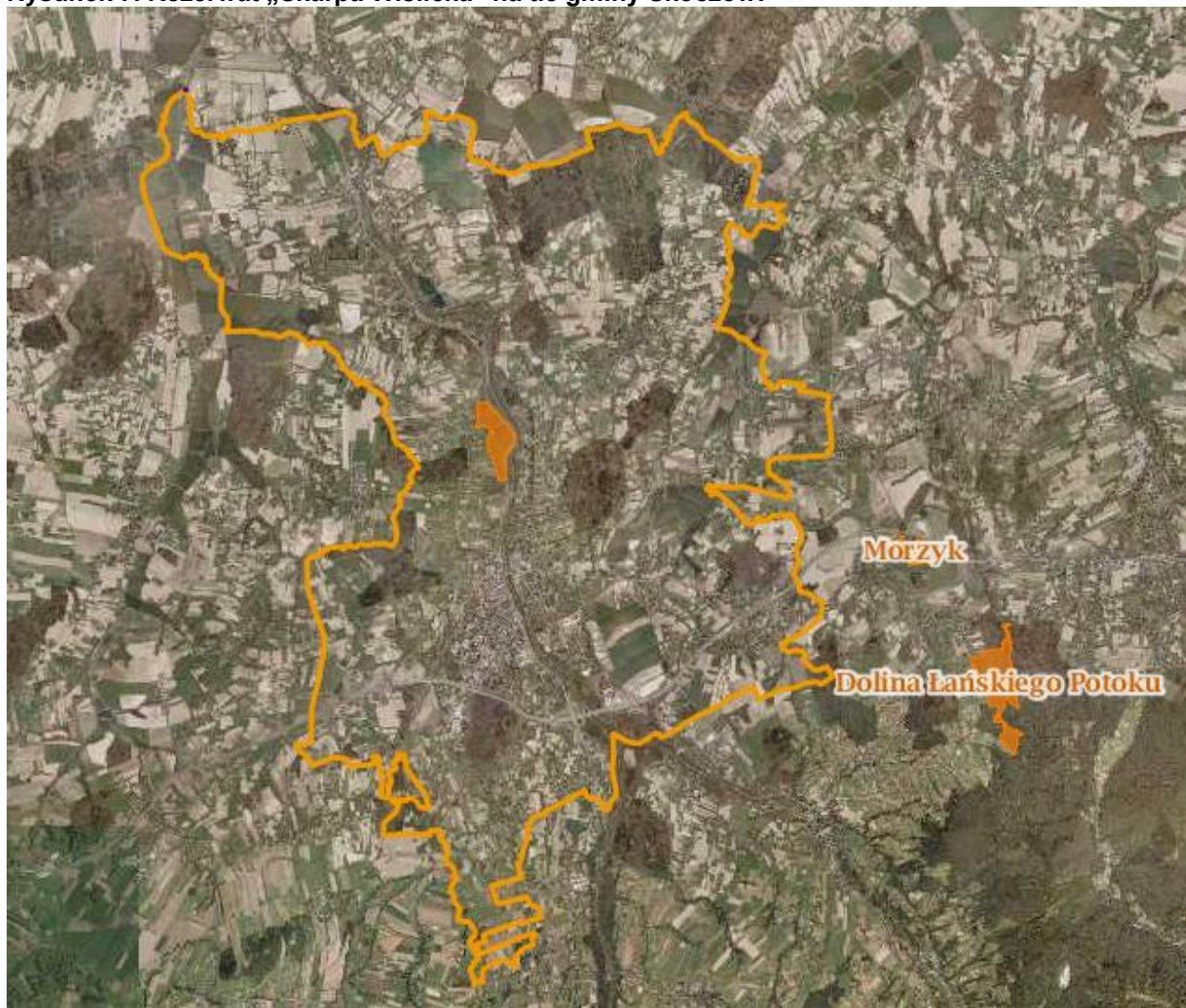

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Rezerwat „Skarpa Wiślicka”

Rezerwat „Skarpa Wiślicka” jest rezerwatem leśnym, fito centrycznym. Ma powierzchnię 29,03 ha. Został on powołany do życia 11 lipca 2007 roku, w celu ochrony zbiorowisk łągowych oraz drzewostanów bukowych o charakterze naturalnym.

Rysunek 7. Rezerwat „Skarpa Wiślicka” na tle gminy Skoczów.

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Pomniki przyrody

Zgodnie z danymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie gminy Skoczów znajduje się 13 pomników przyrody:

Tabela 8. Pomniki przyrody na terenie gminy Skoczów.

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Miejscowość	Opis lokalizacji	Forma własności	Sprawujący nadzór
1.	Dąb szypułkowy	1973-12-06	Dąb szypułkowy (Quercus robur) – wiek 150 lat	320	20	Skoczów	Znajduje się przy ul. Mickiewicza w odl. 35m od Wiejskiego Domu Towarowego	Gmina Skoczów	Burmistrz Miasta Skoczowa
2.	Dąb szypułkowy (2 szt.)	1965-11-25	Dąb szypułkowy 2 szt. (Quercus robur) – wiek 150 i 250 lat	325, 303	20, 20	Skoczów	Dąb o obwodzie 325 cm znajduje się przy ul. Łęgowej, a dąb o obwodzie 3030 cm w Harbutowicach	Osoba fizyczna, Skarb Państwa, zarządca trwały – Państwowe Gospodarstwo Leśne (Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Ustroń)	Burmistrz Miasta Skoczowa
3.	Grupa wielogatunkowa: lipa drobnolistna i dąb szypułkowy	1962-11-10	Lipa drobnolistna (Tilia cordata) Dąb szypułkowy (Quercus robur)	263, 395	20	Bładnice Dolne	Znajdują się na granicy państwa nr parceli 402 gm. Kat. Bładnice Dolne obok drogi parcela nr 499/1	Osoby fizyczne	Burmistrz Miasta Skoczowa
4.	Grupa jednogatunkowa – lipa drobnolistna	1997-09-03	Lipa drobnolistna 2 szt. (Tilia cordata)	340, 330	25	Ochaby Małe	Znajdują się obok zabytkowego drewnianego krzyża	Osoba fizyczna	Burmistrz Miasta Skoczowa
5.	Stanowisko naturalne pióropusznika strusiego	1973-12-06	-	-	-	Ochaby Wielkie	Znajdujące się w lasku o pow. 1,50 ha, położonym nad rzeką Wisłą (na lewym jej brzegu) od strony zachodniej przylegającym do szosy Katowice-Skoczów, od strony południowej do pastwiska Państwowej Stadniny Koni, w odl. 700 m od skrzyżowania dróg	Skarb Państwa	Burmistrz Miasta Skoczowa
6.	Dąb szypułkowy	1953-05-13	Dąb szypułkowy (Quercus robur) – wiek 400 lat	480	30	Pogórze	Na parceli prywatnego właściciela na prawym brzegu młynówki „Bajerka”	Osoba fizyczna	Burmistrz Miasta Skoczowa
7.	Dąb szypułkowy	1954-06-30	Dąb szypułkowy (Quercus robur) – wiek 300 lat	380	22	Pogórze	Znajduje się na terenie tzw. „Cegieli” np.. 150 m od zabudowań OZR	Osoba fizyczna	Burmistrz Miasta Skoczowa

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Miejscowość	Opis lokalizacji	Forma własności	Sprawujący nadzór
8.	Głaz narzutowy – granit czerwony gruboziarnisty	1957-06-27	Głaz narzutowy z granitu gruboziarnistego o obw. 4,50 m oraz wysokości nad powierzchnią ziemi 60 cm	-	0,6	Pogórze	Znajduje się we wsi Pogórze w oddz. 134 Leśnictwa Górki Wielkie	Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo: Górki Wielkie Oddz.134	Burmistrz Miasta Skoczowa
9.	Klon polny	1953-05-13	Klon polny (Acer campestre) – wiek 200 lat	240	20	Wilamowice	Znajduje się na miedzy granicznej (Wilamowice nr 147/2 i Międzywień nr 160/4)	Osoba fizyczna i osoba prawna	Burmistrz Miasta Skoczowa
10.	Dąb szypułkowy	1955-11-09	Dąb szypułkowy (Quercus robur) – wiek 400 lat	420	29	Wilamowice	Znajduje się obok 300-letniego domu mieszkalnego przy ul. Spółdzielczej 20 w Wilamowicach	Osoba fizyczna	Burmistrz Miasta Skoczowa
11.	Grupa wielogatunkowa: dąb szypułkowy i buk pospolity	1963-11-30	Dąb szypułkowy (Quercus robur) – wiek 250 lat; Buk pospolity (Fagus sylvatica) – wiek 180 lat	334, 335	22, 35	Wilamowice	Znajduje się obok gajówki w oddz.80	Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo: Dębowiec Oddz.80	Burmistrz Miasta Skoczowa
12.	Aleja lipowa	1995-02-25	Lipa drobnolistna 12 szt. (Tilia cordata) – wiek 150 lat	165-300	25	Wilamowice	Znajdują się na terenie Cmentarza Żydowskiego w Wilamowicach	Gmina Żydowska	Burmistrz Miasta Skoczowa
13.	Dąb szypułkowy	2010-03-31	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	305	25	Kiczyce	Znajduje się przy cieku wodnym, 100 m na prawo od posesji w Kiczycach, ul. Kormoranów 9	Osoba fizyczna	Burmistrz Miasta Skoczowa

Źródło: RDOŚ Katowice – wykaz form ochrony przyrody, dostępny pod adresem:

www.bip.katowice.rdos.gov.pl/wojewodzki-rejestr-form-ochrony-przyrody

5.2.2 Zagrożenia

Mając na uwadze, występujące na terenie gminy Skoczów formy ochrony przyrody, podczas planowania działań mających na celu rozwój gminy należy wziąć pod uwagę wymogi ochrony planistycznej, które to będą miały bezpośredni wpływ na kształtowanie się struktury przestrzenno-gospodarczej gminy.

Podejmowane działania muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, dokumentami obejmującymi swoim zakresem obszar gminy Skoczów, w tym: Strategią Rozwoju Gminy Skoczów, Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Skoczów, Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego oraz Planami ochrony obszarów Natura 2000.

Aktualnie stan zasobów przyrodniczych nie budzi zastrzeżeń, jednakże należy pamiętać, iż stan ten z biegiem czasu będzie ulegał przemianom z przyczyn abiotycznych i biotycznych. Skutki ekologiczne i przyrodnicze zarówno procesów naturalnych jak i antropogenicznych (głównie presja urbanistyczna) na terenach, charakteryzujących się dominującą funkcją ekologiczną, mogą narastać.

5.2.3. Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Poprawa stanu i jakości zasobów przyrodniczych gminy Skoczów

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Utrzymanie zieleni na terenie miasta i gminy Skoczów	Gmina Skoczów
2.	Promocja walorów przyrodniczych gminy.	Gmina Skoczów
3.	Bieżące utrzymanie zieleni przydrożnej.	Administratorzy dróg
4.	Wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych w obrębie pomników przyrody.	Gmina Skoczów
5.	Ochrona obszarów nadwodnych poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną w gminie Skoczów	Gmina Skoczów
6.	Uwzględnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	Gmina Skoczów Lasy Państwowe
7.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego form ochrony przyrody oraz obszarów przyrodniczo cennych.	Gmina Skoczów Lasy Państwowe
8.	Wdrażanie zapisów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Marszałek Województwa Śląskiego, Przedsiębiorcy Organizacje pożytku publicznego, Gmina Skoczów
9.	Kontrola przestrzegania przepisów o ochronie przyrody w trakcie gospodarczego wykorzystywania zasobów przyrody.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach

5.3. Ochrona powierzchni ziemi

5.3.1. Stan aktualny

Rodzaje gleb

Rodzaje gleb występujące na terenie gminy Skoczów są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach gminy. Na terenie gminy Skoczów można wyróżnić następujące rodzaje gleb:

- **Gleby bielcowe** – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielcowaniem;
- **Gleby brunatne** – powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, na podłożu bogatym w związki zasadowe,
- **Czarne bagienne** – Gleby te tworzą się na obszarach o stałej, dużej wilgotności oraz płytko zalegającym lustrze wód podziemnych. Charakterystyczną cechą tego rodzaju gleb jest powstawanie torfu, co jest spowodowane ograniczeniem procesów rozkładu poprzez niedostatek tlenu;
- **Rędziny** – są to gleby tworzące na podłożu złożonym ze skał wapiennych, posiadają niewielką warstwę humusową. Ich niewielka miąższość czyni je wrażliwymi na zjawiska erozyjne.

Klasy bonitacyjne

Na terenie gminy Skoczów dominują gleby III B, IV A oraz IV B klasy bonitacyjnej.

Gdzie:

Gleby klasy I – gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne).

Gleby klasy II – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I.

Gleby klasy III (IIIa i IIIb) – gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odznaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji.

Gleby klasy IV (IVa i IVb) – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone).

Gleby klasy V – gleby orne słabe. Są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne. Do tej klasy zaliczmy również gleby położone na terenach nie zmeliorowanych albo takich, które do melioracji się nie nadają.

Gleby klasy VI – gleby orne najslabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie gminy Skoczów

Użytki rolne na terenie gminy Skoczów stanowią 39,7% całego obszaru gminy. Dane statystyczne na temat struktury użytków rolnych zostały zestawione poniżej.

Tabela 9. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie gminy Skoczów (stan na rok 2010).

Użytki rolne			
Lp.	Nazwa	Jednostka	Wielkość obszaru
1	Użytki rolne (ogółem)	ha	2524,40
2	Pod zasiewami	ha	1455,92
3	Sady (ogółem)	ha	20,87
4	Łąki trwałe	ha	813,54
5	Pastwiska trwałe	ha	127,18
Pozostałe grunty i nieużytki			
Lp.	Nazwa	Jednostka	Wielkość obszaru
1	Pozostałe grunty	ha	391,36

Źródło: GUS.

Odczyn pH

O odczynie pH decyduje poziom stężenia jonów wodorowych w glebie. Do źródeł zakwaszenia gleb zalicza się np.:

- procesy geologiczne,
- procesy glebotwórcze,
- wymywanie jonów zasadowych,
- pobieranie wapnia przez rośliny,
- niewłaściwy dobór nawozów,
- kwaśne deszcze.

Na terenie gminy Skoczów przeważają gleby o charakterze kwaśnym. Kwaśny odczyn pH wpływa niekorzystnie na pobieranie składników pokarmowych przez rośliny z gleby. W wyniku zakwaszenia gleb, proces pobierania przez rośliny składników pokarmowych, w istotny sposób jest utrudniony. Ponadto, dochodzi wówczas do aktywacji związków toksycznych, czego efektem jest wzrost pobierania metali ciężkich przez rośliny. W efekcie, zjawiska te prowadzą do zmniejszenia ilości plonów i pogorszenia jakości uzyskanych produktów.

Tabela 10. Zmienność odczynu gleby wraz ze zmianą zakresu odczynu pH.

Zakres pH	Odczyn gleby
≤ 4,5	bardzo kwaśny
4,6 – 5,5	kwaśny
5,6 – 6,5	lekko kwaśny
6,6 – 7,2	obojętny
> 7,3	zasadowy

Najbliższy punkt objęty badaniami Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski prowadzonymi przez IUNG w Puławach przy współpracy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej znajdował się na terenie miasta Cieszyn.

Charakterystyka gleb w punkcie pomiarowym nr 407 – Cieszyn

Punkt: 407

Miejscowość: Cieszyn

Gmina: Cieszyn

Województwo: śląski; Powiat: cieszyński

Kompleks: 2 (pszenny dobry) Typ: D (czarne ziemie właściwe);

Klasa bonitacyjna: III a;

Gatunek gleby wg:

BN-78/9180-11: ip (ił pylasty);

PTG 2008: pyg (pył ilasty);

USDA: SiL (silt loam)

Tabela 11. Uziarnienie gleb.

Uziarnienie	Jednostka	Rok			
		1995	2000	2005	2010
1,0-0,1 mm	udział w %	10	13	9	7
0,1-0,02 mm	udział w %	35	30	31	37
< 0,02 mm	udział w %	55	57	60	56
2,0-0,05 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	14
0,05-0,002 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	76
< 0,002 mm	udział w %	14	12	13	10

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 12. Odczyn gleb.

Odczyn i węglany	Jednostka	Rok			
		1995	2000	2005	2010
Odczyn „pH „ w zawiesinie H ₂ O	pH	6.7	6.9	7.0	7.1
Odczyn „pH „ w zawiesinie KCl	pH	5.6	5.9	6.0	5.9
Węglany (CaCO ₃)	%	n.o.	n.o.	n.o.	0,04

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 13. Substancje organiczne w glebach.

Substancja organiczna gleby	Jednostka	Rok			
		1995	2000	2005	2010
Próchnica	%	2.64	2.86	2.46	2.88
Węgiel organiczny	%	1.53	1.66	1.43	1.67
Azot ogólny	%	0.102	0.123	0.132	0.177
Stosunek C/N		15.0	13.5	10.8	9.4

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 14. Właściwości sorpcyjne gleb.

Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok			
		1995	2000	2005	2010
Kwasowość hydrolityczna (Hh)	cmol(+)*kg ⁻¹	2.03	1.75	1.43	2.40
Kwasowość wymienna (Hw)	cmol(+)*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.
Glin wymienny „Np.”	cmol(+)*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.
Wapń wymienny (Ca ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	11.73	10.97	11.24	10.17
Magnez wymienny (Mg ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	1.58	1.39	1.05	0.90
Sód wymienny (Na ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0.10	0.06	0.10	0.14
Potas wymienny (K ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0.68	0.68	0.67	0.54
Suma kationów wymiennych (S)	cmol(+)*kg ⁻¹	14.09	13.10	13.06	11.75
Pojemność sorpcyjna gleby (T)	cmol(+)*kg ⁻¹	16.12	14.85	14.49	14.15
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V)	%	87.41	88.22	90.13	83.04

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 15. Pozostałe właściwości gleb.

Pozostałe właściwości	Jednostka	Rok			
		1995	2000	2005	2010
Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne suma 13 WWA	µg*kg ⁻¹	607	902	626	547
Radioaktywność	Bq*kg ⁻¹	860	739	872	802
Przewodnictwo elektryczne właściwe	mS*m ⁻¹	9.51	11.60	16.90	6.57
Zasolenie	mg KCl*100g ⁻¹	25.10	30.60	44.60	17.35

Źródło: www.gios.gov.pl

Tabela 16. Całkowita zawartość pierwiastków śladowych.

Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok			
		1995	2000	2005	2010
Mangan	mg*kg ⁻¹	437	418	500	586
Kadm	mg*kg ⁻¹	0.59	0.72	0.63	0.58

Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok			
		1995	2000	2005	2010
Miedź	mg*kg ⁻¹	21.7	24.2	26.3	16.2
Chrom	mg*kg ⁻¹	20.8	23.7	18.3	17.7
Nikiel	mg*kg ⁻¹	17.2	18.3	16.3	15.8
Ołów	mg*kg ⁻¹	21.1	20.0	22.9	31.9
Cynk	mg*kg ⁻¹	81.7	96.6	89.9	98.3
Kobalt	mg*kg ⁻¹	3.29	3.79	3.50	8.36
Wanad	mg*kg ⁻¹	46.7	46.7	48.9	25.4
Lit	mg*kg ⁻¹	16.2	15.7	17.1	8.5
Beryl	mg*kg ⁻¹	0.63	0.80	0.56	0.58
Bar	mg*kg ⁻¹	74.3	80.8	69.3	54.0
Stront	mg*kg ⁻¹	23.1	23.0	29.7	12.1
Lantan	mg*kg ⁻¹	21.7	19.0	20.6	13.0

Źródło: www.gios.gov.pl

5.3.2. Zagrożenia

Z uwagi na fakt, iż przeważająca część gminy Skoczów to tereny uprawne, istotny wpływ na powierzchnię terenu oraz środowisko glebowe ma rolnictwo. Wynika to z faktu, iż obejmuje ono swoim oddziaływaniem duży obszar i powoduje zasadnicze zmiany w środowisku naturalnym. Najbardziej istotne zagrożenia związane z rolniczym użytkowaniem gruntów to:

- niszczenie mechaniczne roślinności oczek i mokradeł śródpolnych, zwłaszcza pozbawionych zarośli i zadrzewień przywodnych podczas prac polowych, niszczenie chemiczne poprzez stosowanie środków ochrony roślin i nadmierny spływ z pól,
- stosowanie na całej powierzchni upraw polowych środków ochrony roślin, powodujące ubożenie i zanikanie roślinności segetalnej,
- intensywne zagospodarowanie użytków zielonych z oraniem, „meliorowaniem”, nawożeniem, obsiewem szlachetnymi gatunkami traw, stosowaniem środków ochrony roślin powodujące drastyczne ubożenie bogactwa florystycznego łąk.

Kolejnym zagrożeniem jest fizyczna degradacja gleb, poprzez erozję wodną i eoliczną. Nasilenie naturalnych procesów erozyjnych spowodowane jest zmianą stosunków wodnych, mechanizacją rolnictwa, niewłaściwym wypasem bydła oraz likwidacją murków, miedz i zadrzewień śródpolnych.

5.3.3. Surowce naturalne oraz ich eksploatacja

Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Skoczów zestawiono w poniższej tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Tabela 17. Surowce naturalne występujące na terenie gminy Skoczów.

Nazwa złoża	Gminy	Kopalina główna	Powierzchnia złoża [ha]
Dębowiec Śląski	Skoczów, Dębowiec	Gaz ziemny	509,00
Kiczyce	Skoczów	Kruszywa naturalne	5,90
Kiczyce II	Skoczów	Kruszywa naturalne	10,00
Kowale	Skoczów	Kamienie drogowe i budowlane	2,76
Ochaby	Skoczów	Kruszywa naturalne	b.d.
Pogórze	Skoczów	Gaz ziemny	660,00
Skoczów	Skoczów	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	10,91

Źródło: PIG

5.3.4. Zagrożenia

Na terenie gminy Skoczów występują złoża surowców mineralnych, do których należą: kruszywa naturalne, surowców ceramiki budowlanej, kamieni drogowych oraz gazu ziemnego. Posiadanie złóż surowców naturalnych jest czynnikiem pozytywnym, jednak nakłada on na gminę szereg obowiązków. Prace wydobywcze powodują zmiany w naturalnym krajobrazie, środowisku glebowym oraz stosunkach wodnych. Gmina zobowiązana jest do kontrolowania podmiotów działających na jej terenie oraz dokładania starań, aby wydobywanie prowadzone było zgodnie z obowiązującymi przepisami. Podmioty posiadające koncesję na eksploatację złoża kopaliny są zobowiązane do ochrony złoża, wód powierzchniowych oraz podziemnych, a także powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest także do przeprowadzenia prac rekultywacyjnych w celu przywrócenia do właściwego stanu elementów przyrodniczych.

5.3.4. Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin na terenie gminy Skoczów

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych.	Gmina Skoczów
2.	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych, w przypadku ich występowania na terenie gminy	właściciele gruntów, przedsiębiorcy
3.	Prowadzenie monitoringu jakości gleb.	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

6. Stan środowiska

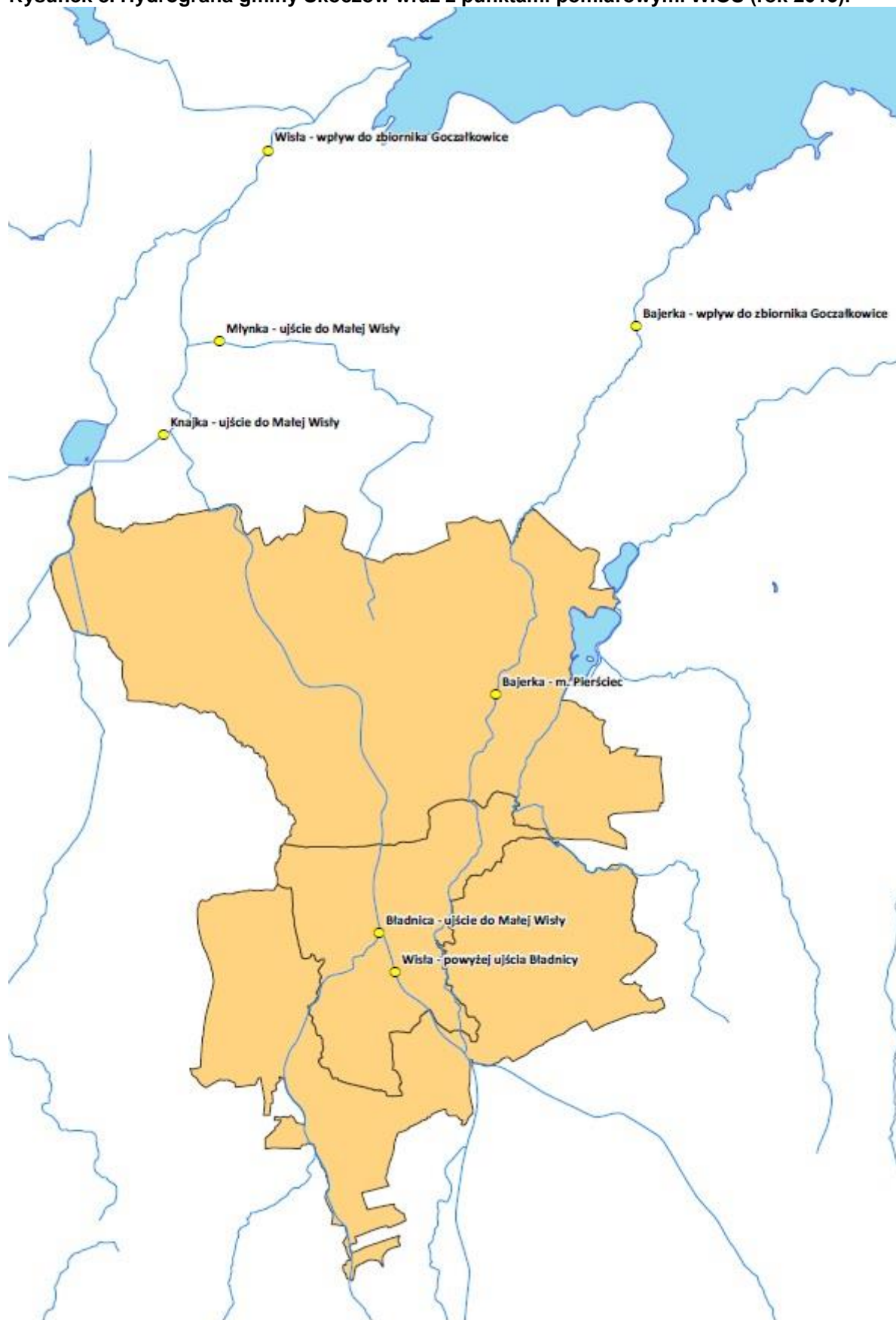
6.1. Wody

6.1.1. Stan wyjściowy – wody powierzchniowe

Gmina Skoczów charakteryzuje się zróżnicowaną wyżynno-nizinną rzeźbą terenu o charakterze pagórkowatym z bogactwem cieków i zbiorników wodnych. W skład bogatej sieci hydrograficznej wchodzi wiele rzek i cieków wodnych, takich jak: Wisła, Bajerka, Kowalówka, Brennica, Bładnica, Knajka. Na terenie omawianej gminy występują także liczne stawy, które zlokalizowane są głównie w północno-zachodniej części gminy.

Obszar gminy Skoczów odwadniany jest w kierunku północnym do rzek Wisła oraz Bładnica. Wschodnią część obszaru gminy odwadnia potok Bajerka. Potok ten zasila kompleksy stawów rybnych w Pogórze. Pozostały obszar gminy odwadniany jest siecią mniejszych potoków bez nazwy oraz rowów, których zadaniem jest odprowadzenie wody do rzek. Opisaną sytuację przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 8. Hydrografia gminy Skoczów wraz z punktami pomiarowymi WIOŚ (rok 2013).

źródło: WIOŚ Katowice.

6.1.2. Jakość wód – wody powierzchniowe

Stan rzek

W celu określenia jakości wód powierzchniowych na terenie województwa śląskiego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi monitoring jakości wód powierzchniowych. W ramach prowadzonej oceny, wykonano badania stanu jakości wód w dwóch miejscach pomiarowych na terenie gminy Skoczów oraz w trzech miejscach poza obszarem omawianej gminy. Wszystkie prezentowane wyniki badań dotyczą JCWP płynących przez teren gminy Skoczów. Informacje na temat ich stanu oraz schematu oceny jednolitych części wód powierzchniowych przedstawiono poniżej.

Tabela 18. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Stan wód		Stan chemiczny	
		Dobry stan chemiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego
Stan ekologiczny / potencjał ekologiczny	Bardzo dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Umiarkowany stan ekologiczny / umiarkowany potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Słaby stan ekologiczny / słaby potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Zły stan ekologiczny / zły potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód

źródło: WIOŚ.

Wyniki oceny jakości JCW na terenie gminy Skoczów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 19. Wyniki badań jakości wód powierzchniowych na terenie gminy Skoczów (stan na rok 2013).

Nazwa rzeki	Kod ocenianej jcw	Kod punktu pomiarowo-kontrolnego	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan ogólny
TEREN GMINY SKOCZÓW								
Bładnica	PLRW200062111529	PL01S1301_1667	Bładnica – ujście do Małej Wisły	III	II	II	UMIARKOWANY	ZŁY
Wisła od Dobki do Bładnicy	PLRW20009211151	PL01S1301_1666	Mała Wisła – powyżej ujścia Bładnicy	I	II	II	DOBRY	Brak danych (nie badano stanu chemicznego wód)
POZA TERENEM GMINY SKOCZÓW								
Młynka 2	PLRW200002111569	PL01S1301_1668	Młynka 2 (Prawobrz. Mł. Kiczycza) – ujście do Małej Wisły	III	II	II	SŁABY	ZŁY

Nazwa rzeki	Kod ocenianej jcw	Kod punktu pomiarowo-kontrolnego	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan ogólny
Knajka	PLRW2000621115729	PL01S1301_1669	Knajka – ujście do Małej Wisły	IV	I	II	SŁABY	ZŁY
Bładnica	PLRW200062111529	PL01S1301_1667	Bładnica – ujście do Małej Wisły	III	II	II	UMIARKOWANY	ZŁY

źródło: WIOŚ Katowice.

Gdzie:

I klasa jakości – stan bardzo dobry,

II klasa jakości – stan dobry,

III klasa jakości – stan umiarkowany,

IV klasa jakości – stan słaby.

Zgodnie z oceną Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach stan wód powierzchniowych płynących przez teren gminy Skoczów określa się jako zły. W przypadku rzeki Wisły od Dobki do Bładnicy nie można określić ogólnego stanu wód z uwagi na brak badań pozwalających określić stan chemiczny rzeki.

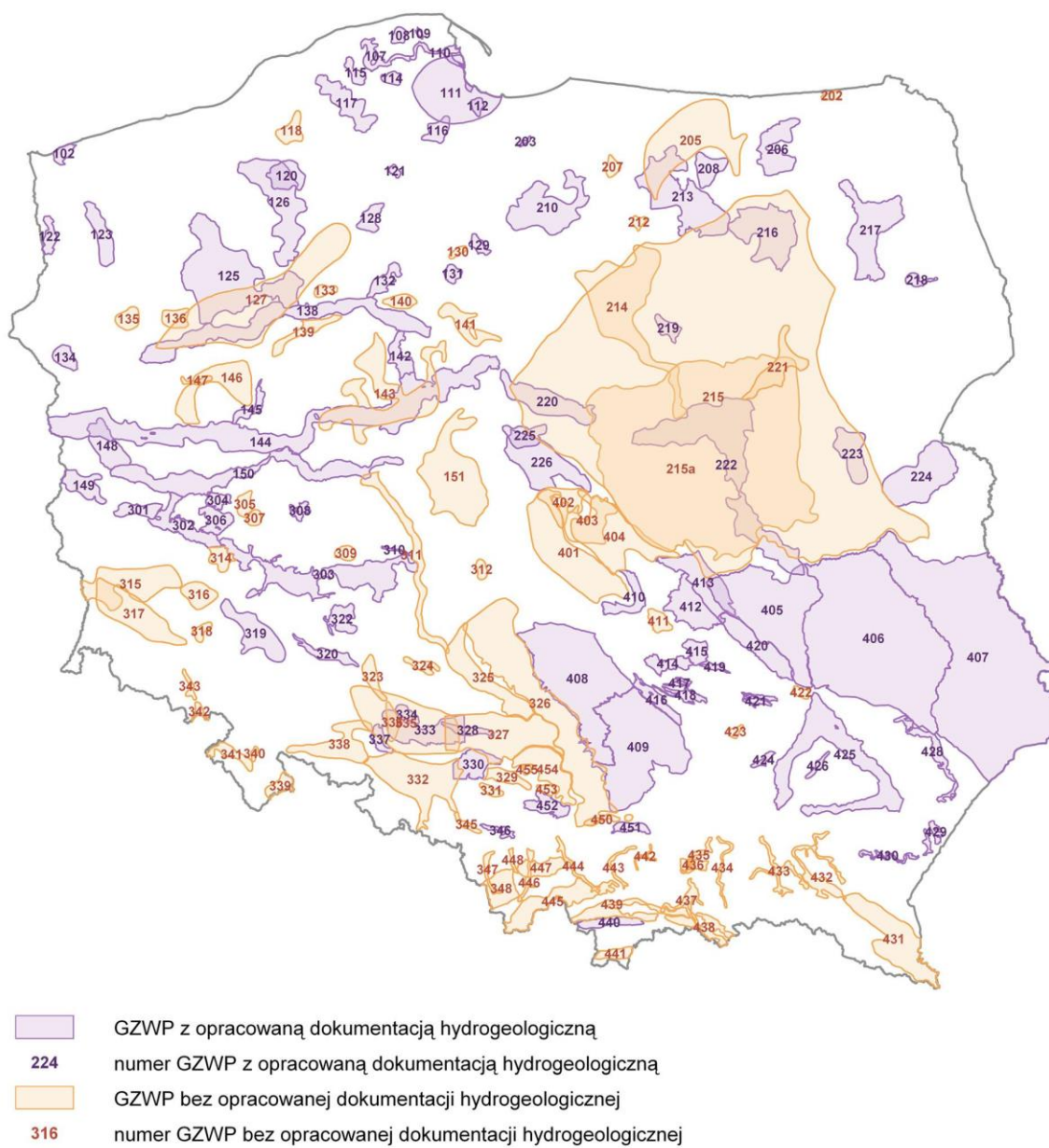
Zbiorniki wodne

Jak wynika z danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie gminy Skoczów nie prowadzono badań powierzchniowych wód stojących.

6.1.3. Stan wyjściowy – wody podziemne

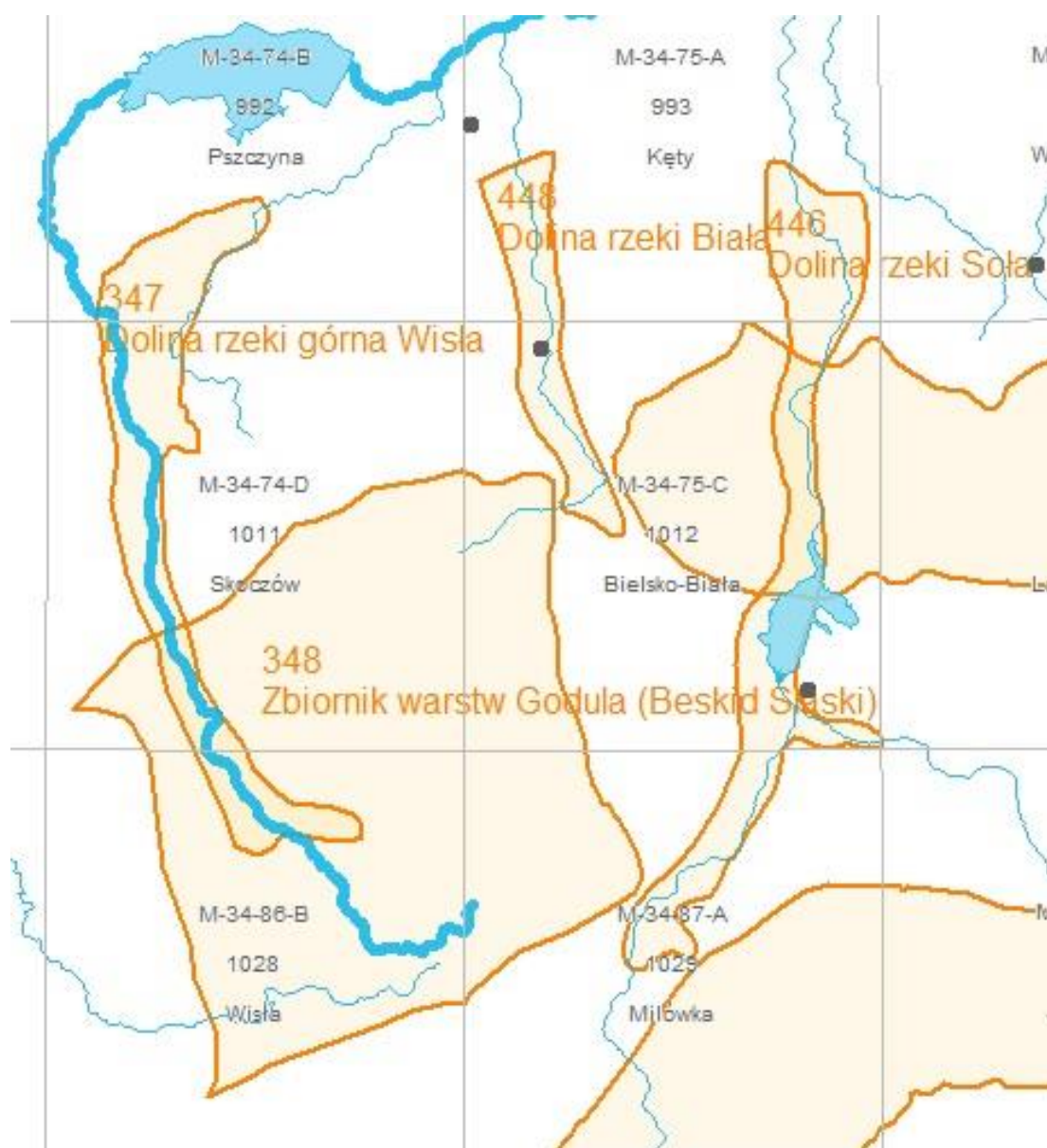
Gmina Skoczów w przeważającej części zlokalizowana jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 347 o nazwie „Dolina rzeki górna Wisła”, który wydzielony jest w ośrodku porowym (zbiornik doliny – czwartorzędowy). Zbiornik charakteryzuje się czystymi wodami podziemnymi, klasy Ic, co stwarza dobre warunki zaopatrzenia miasta i gminy w wodę.

Rysunek 9. Lokalizacja Głównych Zbiorników Wód Powierzchniowych (GZWP) w Polsce.

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Rysunek 10. Położenie GZWP względem gminy Skoczów.

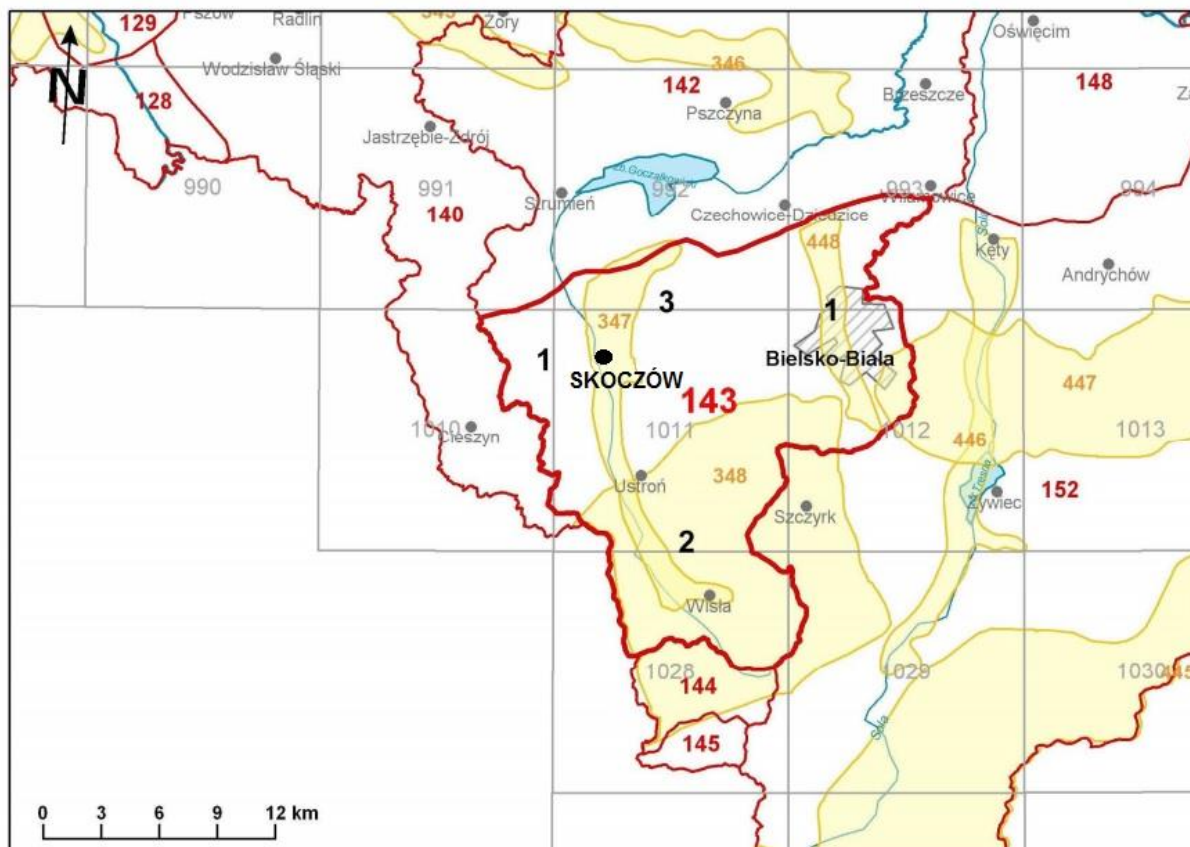
www.psh.pl

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)³

Przeważająca część gminy Skoczów zlokalizowana jest na obszarze jednolitej części wód podziemnych nr 143. Powierzchnia JCWPd nr 143 wynosi 686,0 km². Głębokość występowania wód słodkich kształtuje się na poziomie około 50 m p.p.t. Omawiana JCWPd obejmuje region Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich, dotyczy województwa śląskiego, powiatów: cieszyńskiego, bielskiego i miasta na prawach powiatu Bielsko-Biała.

³ Źródło: PSH, mjwp.gios.gov.pl.

Rysunek 11. Lokalizacja Skoczów względem JCWPd nr 143.

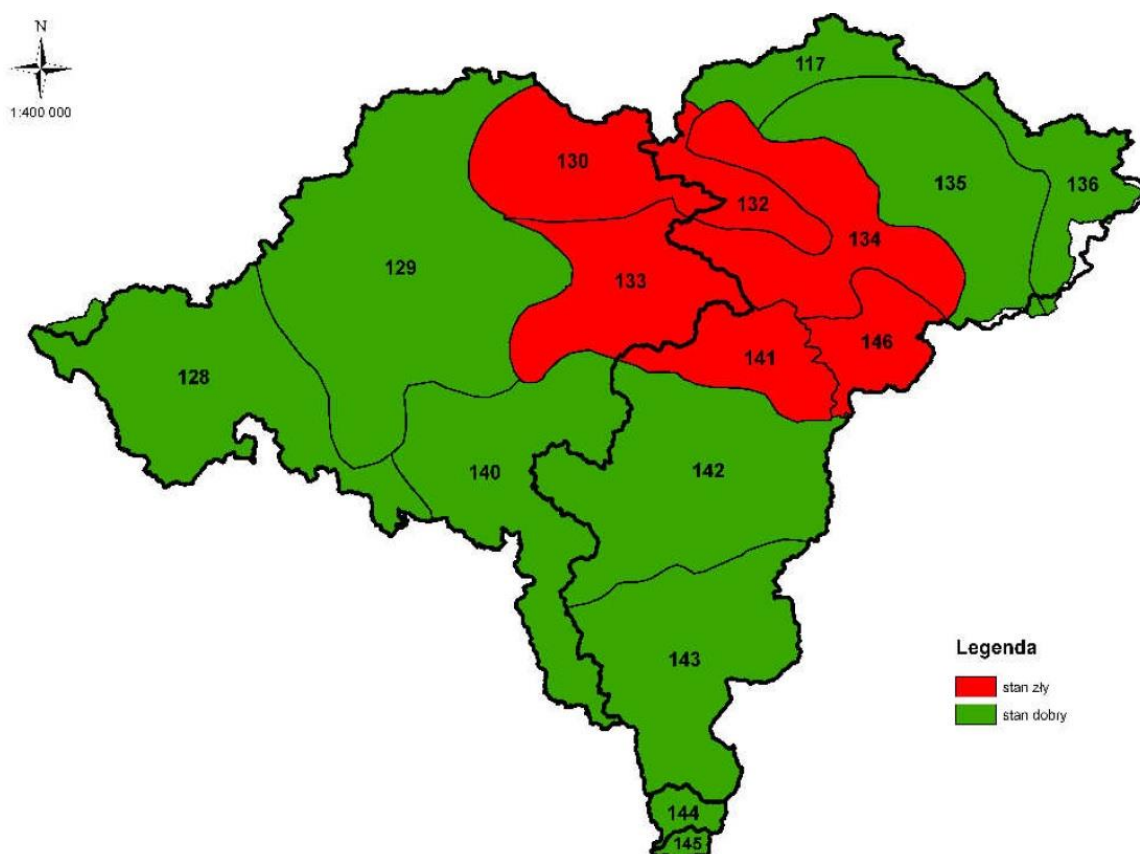
źródło: www.psh.gov.pl

6.1.4. Jakość wód – wody podziemne⁴

Stan jakości wód podziemnych określono na podstawie danych udostępnionych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Informacje na temat stanu ilościowego i jakościowego przedstawiono poniżej.

⁴ Na podstawie „Problematyki wód podziemnych na obszarze RZGW Gliwice”.

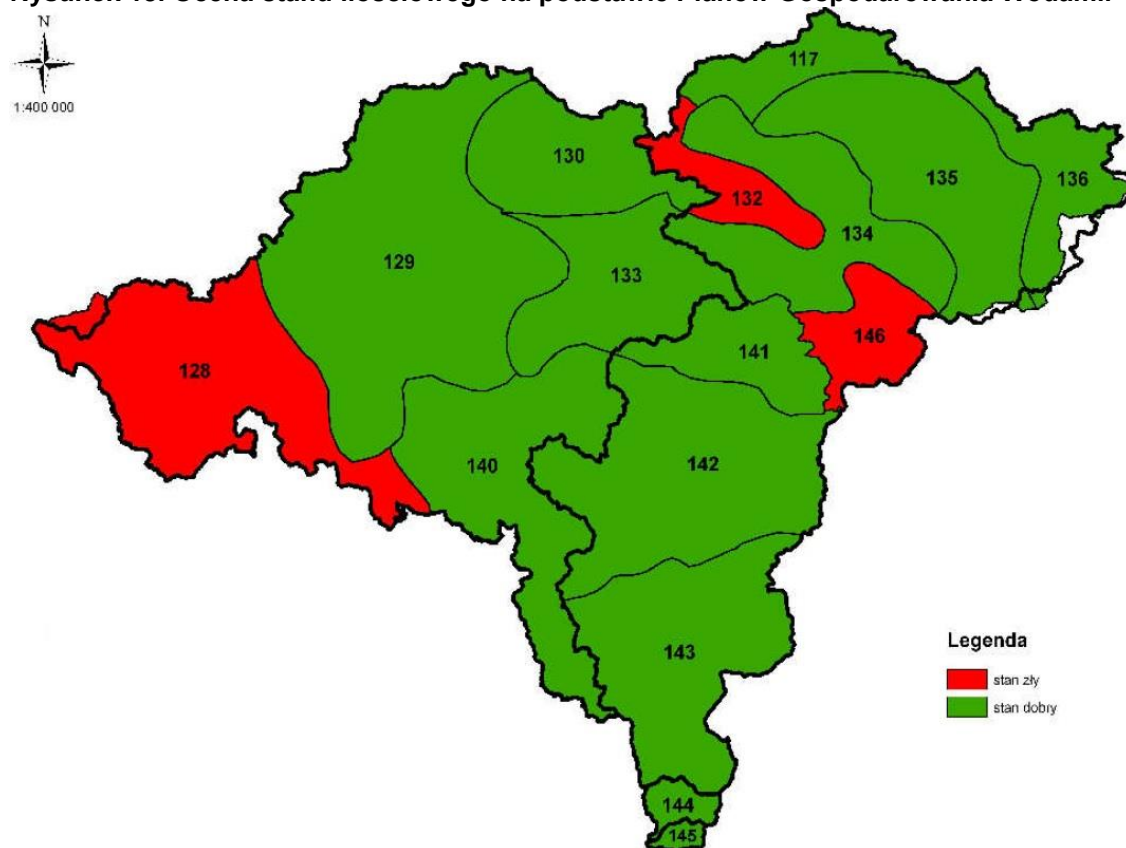
Rysunek 12. Ocena stanu ilościowego na podstawie Planów Gospodarowania Wodami.

źródło: RZGW Gliwice.

Jak wynika z powyższego rysunku, na terenie JCWPd, w obrębie którego znajduje się gmina Skoczów, stwierdzono dobry stan ilościowy wód podziemnych. Stan dobry w zakresie ilościowym oznacza, iż dostępne zasoby wodne zbiornika wód podziemnych przekraczają wieloletnią średnią roczną wielkość poboru.

Rysunek 13. Ocena stanu ilościowego na podstawie Planów Gospodarowania Wodami.

źródło: RZGW Gliwice.

Jak wynika z powyższego rysunku, na terenie JCWPd, w obrębie którego znajduje się gmina Skoczów, stwierdzono dobry stan jakościowy wód podziemnych. Stan dobry w zakresie jakościowym oznacza, iż stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają standardów jakości zgodnych z odpowiednimi przepisami UE, nie powodują pogorszenia stanu ekologicznego wód powierzchniowych i ekosystemów, które są bezpośrednio zależne od danego zbiornika wód podziemnych.

6.1.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Skoczów posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 181,5 km z 3 602 połączeniami do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego mieszkania. W 2013 roku dostarczono nią 661,4 dam³ wody. Z sieci wodociągowej gminy Skoczów korzysta 23 441 osób co daje 87,7% ludności. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie gminy Skoczów.

Tabela 20. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Skoczów (stan na 2013 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	długość czynnej sieci rozdzielczej	km	181,5
2.	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 602
3.	woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	661,4

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
4.	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	23 441
5.	% ludności korzystający z instalacji	%	87,7
6.	Zużycie wody na jednego mieszkańca	m ³	24,8

Źródło: GUS

6.1.6. Sieć kanalizacyjna

Gmina Skoczów posiada sieć kanalizacyjną o długości 100,4 km (w tym sieć grawitacyjną o długości 96,2 km). Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 2 345. Liczba mieszkańców korzystająca z systemu kanalizacyjnego to 16 954 osoby.

Tabela 21. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Skoczów (stan na 2014 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	100,4
2.	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2345
4.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	16 954

Źródło: Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.

Utrzymaniem sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Skoczów zajmuje się firma Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o. o.

Należy zauważyć, iż rozwój sieci kanalizacyjnej nie nadąża za systemem zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Teren omawianej gminy nie jest w całości skanalizowany. Na terenie gminy Skoczów występują nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, które negatywnie wpływają na stan środowiska glebowego, a także na wody powierzchniowe i podziemne.

6.1.7 Oczyszczalnia ścieków

Na terenie gminy Skoczów znajduje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów. Wspomniana oczyszczalnia zlokalizowana jest przy ul. Olszyna 10 w Skoczowie. Projektowana maksymalna przepustowość oczyszczalni wynosi 27 480 m³/d. Proces oczyszczania ścieków jest monitorowany. Na terenie oczyszczalni znajduje się punkt zlewny, do którego dostarczane są ścieki z występujących na terenie gminy zbiorników bezodpływowych (obszary nieskanalizowane). Do oczyszczalni występującej na terenie omawianej gminy dostarczane są także ścieki z terenu Gminy Brenna oraz części miasta Ustronia. Ilość doprowadzonych ścieków w 2014 roku wyniosła 5970715 m³. Ilość wytworzonych i zagospodarowanych osadów ściekowych wyniosła 3468,5 Mg. Osady ściekowe zostały zagospodarowane jako komponent materiału rekultywacyjnego.

Poziom redukcji zanieczyszczeń w omawianej oczyszczalni kształtuje się następująco:

- BZT₅ – redukcja 99,8%;
- ChZT – redukcja 97,3 %;
- Zawiesina ogólna – redukcja 97,5%;

- Azot ogólny – redukcja 74,2%;
- Fosfor ogólny – redukcja 73,8%.

6.1.8 Zaopatrzenie w wodę

Gmina Skoczów zaopatrywana jest w wodę z trzech ujęć:

- Wisła Czarne – zaopatrywane są z niego zbiorniki wyrównawcze Kaplicówka w Skoczowie, a także zasilane są po drodze niżej położone tereny mieszkalne. Z omawianego ujęcia, poprzez zbiornik w Ustroniu do Skoczowa woda doprowadzana jest rurociągiem o średnicy 400 mm.
- Pogórze koło Skoczowa – jest to ujęcie brzegowe infiltracyjne, czerpiące wodę z rzek Wisły i Brennicy. Woda pobierana jest z utworów czwartorzędowych 24 studniami, z ujęcia wodnego w wodę zaopatrywana jest wieś Pogórze oraz m.in. miasto Cieszyn.
- Zawisłe w Skoczowie – eksploatowane w formie jednej studni kopalnej Nr 2, która wykonana została w 1950 roku o wewnętrznej średnicy 4,5 m i głębokości 7,6 m. Ujęcie zaopatruje w wodę około 2500 mieszkańców Pierścica, Kowali, Ochab i Kiczyc.

Siecią wodociągową na terenie gminy Skoczów zarządzają Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. z siedzibą w Ustroniu. Udziałowcami omawianej spółki komunalnej są gminy: Cieszyn, Ustroń, Skoczów, Wisła, Strumień, Chybie, Goleszów, Dębowiec, Hażlach, Brenna i Istebna.

Gmina Skoczów jest praktycznie w całości zwodociągowana i posiada dobrze rozwinięty system zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

6.1.9 Zagrożenia

Obszary problemowe dotyczące wód powierzchniowych i podziemnych to:

- zły stan wód powierzchniowych;
- brak pełnego skanalizowania obszaru gminy Skoczów;
- występowanie na terenie omawianej gminy zbiorników bezodpływowych, będących w złym stanie technicznym.

Wymienione powyżej obszary problemowe mogą przyczyniać się do pogarszania aktualnego stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy Skoczów.

6.1.10 Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – racjonalna gospodarka wodami na terenie gminy Skoczów

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Bieżąca budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy Skoczów	Gmina Skoczów, Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.
2.	Bieżąca budowa oraz modernizacja z wykorzystaniem między innymi metod bezwykopowych sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie całej gminy Skoczów.	Gmina Skoczów, Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.
3.	Konserwacja rowów melioracyjnych.	Właściciele gruntów, spółka wodna
4.	Zinwentaryzowanie przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.	Gmina Skoczów
5.	Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów odbioru lub oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania).	Gmina Skoczów, Przedsiębiorcy, Właściciele prywatni
6.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Skoczowie	Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.

6.2. Ochrona powietrza

6.2.1. Źródła zanieczyszczenia powietrza

Emisja z gospodarstw domowych

Głównymi źródłami tego rodzaju zanieczyszczeń powietrza jest:

- spalanie paliwa stałego (węgiel, miąż koksowy, koks),
- spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych.

Niska emisja

W okresie zimowym wzrasta emisja pyłów i zanieczyszczeń spowodowanych spalaniem paliw stałych w kotłowniach indywidualnych i indywidualnych piecach centralnego ogrzewania.

Negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego mają lokalne kotłownie pracujące na potrzeby centralnego ogrzewania, a także małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych lub technologicznych. Brak urządzeń oczyszczania bądź odpylania gazów spalinowych powoduje, iż całość wytwarzanych zanieczyszczeń trafia do powietrza atmosferycznego. Niska sprawność i efektywność technologii spalania są poważnym źródłem emisji zanieczyszczeń. Co więcej, głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel, często zawierający znaczne ilości siarki. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 21. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO ₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO ₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO _x (suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O ₃ (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;

Źródło: opracowanie własne

Emisja komunikacyjna

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. W przypadku gminy Skoczów są to:

- Droga ekspresowa S-1, będąca częścią europejskich tras E-75 oraz E-462,
- Droga krajowa nr 81,
- Droga wojewódzka nr 941,
- Drogi powiatowe,
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym należą:

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)piranu, toluenu i ksylenu. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan i infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

W przypadku substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery, źródła te trudno zinwentaryzować pod kątem emisji zanieczyszczeń, gdyż zwykle nie ma dla nich materiałów sprawozdawczych. Na podstawie znanych wartości średniego składu paliwa, szacowany przeciętny skład spalin silnikowych jest następujący:

Tabela 22. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).⁵

Składnik	Silniki benzynowe	Silniki wysokoprężne	Uwagi
Azot	24 – 77	76 – 78	nietoksyczny
Tlen	0,3 – 8	2 – 18	nietoksyczny
Para wodna	3,0 – 5,5	0,5 – 4	nietoksyczny
Dwutlenek węgla	5,0 – 12	1 – 10	nietoksyczny
Tlenek węgla	0,5 – 10	0,01 – 0,5	toksyczny
Tlenki azotu	0,0 – 0,8	0,0002 – 0,5	toksyczny
Węglowodory	0,2 – 3	0,009 – 0,5	toksyczny
Sadza	0,0 – 0,04	0,01 – 1,1	toksyczny
Aldehydy	0,0 – 0,2	0,001 – 0,009	toksyczny

Źródło: J. Jakubowski „Motoryzacja o środowisko”.

Na skutek powszechnej elektryfikacji, emisje do powietrza związane z ruchem kolejowym mają znaczenie marginalne. Należą do nich jedynie emisje zanieczyszczeń pyłowych związanych z ruchem pociągów, oraz niewielkie emisje z lokomotyw spalinowych używanych głównie na bocznicach kolejowych.

Emisja przemysłowa

Źródłem emisji przemysłowej są głównie zakłady produkcyjne i usługowe zlokalizowane na terenie gminy Skoczów. W celu opisu stanu aktualnego dotyczącego emisji zanieczyszczeń do powietrza z zakładów przemysłowych, przeprowadzono ankietyzację podmiotów zaliczanych do największych emitatorów zanieczyszczeń na terenie omawianej gminy. Informacje, które uzyskano przedstawiono poniżej.

IKEA Industry Sp. z o.o.

Główny wpływ na środowisko wynika z emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W przypadku zanieczyszczeń powietrza spółka zleca badania monitoringowe, które odbywają się co 2 lata. W latach 2015-2022 spółka planuje wdrożenie normy ISO: 50001 Zarządzanie Energią oraz redukcję emisji CO₂ o 20%.

CS CARGO POLAND Sp. z o.o.

Firma CS CARGO posiada certyfikaty ISO 9001 i ISO 14001. W ramach wdrożonego systemu prowadzi nieustanne działania doskonalące, a także nadzoruje wszystkie procesy w oparciu o zdefiniowane normy. Wpływ na środowisko wynika z emisji szkodliwych związków do powietrza. Są to: CO, HC, NO_x, CO₂. Firma nieustannie podejmuje działania mające na celu minimalizację emisji gazów do atmosfery, wymieniając rokrocznie stare zestawy ciężarowe o niższej klasie spalin, zastępując je nowymi spełniającymi najwyższe normy emisji spalin EURO 5.

Przedsiębiorstwo Inżynieryjne „IMB – Podbeskidzie” Sp. z o.o.

Działalność firmy jest źródłem powstania substancji wprowadzanych do powietrza. Są to itp.:

- węglowodory alifatyczne,
- wprowadzanie gazów do powietrza z kotłów opalanym paliwem gazowym (gaz ziemny wysokometanowy),
- wprowadzanie gazów do powietrza z procesów spalania paliw w silnikach spalinowych.

⁵ Wg J. Jakubowski - „Motoryzacja a środowisko”.

GT POLAND Sp. z o.o.

Zakład GT Poland Sp. z o.o. Oddział Produkcyjny w Pierścicu wpływa na stan jakości powietrza poprzez emisję do powietrza z instalacji IPPC. Opisywany zakład jest nowo powstałym obiektem, gdzie zastosowano zabezpieczenia przed niekontrolowanym wyciekiem substancji do środowiska. Zgodnie z wydanym pozwoleniem zintegrowanym spółka zobligowana jest do prowadzenia monitoringu w ramach emisji do powietrza – pomiar roczny (nikiel, miedź, chrom III, chrom IV), emisji do powietrza – pomiar co 3 lata (amoniak).

Garbarnia SKOTAN Sp. z o.o.

W wyniku działalności firmy powstają emisje do powietrza (emisje technologiczne, emisje energetyczne ze spalania gazu ziemnego, ścieki technologiczne i bytowe, odpady technologiczne i komunalne). Garbarnia do celów produkcyjnych pobiera wodę powierzchniową z własnego ujęcia na Wiśle. Firma ma wymagane prawem zgłoszenia i pozwolenia związane, czy to z poborem wody, czy emisjami.

Teksid Iron Poland Sp. z o.o.

Główny wpływ z działalności zakładu na środowisko wynika z emisji zanieczyszczeń do powietrza (pyłu, tlenków azotu, tlenków siarki i tlenku węgla) i emisji hałasu. Zakład posiada pozwolenie zintegrowane, które określa dopuszczalną wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu, jak również rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do wytworzenia. Ponadto wskazuje na zakres i sposób monitorowania procesów technologicznych.

SOBIK Zakład Produkcyjny

W wyniku działalności firmy powstaje emisja do powietrza - emisja energetyczna – spalanie gazu ziemnego – łączna moc urządzeń poniżej 1 MWt – zużycie gazu w 2014 roku – poniżej 100 tys. m³. Ponadto w zakładzie powstają ścieki technologiczne i bytowe, jak również odpady.

Emisja niezorganizowana

Do tej kategorii zaliczane są inne nie wymienione źródła emisji. Znaczenie w tej kategorii może mieć emisja pochodząca ze zlokalizowanych na terenie gminy oczyszczalni ścieków. Do pozostałych źródeł emisji można zaliczyć itp. wypalanie traw, emisję lotnych związków organicznych związanych z lakierowaniem.

6.2.2. Jakość powietrza⁶

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.), Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie Województwa Śląskiego, wyznaczono 5 stref:

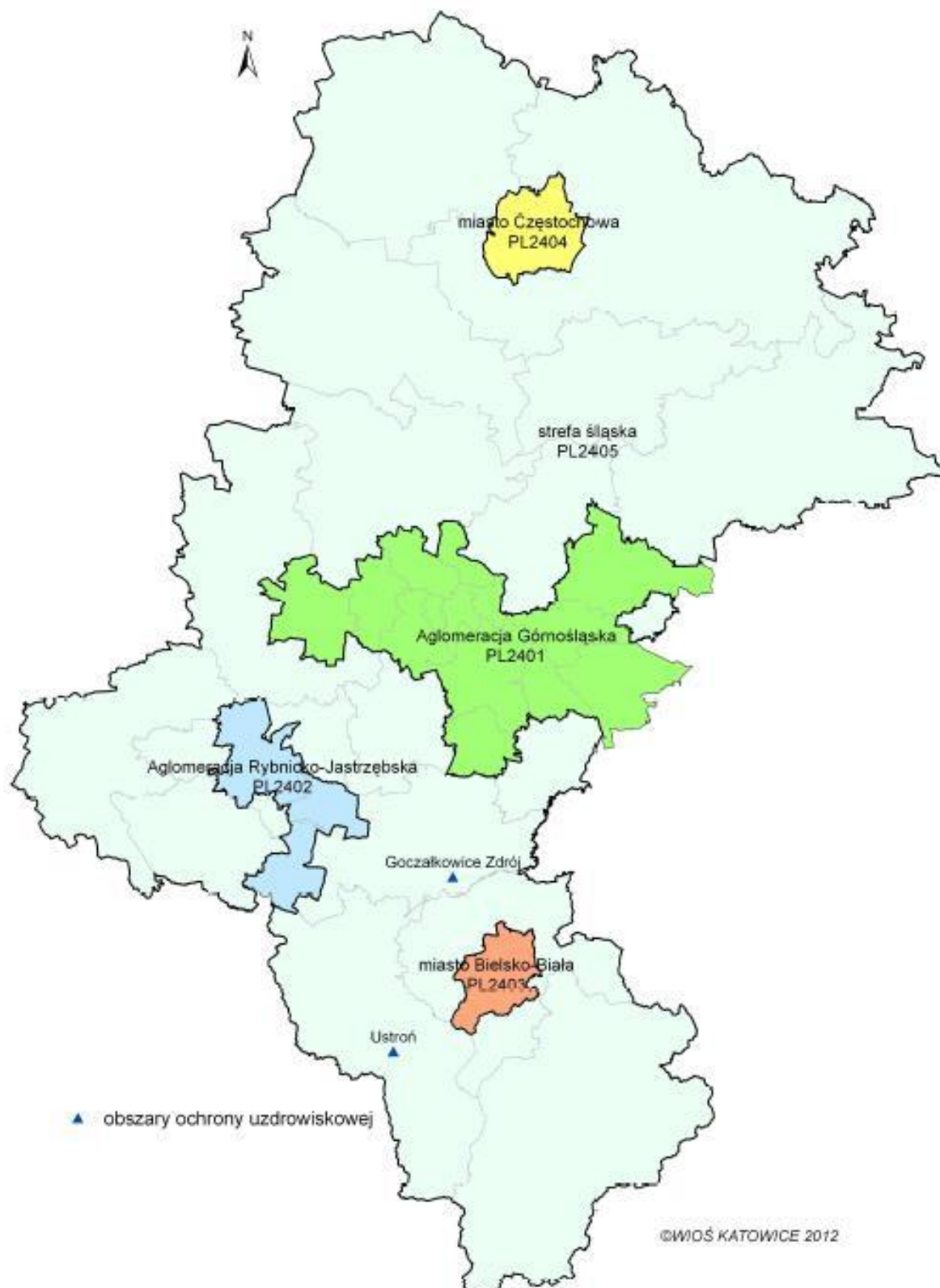
- Miasto Częstochowa (kod strefy: PL2404);
- Miasto Bielsko-Biała (kod strefy: PL2403);
- Aglomeracja Rybnicko-Jastrzębska (kod strefy: PL2402);
- Aglomeracja Górnośląska (kod strefy: PL2401);
- Strefa Śląska (kod strefy: PL2405).

Gmina Skoczów zlokalizowana jest w obrębie strefy śląskiej.

Zgodnie z itp. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.) oceny jakości powietrza dokonywane są w strefach, w tym w aglomeracjach. Podział województwa śląskiego na strefy przedstawia poniższy rysunek.

⁶ Na podstawie: „Dwunastej Rocznej ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Rysunek 14. Podział województwa śląskiego na strefy pod względem pomiarów jakości powietrza.

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza
w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2013 r.

Ocenę jakości powietrza prowadzono w oparciu o wyniki stałych stacji pomiarowych, zlokalizowanych w poszczególnych strefach województwa śląskiego. W przypadku braku pomiarów poszczególnych zanieczyszczeń powietrza w wymienionych powyżej stałych punktach monitoringu, do oceny jakości powietrza wykorzystywano stacje badań manualnych.

Jak wynika z danych przekazanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, na terenie gminy Skoczów nie prowadzono pomiarów dotyczących stanu jakości powietrza.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach dokonuje oceny jakości powietrza w oparciu o strefy. Wyniki klasyfikacji strefy śląskiej (w której znajduje się gmina Skoczów), pod względem jakości powietrza wynikającej z „Dwunastej rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Śląskim, obejmującej rok 2013” z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzkiego oraz ochrony roślin, przedstawiono w poniższych tabelach. Wyniki odnoszą się do roku 2013 i są to najbardziej aktualne dane dostępne w chwili opracowania niniejszego dokumentu.

Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 23. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza.

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego *	2 Utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba trzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem.
C	powyżej poziomu dopuszczalnego *	1. Określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych; 2. Opracowanie programu ochrony powietrza POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany); 3. Kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w RMŚ w sprawie niektórych poziomów substancji w powietrzu.

Źródło: WIOŚ.

Kryterium ochrony zdrowia

Dwutlenek siarki

Badania dwutlenku siarki w 2013 r. na terenie strefy śląskiej wykazały, że warunki dopuszczalnych stężeń nie zostały przekroczone.

Tabela 24. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku siarki z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy dla obszaru strefy dla poszczególnych czasów uśredniania stężeń SO ₂			Symbol klasy wynikowej dla SO ₂ w strefie
		godz.	24 godz.	Wynikowa	
strefa śląska	PL2405	A	A	A	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Dwutlenek azotu

Badania dwutlenku azotu w 2013 r. na terenie strefy śląskiej wykazały, że stężenia tego zanieczyszczenia występowały poniżej obowiązujących poziomów stężeń dopuszczalnych.

Tabela 25. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku azotu z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy dla obszaru strefy dla poszczególnych czasów uśredniania stężeń NO ₂			Symbol klasy wynikowej dla NO ₂ w strefie
		godz.	24 godz.	Wynikowa	
strefa śląska	PL2405	A	A	A	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Pył PM10

Badania pyłu zawieszonego PM10 wykonane na terenie strefy śląskiej wykazały, że warunki dopuszczalnych stężeń nie zostały zachowane.

Tabela 26. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla pyłu PM10 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy dla obszaru strefy dla poszczególnych czasów uśredniania stężeń PM10			Symbol klasy wynikowej dla PM10 w strefie
		godz.	24 godz.	Wynikowa	
strefa śląska	PL2405	C	C	C	C

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Pył zawieszony PM_{2,5}

Badania pyłu zawieszonego PM_{2,5} wykonane w województwie śląskim wykazały, że wartości docelowe, których termin osiągnięcia wyznaczono do 2010 roku oraz wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, które mają zostać osiągnięte do 2015 r. nie zostały osiągnięte na terenie strefy śląskiej.

Tabela 27. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia (w odniesieniu do poziomu docelowego) – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla pyłu PM _{2,5} w strefie
strefa śląska	PL2405	C

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Ołów

Stężenia ołowiu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ zmierzone w 2013 r. na terenie strefy śląskiej wskazują, że zanieczyszczenie to występuje na poziomie niższym od dopuszczalnego.

Tabela 28. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla ołowiu w pyłe zawieszonym PM₁₀, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla ołowiu w pyłe zawieszonym PM ₁₀ w strefie
strefa śląska	PL2405	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Benzen

Na terenie strefy śląskiej nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężenia benzenu w powietrzu.

Tabela 29. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla benzenu, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla benzenu w strefie
strefa śląska	PL2405	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Tlenek węgla

Na terenie strefy śląskiej nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężenia tlenu węgla w powietrzu.

Tabela 30. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla tlenu węgla, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla tlenu węgla w strefie
strefa śląska	PL2405	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Ozon

Na terenie strefy śląskiej odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężenia ozonu w powietrzu.

Tabela 31. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla ozonu, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla ozonu w strefie
strefa śląska	PL2405	C

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Arsen

Wyniki badań zawartości arsenu w pyłe zawieszonym PM10 uzyskane w 2013 roku wykazują, że na terenie strefy śląskiej nie doszło do przekroczenia jego dopuszczalnego stężenia.

Tabela 32. Poziom stężenia arsenu w pyłe zawieszonym PM10 w powietrzu w województwie śląskim z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia (w odniesieniu do poziomu docelowego) – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla substancji w strefie
strefa śląska	PL2405	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Kadm

Wyniki badań stężenia kadmu w pyłe zawieszonym PM10 uzyskane w 2013 roku wskazują, że stężenie docelowe określone dla kadmu ze względu na ochronę zdrowia ludzi nie zostało przekroczone w Strefie śląskiej.

Tabela 33. Poziom stężenia kadmu w pyłe zawieszonym PM10 w powietrzu w województwie śląskim z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia (w odniesieniu do poziomu docelowego) – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla substancji w strefie
strefa śląska	PL2405	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza
w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Nikiel

Wyniki badań stężenia niklu w pyłe zawieszonym PM10 uzyskane w 2013 roku wskazują, że na terenie strefy śląskiej nie zostało przekroczone stężenie docelowe określone dla niklu ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

Tabela 34. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla niklu w pyłe zawieszonym PM10 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla substancji w strefie
strefa śląska	PL2405	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza
w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Benzo(a)piren

Wyniki badań stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w powietrzu, uzyskane w 2013 roku, wskazują na przekroczenie poziomu docelowego określonego dla benzo(a)pirenu , w Strefie śląskiej.

Tabela 35. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla substancji w strefie
strefa śląska	PL2405	C

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza
w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Kryterium ochrony roślin

Dwutlenek siarki

Badania dwutlenku siarki w 2013 r. na terenie strefy śląskiej wykazały, że stężenia tego zanieczyszczenia występowały poniżej obowiązujących poziomów stężeń dopuszczalnych.

Tabela 36. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku siarki

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych czasów uśredniania stężeń SO ₂		Symbol klasy wynikowej dla substancji w strefie
		rok kalendarzowy	pora zimowa	
strefa śląska	PL2405	A	A	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Dwutlenek azotu

Stężenia średnioroczne Nox zmierzone na terenie strefy śląskiej w 2013 r. kształtowały się poniżej poziomu stężeń dopuszczalnych.

Tabela 37. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku azotu, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla substancji w strefie
strefa śląska	PL2405	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Ozon

Pomiary ozonu wykonane na terenie strefy śląskiej, wskazują, że stężenie docelowe określone dla ozonu ze względu na ochronę roślin nie zostało przekroczone.

Tabela 38. Klasyfikacja stref jakości powietrza w województwie śląskim dla dwutlenku ozonu z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin – 2013 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla substancji w strefie
strefa śląska	PL2405	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

PODSUMOWANIE

Wynik oceny strefy śląskiej za rok 2013, w której położona jest gmina Skoczów, wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku azotu,
- dwutlenku siarki,
- tlenku węgla,
- ołowiu, kadmu, niklu, benzenu, arsenu w pyłe zawieszonym PM10.

Przekroczone natomiast zostały dopuszczalne poziomy dla:

- pyłu PM10,
- benzo(a)piren,
- pyłu PM2,5,
- ozonu.

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy śląskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 39. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2013 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
strefa śląska	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmująca rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy śląskiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone w przypadku tlenków siarki i azotu, a także ozonu. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy śląskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 40. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2013 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO ₂	O ₃
strefa śląska	A	A	A

źródło: „Dwunasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmująca rok 2013”, WIOŚ Katowice 2014 r.

Jak wynika z „Dwunastej rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca rok 2014” na terenie strefy śląskiej, stwierdzono występowanie w ciągu roku ponadnormatywnej ilości przekroczeń dopuszczalnego średniodobowego stężenia pyłu zawieszonego PM10 i pyłu PM2,5, a także przekroczenie wartości docelowej stężenia

średniorocznego benzo(a)piranu w pyłe PM₁₀. Na terenie strefy śląskiej, stwierdzono także przekroczenie poziomu celu długoterminowego, określonego w odniesieniu do stężenia ozonu (8 godz. Średnia krocząca). Wyniki oceny stężeń zanieczyszczeń w powietrzu występujących w 2013 r. na obszarze strefy śląskiej, uwzględniające kryterium ochrony roślin, wykazało stężenie ozonu przekraczające poziom celu długoterminowego, którego termin osiągnięcia wyznaczono na 2020 rok. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego zawartości ozonu w powietrzu, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska winno być jednym z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Zgodnie z itp. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych (strefy w klasie C) należy opracować programy ochrony powietrza, mające na celu osiągnięcie ww. poziomów substancji w powietrzu.

Należy pamiętać, iż powyższe wyniki oceny obejmują całą Strefę śląską i są wartościami uśrednionymi dla jej obszaru.

6.2.3. Zagrożenia

Obszary problemowe związane z ochroną powietrza wynikają itp. z:

- emisji komunikacyjnej;
- emisji przemysłowej;
- nieprawidłowych praktyk związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi (spalanie śmieci w piecach centralnego ogrzewania);
- spalania niskokalorycznych i zawierających dużą zawartość siarki paliw stałych;
- niską emisją.

6.2.4 Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza na terenie gminy Skoczów
--

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Bieżące utrzymanie dróg (w tym m.in. Remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych)	Gmina Skoczów
2.	Budowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	Gmina Skoczów
3.	Termomodernizacja i modernizacja kotłowni węglowych w gminnych obiektach użyteczności publicznej	Gmina Skoczów
4.	Oczyszczanie dróg gminnych (ograniczenie emisji pyłu PM ₁₀)	Gmina Skoczów
5.	Przedkładanie Marszałkowi Województwa Śląskiego sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie Ochrony Powietrza dla strefy Śląskiej.	Gmina Skoczów
6.	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów na otwartych przestrzeniach.	Gmina Skoczów, Straż Miejska, Policja
7.	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina Skoczów
8.	Wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina Skoczów
9.	Termomodernizacja w budynkach użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynkach mieszkalnych wraz z instalacją OZE oraz podłączeniem budynków do sieci nośników ciepła	Gmina Skoczów

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
10.	Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego w gminie Skoczów	Gmina Skoczów
11.	Modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich na terenie gminy Skoczów ⁷ .	GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich
12.	Modernizacja dróg powiatowych na terenie gminy Skoczów ⁸ .	Zarząd Dróg Powiatowych
13.	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez rozbudowę i przebudowę oczyszczalni ścieków w Skoczowie, w tym instalację do odzysku biogazu i kogeneracji.	Miejska Spółka SKO- EKO Sp. z o.o.

6.3. Hałas

6.3.1. Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. Zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z itp. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. Zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość $52 \text{ dB} < L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość $63 \text{ dB} < L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- komunikacyjne,
- przemysłowe i rolnicze,
- pozostałe.

^{7,4} Zadanie dotyczy także działu „hałas”.

6.3.2. Źródła hałasu

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu $LA_{eq}D$ w porze dziennej i $LA_{eq}N$ w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 41. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	Laeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	Laeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	Laeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	Laeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	Laeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	Laeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	Laeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	Laeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. Mieszkańców ***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. Mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

Na terenie gminy Skoczów głównym źródłem hałasu drogowego są:

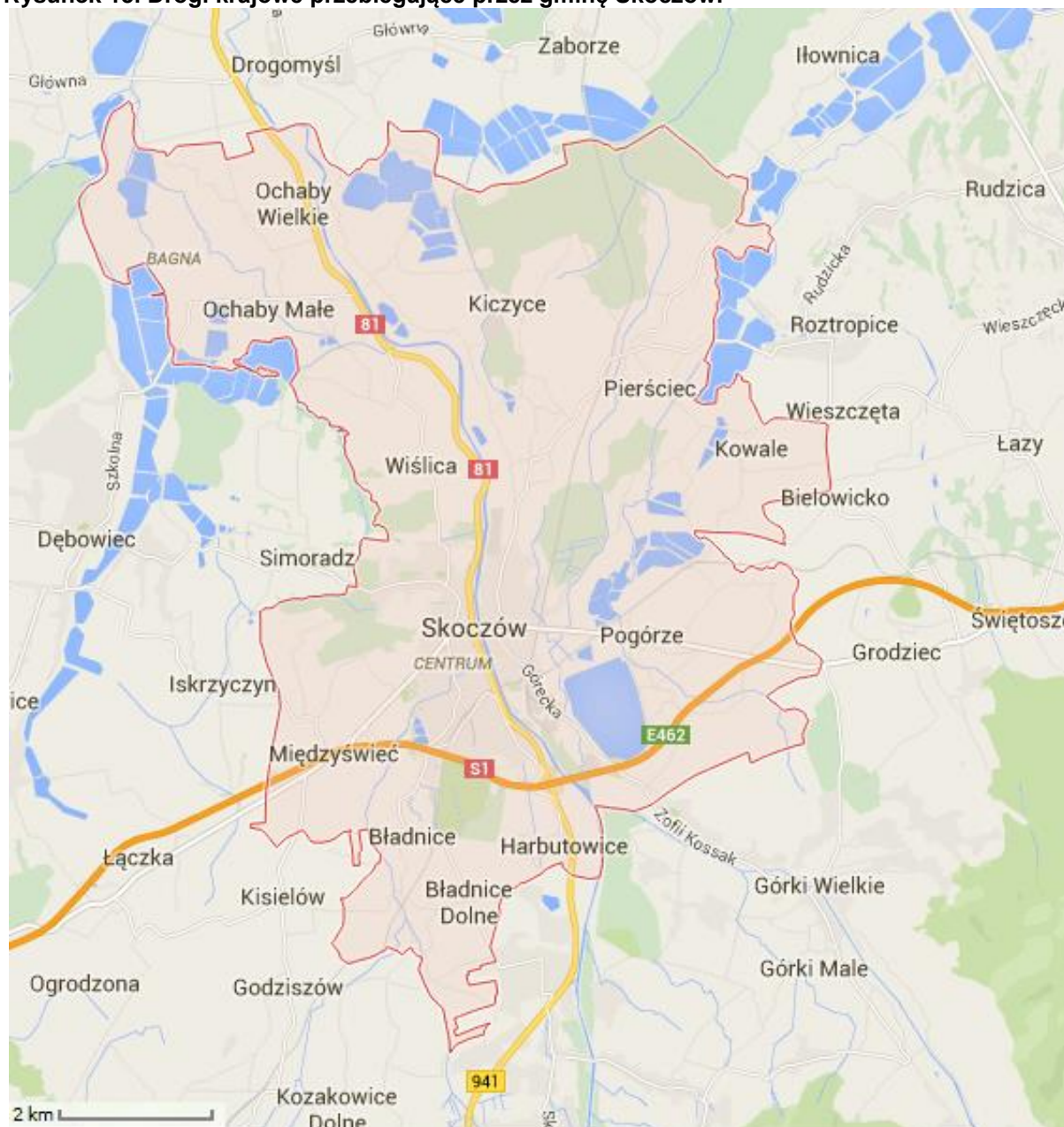
- Droga ekspresowa S-1, będąca częścią europejskich tras E-75 oraz E-462,
- Droga krajowa nr 81,
- Droga wojewódzka nr 941,
- Drogi powiatowe,
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne.

Tabela 42. Drogi powiatowe na terenie miasta i gminy Skoczów.

Nr drogi	Gmina / Nazwa drogi, ulicy	Długość w km
Miasto Skoczów		13,101
2602 S	ul. Górecka	2,464
2614 S	ul. Mickiewicza	0,730
2614 S	ul. Górny Bór	1,504
2615 S	ul. Wiślicka	0,650
2616 S	ul. Stalmacha	1,634
2638 S	ul. Kiczycka	1,235
2641 S	ul. Dolny Bór	2,801
2642 S	ul. Bielska	0,862
2642 S	ul. Objazdowa	0,491
2642 S	ul. Cieszyńska	0,730
Gmina Skoczów		30,221
2613 S	Międzywieć – Goleszów	0,800
2614 S	Skoczów – Kisielów – Ogrodzona	2,686
2615 S	Wiślica – Skoczów	2,875
2617 S	Dębowiec – Międzywieć	1,585
2619 S	Cieszyn – Gumna – Dębowiec – Ochaby – Kiczyce	7,754
2638 S	Skoczów – Landek	5,565
2639 S	Zaborze – Pierściec	2,500
2640 S	Pierściec – Wieszczęta – Rudzica	2,569
2642 S	Międzywieć – Skoczów – Pogórze	1,120
2642 S	Międzywieć – Skoczów – Pogórze	2,767

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie

Rysunek 15. Drogi krajowe przebiegające przez gminę Skoczów.

Źródło: Google Maps

Gmina Skoczów została objęta Programem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie pomiarów hałasu drogowego w 2010 roku. Punkty pomiarowe znajdowały się przy skrzyżowaniu ulic: Mickiewicza oraz Górny Bór, na terenie Domu Opieki dla dzieci „CARITAS” oraz przy skrzyżowaniu ulic Mickiewicza oraz Objazdowej (rondo). Wyniki pomiarów zestawiono w tabeli.

Tabela 43. Wyniki pomiarów hałasu na terenie gminy Skoczów.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne		Poziomy dźwięku [dB]	
	Długość	Szerokość	L _{DWN}	L _N
Skoczów, skrzyżowanie ulic Mickiewicza i Górny Bór	18°47' 17,21" E	49°47' 43,03" N	64,5	55,1
Skoczów, rondo przy zbiegu ulic Mickiewicza i Objazdowej	18°47' 10,54" E	49°48' 6,14" N	60,8	51,7

Źródło: WIOS w Katowicach

Jak widać w powyższych zestawieniach w obu punktach pomiarowych zanotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu. Obejmowały one zarówno porę dzienną jak i nocną. Jest to związane z ulokowaniem punktów pomiarowych w pobliżu dróg cechujących się dużym natężeniem ruchu samochodowego. Można założyć, że poziomy hałasu na pozostałych terenach gminy, nie znajdujących się w pobliżu głównym traktów komunikacyjnych, będą dużo niższe.

W 2012 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła badania hałasu drogowego na terenie powiatu cieszyńskiego. Badano stan warunków akustycznych wokół wybranych dróg (w tym wypadku drogi ekspresowej S-1 oraz drogi krajowej nr 81).

Wyniki badań zawierały zestawienie wielkości obszaru oraz ilości budynków narażonych na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Zebrano je w dwóch tabelach opisujących wskaźnik L_D (długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich pór dnia w roku rozumianych jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰) oraz wskaźnik L_{DWN} (długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰). Dane zostały zestawione w tabelach.

Tabela 44. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi ekspresowej S-1 – powiat cieszyński.

Droga ekspresowa S-1					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	1,357	0,622	0,168	0,040	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,507	0,296	0,070	0,017	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	1,482	0,874	0,206	0,048	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	1	4	0	1	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	1	2	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

Źródło: GDDKiA

Tabela 45. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi ekspresowej S-1 – powiat cieszyński.

Droga ekspresowa S-1					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km2]	1,356	0,484	0,111	0,046	0,010
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,594	0,171	0,041	0,005	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	1,738	0,504	0,118	0,016	0,000

Droga ekspresowa S-1					Wskaźnik hałasu L _N [dB]
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	2	2	0	1	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	3	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

Źródło: GDDKiA

Tabela 46. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi krajowej nr 81– powiat cieszyński.

Droga krajowa nr 81					Wskaźnik hałasu L _{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	1,063	0,452	0,109	0,034	0,003
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,615	0,237	0,069	0,058	0,006
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	1,860	0,716	0,208	0,174	0,019
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	2	0	1	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	1	5	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

Źródło: GDDKiA

Tabela 47. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi krajowej nr 81 – powiat cieszyński.

Droga krajowa nr 81					Wskaźnik hałas L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,645	0,201	0,057	0,008	0,001
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,329	0,102	0,062	0,003	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,994	0,306	0,187	0,009	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	1	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	5	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

Źródło: GDDKiA

Wyniki badań zleconych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad wskazują, na pogorszony stan środowiska akustyczne wzdłuż drogi krajowej nr 81 oraz drogi ekspresowej S-1. Mieszkańcy obszarów do niej przylegających lub pracujący w jej pobliżu mogą być narażeni na przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu co negatywnie wpływa na stan warunków akustycznych środowiska. Przekroczenia te zgodnie z badaniami zleconymi przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, w skrajnych przypadkach, mogą wynosić ponad 20 dB.

Hałas kolejowy

Przez gminę Skoczów przebiega fragment linii kolejowej :

- Linia nr 190 (nieczynna),
- Linia nr 159.

W związku z jej istnieniem, na obszarach przez które przebiegają torowiska, może wystąpić potencjalne zagrożenie nadmiernym hałasem, którego źródłem jest kolej. Jednak biorąc pod uwagę ilość pociągów przemieszczających się torowiskami zagrożenie hałasem jest niewielkie.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Emisja zanieczyszczenia środowiska hałasem regulowana jest w posiadanych przez podmioty gospodarcze zezwoleniach, dopuszczających określone poziomy hałasu odrębnie dla pory dziennej i nocnej. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Na terenie gminy Skoczów do zakładów, które emitują hałas przemysłowy należą itp.⁹:

- IKEA Industry Sp. z o.o. – firma podejmuje działania polegające na wyciszeniu dominujących źródeł hałasu;
- Kuźnia Polska S.A. – spółka prowadzi działania zmierzające do obniżenia hałasu emitowanego do środowiska naturalnego poprzez wygłuszenie hal, stosowanie obudów dźwiękochłonnych, likwidację głównych źródeł hałasu (maszyny i urządzenia).
- CS CARGO POLAND Sp. z o.o. – firma podejmuje regularne działania mające na celu minimalizację negatywnych skutków wykonywanej pracy.

6.3.3. Zagrożenia

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych, na terenie gminy mogą występować problemy związane z nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego. Dotyczy to zarówno pór nocnych i dziennych. Sytuacja ta wynika z obecności na terenie gminy dróg krajowych, wojewódzkich oraz powiatowych. Zaleca się monitoring terenów znajdujących się w pobliżu tych dróg oraz realizację działań mających na celu ochronę przed nadmierną emisją hałasu w przyszłości.

⁹ Na podstawie danych pozyskanych z ankietyzacji zakładów przemysłowych.

6.3.4. Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Ochrona przed hałasem mieszkańców gminy Skoczów

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Wprowadzanie standardów akustycznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	Gmina Skoczów
2.	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	Gmina Skoczów
3.	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych.	Gmina Skoczów
4.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej oraz dróg.	WIOŚ w Katowicach
7.	Modernizacja i naprawa dróg, w wyniku użytkowania których powstaje nadmierna emisja hałasu.	Zarządcy dróg

6.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

6.4.1. Stan wyjściowy

Zagadnienia dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych regulowane są przepisami dotyczącymi:

- ochrony środowiska,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- prawa budowlanego,
- zagospodarowania przestrzennego,
- przepisami sanitarnymi.

Jako promieniowanie niejonizujące określa się promieniowanie, którego energia oddziałująca na każde ciało materialne nie wywołuje w nim procesu jonizacji. Promieniowanie to związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego. Poniżej zestawiono potencjalne źródła omawianego promieniowania

- urządzenia wytwarzające stałe pole elektryczne i magnetyczne,
- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne o częstotliwości 50 Hz, (stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia);
- urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 kHz do 300 GHz, (urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne)
- inne źródła promieniowania z zakresu częstotliwości: 0 – 0,5 Hz, 0,5 – 50 Hz oraz 50-1000 Hz.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. 2003r., Nr 192, poz. 1883).

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, rozporządzenie ustala odrębną wartość składowej elektrycznej pola w wysokości 7 V/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludzi jest dozwolone bez ograniczeń, rozporządzenie ustala wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m. ponadto rozporządzenie określa:

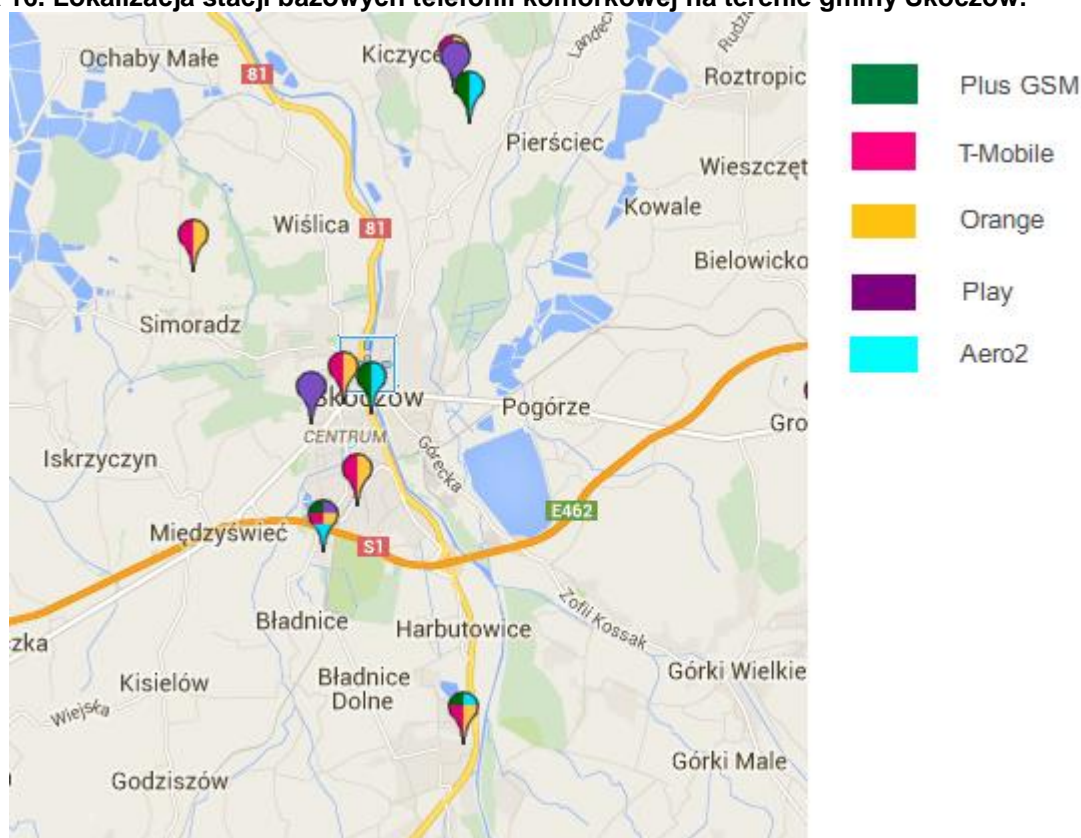
- dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego;
- metody kontroli dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych;
- metody wyznaczania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, jeżeli w środowisku występują pola elektromagnetyczne z różnych zakresów częstotliwości.

Źródła promieniowania

Na terenie gminy Skoczów źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć,
- urządzenia radiokomunikacyjne,
- radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Rysunek 16. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Skoczów.

Źródło: www.btsearch.pl

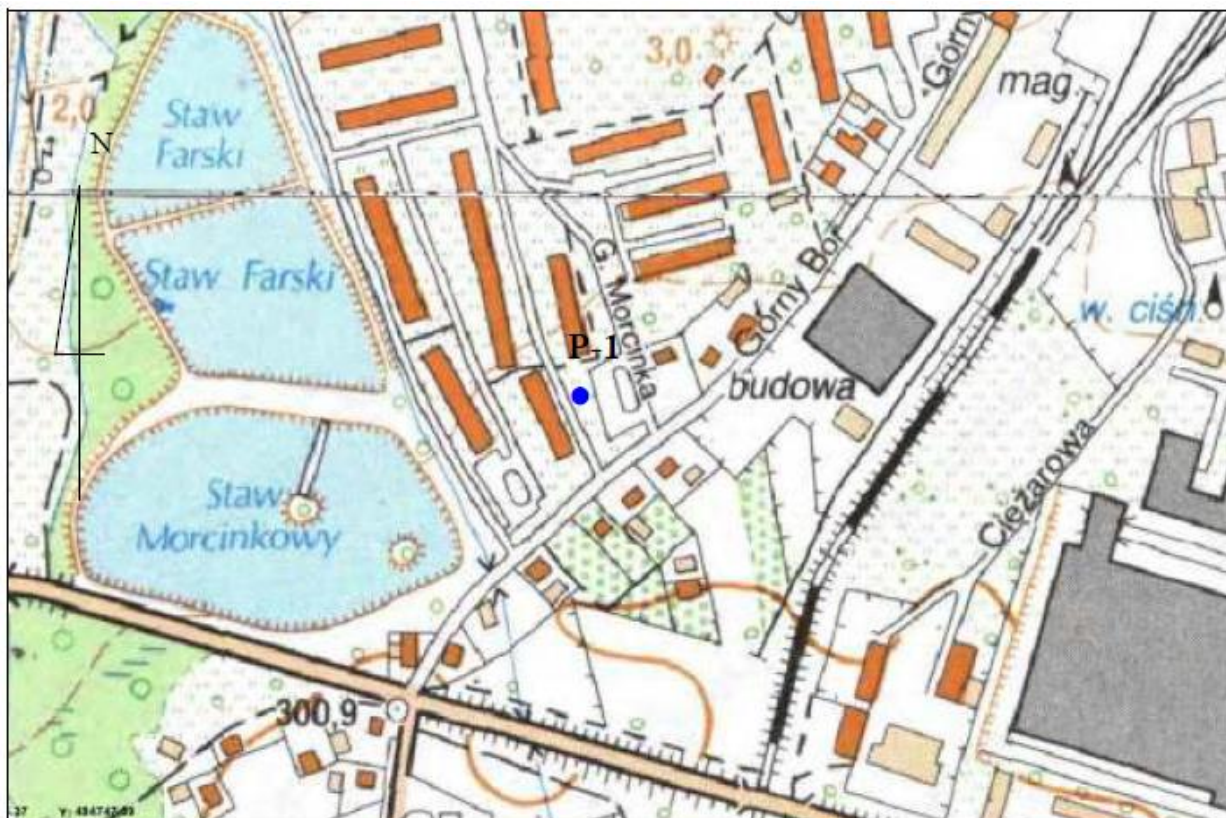
Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych na terenie województwa śląskiego jest realizowany w trzech typach obszarów:

- centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,

- pozostałych miastach,
- obszarach wiejskich.

Ostatnie badania poziomu pól elektromagnetycznych na terenie gminy Skoczów były prowadzone, przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, w roku 2012. Punkt pomiarowy był zlokalizowany na osiedlu Górny Bór, przy ulicy Morcinka.

Rysunek 17. Lokalizacja punktu pomiarowego natężenia pól elektromagnetycznych na terenie Skoczowa w roku 2012.

- P-1 – punkt pomiarowy

Źródło: WIOŚ Katowice

Dane pomiarowe zestawiono w tabeli.

Tabela 48. Zestawienie wyników pomiarów prowadzonych w ramach monitoringu pól elektromagnetycznych na obszarze gminy Skoczów.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne		Rok pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]	Średnia dla miast poniżej 50 tys. Mieszkańców [V/m]	Wartość dopuszczalna [V/m]
	Długość	Szerokość				
Skoczów, ul. Morcinka	18° 37' 12,30"	49° 52' 09,20"	2012	0,69	0,31	7

Źródło: WIOŚ Katowice

Jak wynika z powyższej tabeli, na terenie gminy Skoczów nie stwierdzono miejsc występowania poziomów pól elektromagnetycznych o wartościach wyższych od dopuszczalnych.

6.4.2. Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Ochrona przed szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych mieszkańców gminy Skoczów

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	Gmina Skoczów
2.	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach
3.	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach, Urząd Komunikacji Elektronicznej

6.5. Gospodarka odpadami

6.5.1. Stan wyjściowy

Odpady komunalne na terenie gminy Skoczów powstają głównie w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach handlowych, obiektach użyteczności publicznej.

Masa zebranych odpadów¹⁰

Masa zebranych odpadów w postaci zmieszanych odpadów komunalnych (kod odpadu: 20 03 01) z obszaru gminy Skoczów wyniosła 2 768,19 Mg, z czego:

- 1 768,89 Mg zebrano z obszarów miejskich,
- 999,30 Mg zebrano z obszarów wiejskich.

Wszystkie zebrane odpady poddane zostały innym niż składowanie procesom przetwarzania.

Łączna masa selektywnie odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wyniosła 1 835,14 Mg.

Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 82,90%.

Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użyciu i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 100%.

¹⁰ Stan na rok 2014. Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2014 rok, Skoczów 2015.

Liczba właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne wyniosła 5 353 osób.

Ilość nieczystości ciekłych odebranych z terenu gminy Skoczów wyniosła:

- 20352,00 m³ w postaci ścieków bytowe;
- 116,70 m³ w postaci ścieków komunalnych.

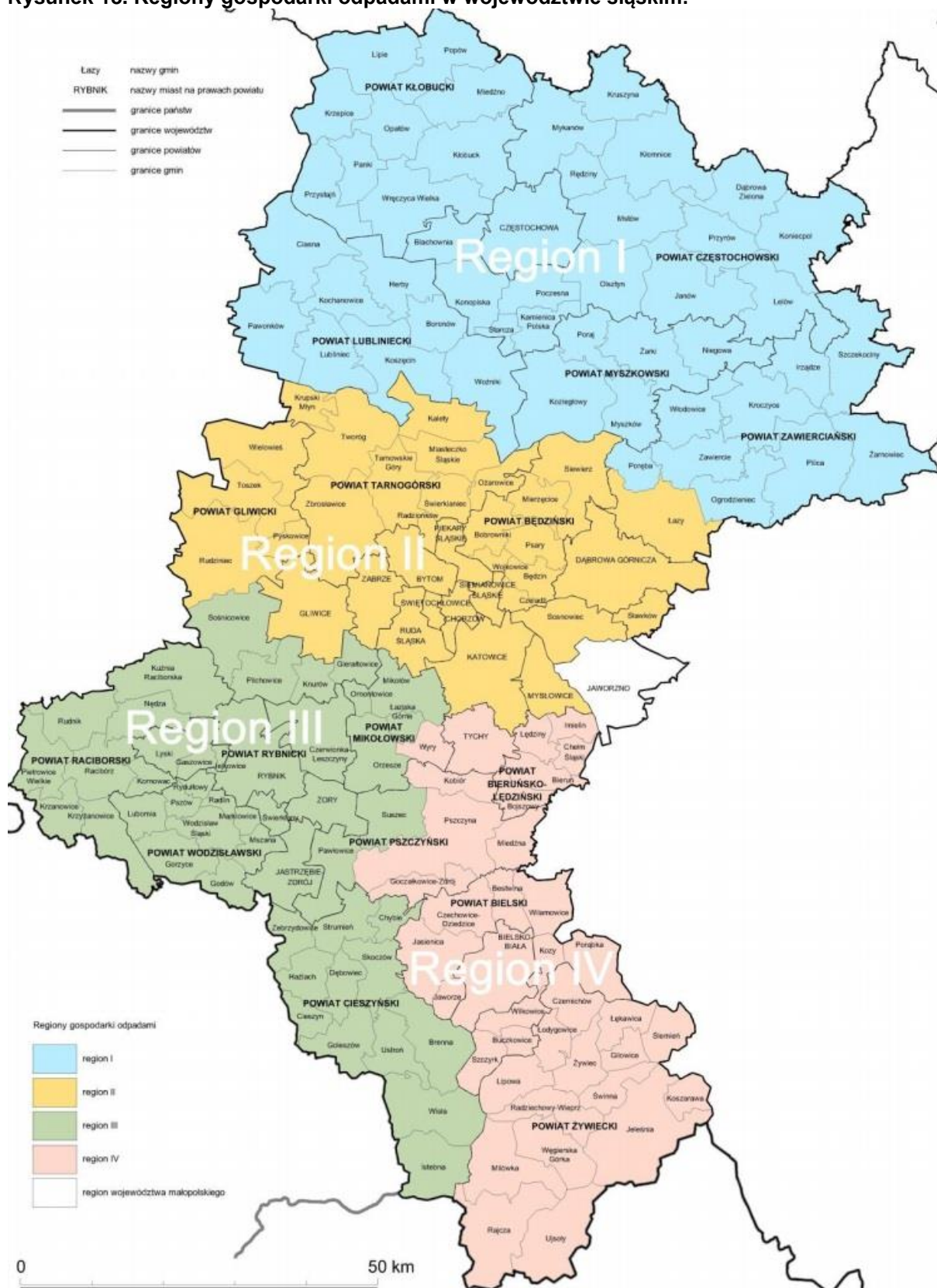
Regiony Gospodarki Odpadami¹¹

Gospodarka odpadami w województwie śląskim opiera się na wskazanych w „*Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego 2014*” regionach gospodarki odpadami komunalnymi. W województwie śląskim wydzielą się cztery regiony gospodarki odpadami komunalnymi: Region I; Region II; Region III; Region IV.

Gmina Skoczów znajduje się w Regionie III. Poniżej przedstawiono w formie graficznej podział województwa śląskiego na regiony.

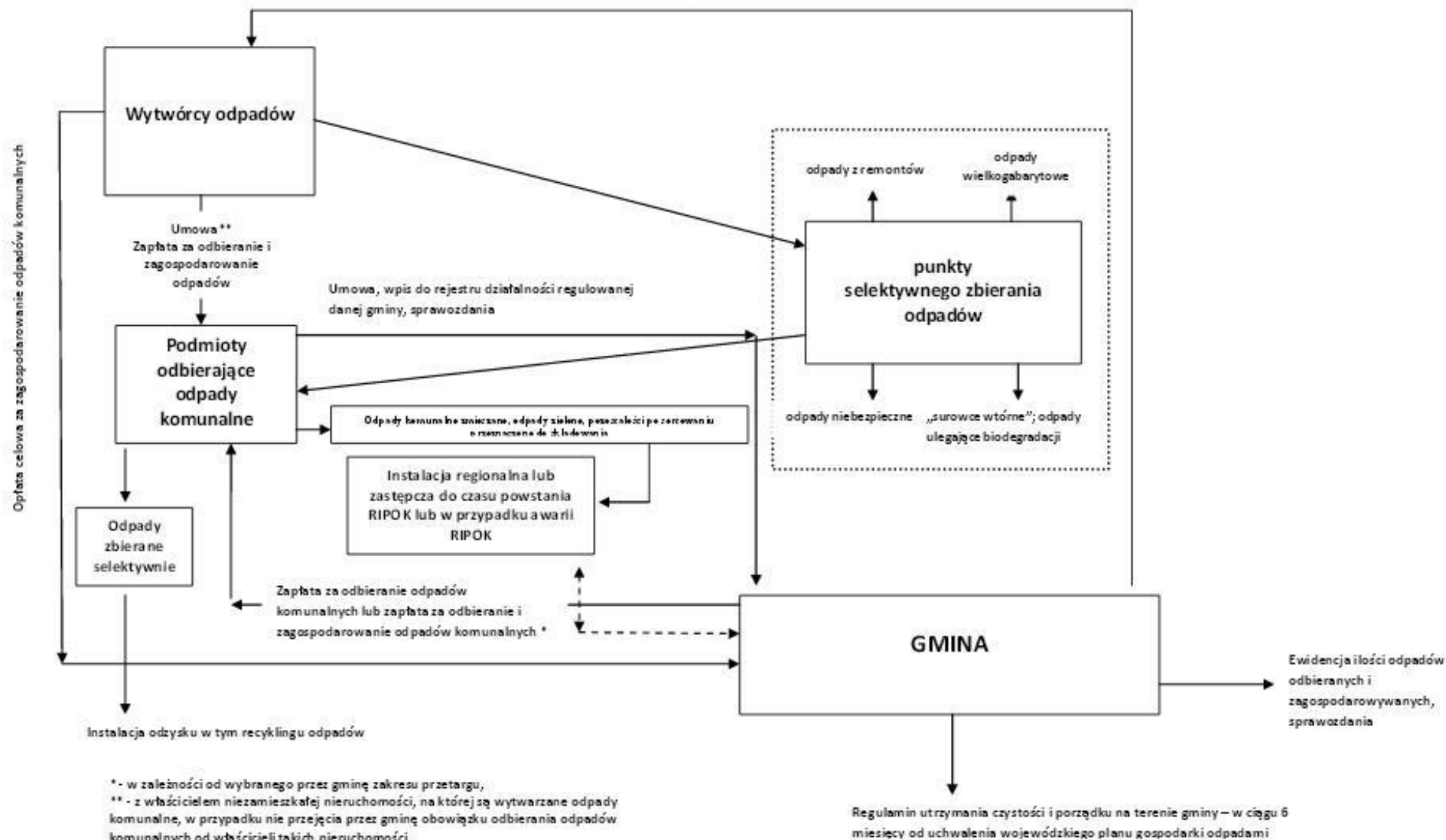
¹¹ Źródło: „*Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego 2014*”

Rysunek 18. Regiony gospodarki odpadami w województwie śląskim.

źródło: „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego 2014”

Rysunek 19. Uproszczony schemat nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie województwa śląskiego (WPGO dla województwa śląskiego (2014)).

Charakterystyka regionu III

Gminy wchodzące w skład regionu: Cieszyn, Chybie, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Skoczów, Strumień, Zebrzydowice, Knurów, Gierałtówce, Sośnicowice, Racibórz, Kornowac, Krzanowice, Krzyżanowice, Kuźnia Raciborska, Nędza, Pietrowice Wielkie, Rudnik, Czerwionka-Leszczyny, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Świerklany, Pszów, Radlin, Rydułtowy, Wodzisław Śląski, Godów, Gorzyce, Lubomia, Marklowice, Mszana, Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory, Pilchowice, Ustroń, Wiśla, Brenna, Istebna, Orzesze, Ornontowice, Pawłowice, Suszec, Mikołów.

Rysunek 20. Kształt regionu III gospodarki odpadami.

źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014.

Zgodnie z danymi GUS region zamieszkuje około 996 145¹² mieszkańców. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w obrębie regionu III w 2010 roku wyniosła 333 060 Mg, w tym 183 080 Mg stanowiły odpady ulegające biodegradacji. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w 2010 roku w przeliczeniu na jednego mieszkańca regionu III wyniosła 334 kg, z czego 184 kg stanowiły odpady ulegające biodegradacji.

Miejsce zagospodarowania odpadów

Jak wynika z treści Sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2014, odpady wytworzone na terenie gminy Skoczów skierowane zostały do 23 instalacji przetwarzania odpadów. Zmieszane odpady komunalne o kodzie 20 03 01 kierowane były głównie do ZOM „TROS-EKO” Sp. z o.o. przy ul. Przemysłowej 12 w Goleszowie.

Punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych¹³

Niezależnie od zasady odbierania odpadów komunalnych „u źródła” (z gospodarstw domowych), przy ulicy Pierścieckiej 3 w Kiczycach (na granicy z miastem Skoczów) funkcjonuje Punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. PSZOK jest czynny od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00 oraz w każdą pierwszą sobotę miesiąca w godz. 8.00-12.00. Przyjmowane odpady to:

- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte baterie, akumulatory, opony,
- odpady zielone, suche odpady kuchenne ulegające biodegradacji,
- surowce wtórne (papier, plastik, metal, szkło).

Suma odpadów, która przekazana została do PSZOK przy ul. Pierścieckiej w Skoczowie w 2014 roku, wyniosła 37,22 Mg.

Odpady w postaci wyrobów zawierających azbest¹⁴

W roku 2010 na terenie gminy Skoczów zinwentaryzowano 73 obiekty budowlane zawierające azbest. Łączna ilość wyrobów została oszacowana na 18 911,10 m². W 2011 roku uzupełniono ww. inwentaryzację o 12 obiektów. Zgodnie z zapisami Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Skoczów, na terenie gminy Skoczów występuje 85 obiektów zawierających 19 830,10 m² azbestu. Gmina Skoczów od 2008 roku prowadzi działania mające na celu usunięcie i utylizację wszystkich wyrobów zawierających azbest, zlokalizowanych w obrębie omawianej gminy.

¹² Stan na rok 2010.

¹³ Na podstawie materiałów zamieszczonych na www.skoczow.pl;

¹⁴ Na podstawie *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Skoczów*.

6.5.2. Zagrożenia

Obszary problemowe dotyczące gospodarki odpadami związane są z:

- nieprawidłowymi praktykami dotyczącymi gospodarowania odpadami przez mieszkańców (itp. spalanie odpadów komunalnych, pozbywanie się odpadów w sposób niezgodny z przepisami prawa);
- występowaniem wyrobów zawierających azbest.

6.5.3. Cele i strategia działań

Cel średniookresowy do roku 2022:

Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Skoczów

Strategia działań:

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna
1.	Odbieranie nieczystości z koszy ulicznych – utrzymanie czystości w mieście	Gmina Skoczów
2.	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych stałych powstających w gospodarstwach domowych z terenu gminy Skoczów	Gmina Skoczów
3.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	Gmina Skoczów
4.	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.	Gmina Skoczów
5.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, wpisanych do rejestru działalności regulowanej.	Gmina Skoczów
6.	Przeprowadzenie analizy stanu gospodarki odpadami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi (rocznie).	Gmina Skoczów
7.	Gospodarowanie odpadami w postaci wyrobów zawierających azbest poprzez realizację zapisów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Skoczów”.	Gmina Skoczów, Właściciele prywatni, Przedsiębiorcy, Gmina Skoczów

7. Odnawialne źródła energii

7.1 Stan aktualny

Wraz z wciąż rosnącym zapotrzebowaniem na energię a przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych).

Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

W roku 2012 produkcja energii pierwotnej ze źródeł odnawialnych stanowiła 10,6% produkcji ogółem (GUS). Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, udział odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii brutto powinien wynieść 15% do roku 2020. Do źródeł o największym technicznym potencjale należą kolejno: biomasa, energia wiatru, energia słoneczna, zasoby geotermalne oraz energia wody.

Szczegółowe dane na temat OZE zawarte zostały w Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Skoczów na lata 2012 – 2027. W wymienionych powyżej dokumentach zawarto informacje na temat planowanych działań w ramach rozwoju odnawialnych źródeł energii.

7.1.1 Biomasa i biogaz

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej.

Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno,
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej,
- odpady organiczne,
- oleje roślinne,
- tłuszcze zwierzęce,
- osady ściekowe,
- rośliny szybko rosnące, takie jak:
 - wierzba wiciowa,
 - miskant olbrzymi (trawa słoniowa),
 - słonecznik bulwiasty,

- ślazowiec pensylwański,
- rdest sachaliński.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta.

Obszary wiejskie należące do gminy Skoczów mają charakter rolniczy, dlatego na terenie omawianej gminy występują zasoby biomasy. Mogą to być odpadki drewniane, trociny, słoma, siano, darń lub zepsute ziarno. Warto zaznaczyć, iż mogą być one wykorzystane do produkcji ciepła w sposób ekologicznie bezpieczny, a także efektywny energetycznie. Jedną z największych zalet biomasy jest zerowa emisja dwutlenku węgla, gdyż ilość tej substancji jest całkowicie akumulowana w procesie fotosyntezy. Za wykorzystaniem biomasy przemawiają itp.: nadprodukcja lub bezrobocie na wsi.

Zgodnie z zapisami *Programu Wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego* gmina Skoczów zaliczona została do grupy gmin o potencjale techniczny przekraczającym 35 TJ/rok (strefa A). Oznacza to, iż na terenie gminy występują bardzo korzystne warunki rozwoju wykorzystania energii z biomasy (biorąc pod uwagę możliwy do pozyskania potencjał drewna, słomy czy siana). W chwili opracowywania dokumentu brak było danych na temat upraw energetycznych na terenie Gminy Skoczów.

Biogaz

Biogaz rolniczy – gaz otrzymywany w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, lub biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne, z wyłączeniem biogazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów.

Zgodnie z zapisami *Programu Wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego* gmina Skoczów zaliczana jest do obszarów, gdzie występuje potencjał techniczny biogazu ze składowisk odpadów.

Zgodnie z zapisami *Programu Wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego* gmina Skoczów zaliczona została do grupy gmin, które charakteryzują się najbardziej korzystnymi warunkami do rozwoju upraw rolniczych – grupa A. Zgodnie z ww. dokumentem, na terenie gminy Skoczów rekomenduje się budowę instalacji do fermentacji osadów ściekowych.

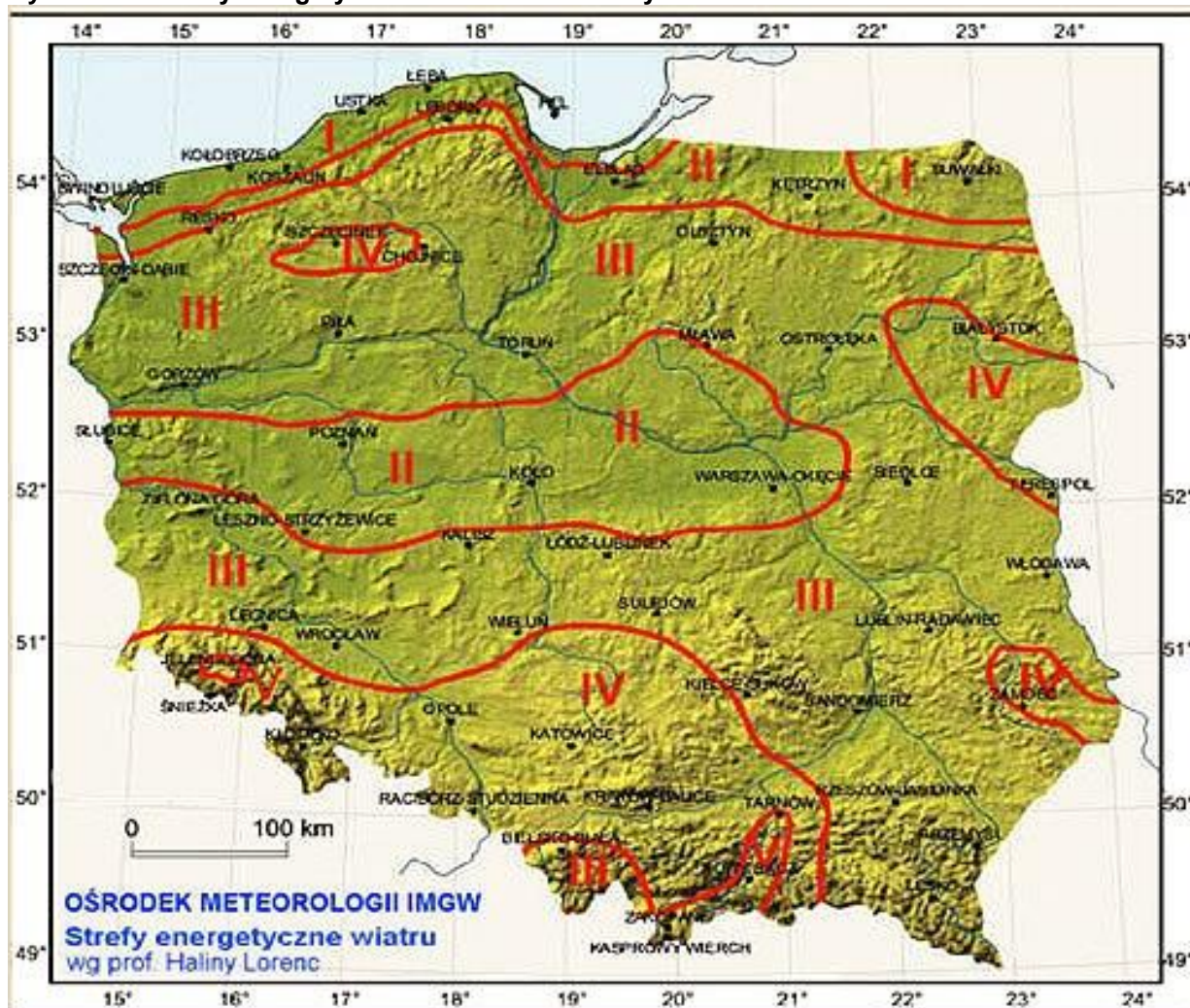
7.1.2 Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym. Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna
- Strefa II – bardzo korzystna
- Strefa III – korzystna
- Strefa IV – mało korzystna
- Strefa V – niekorzystna

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, Gmina Świerklaniec leży w strefie III – korzystna. Poniższy rysunek przedstawia podział terytorium Polski na strefy energetyczne wiatru.

Rysunek 21. Strefy energetyczne warunków wiatrowych.

źródło: imgw.pl

Zgodnie z zapisami *Programu Wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego* na terenie gminy Skoczów przeważają niekorzystne warunki do budowy instalacji wykorzystujących energię wiatru, dlatego nie zaleca się podejmowania działań mających na celu wykorzystanie energii wiatru.

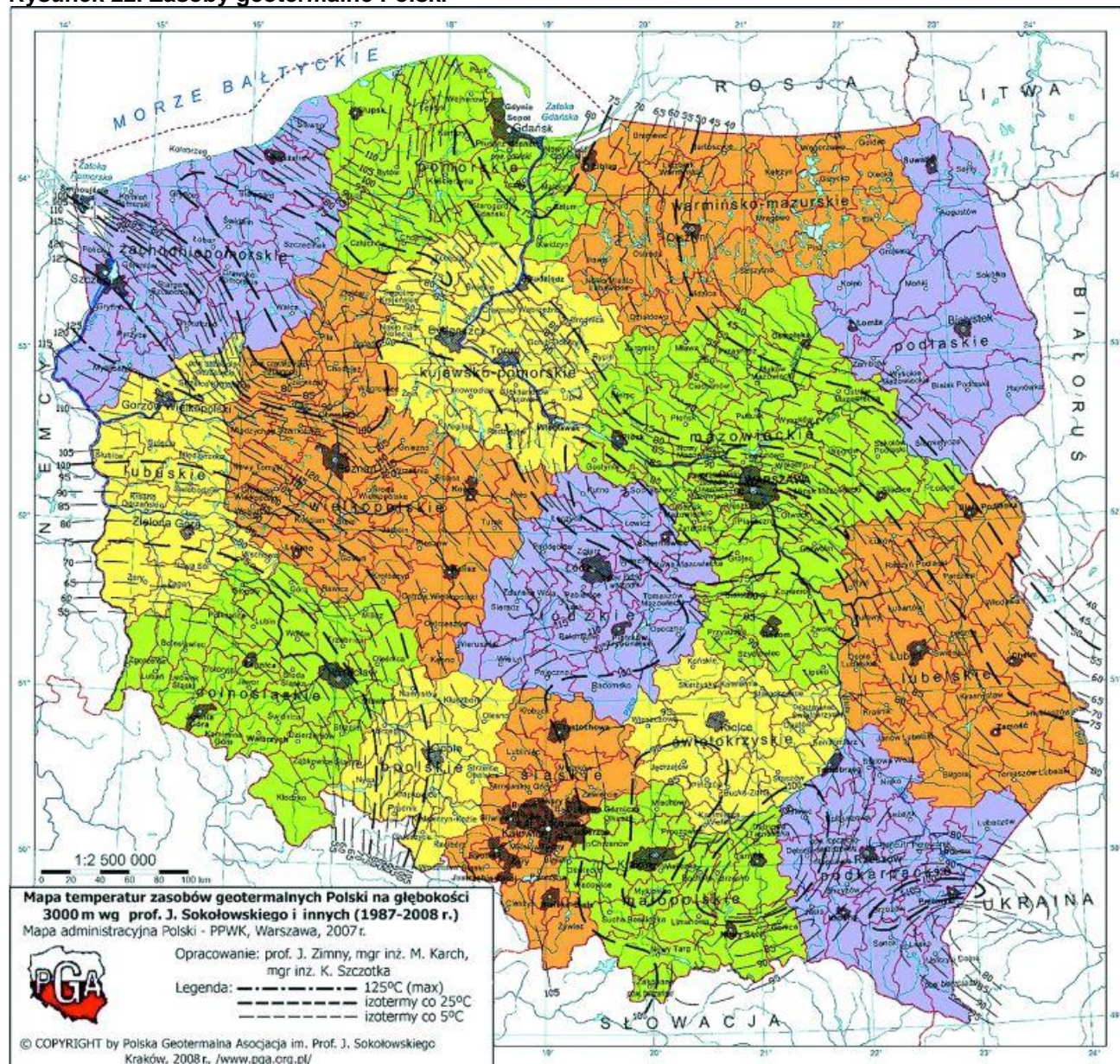
W przypadku, gdy planuje się tego typu inwestycje, należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze, techniczne, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody oraz obszary cenne przyrodniczo), prawne, ekonomiczne oraz społeczne.

7.1.4 Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie oraz pełną odnawialność, energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdadne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych.

Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Na podstawie zapisów *Programu Wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego* można stwierdzić, iż na terenie gminy Skoczów nie występują korzystne warunki umożliwiające wykorzystanie energii geotermalnej.

Rysunek 22. Zasoby geotermalne Polski

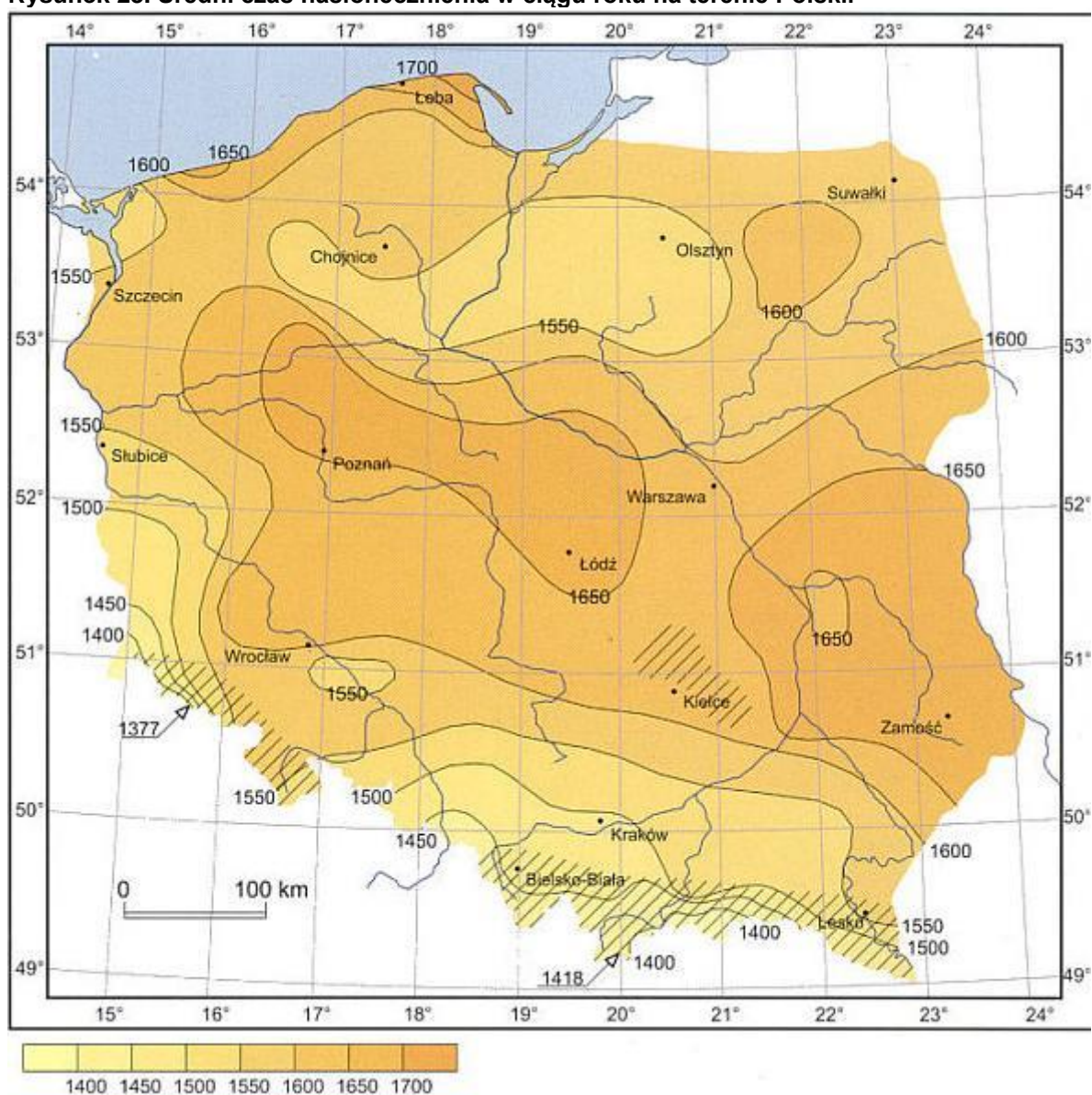

źródło: pga.org.pl

7.1.5 Energia słońca

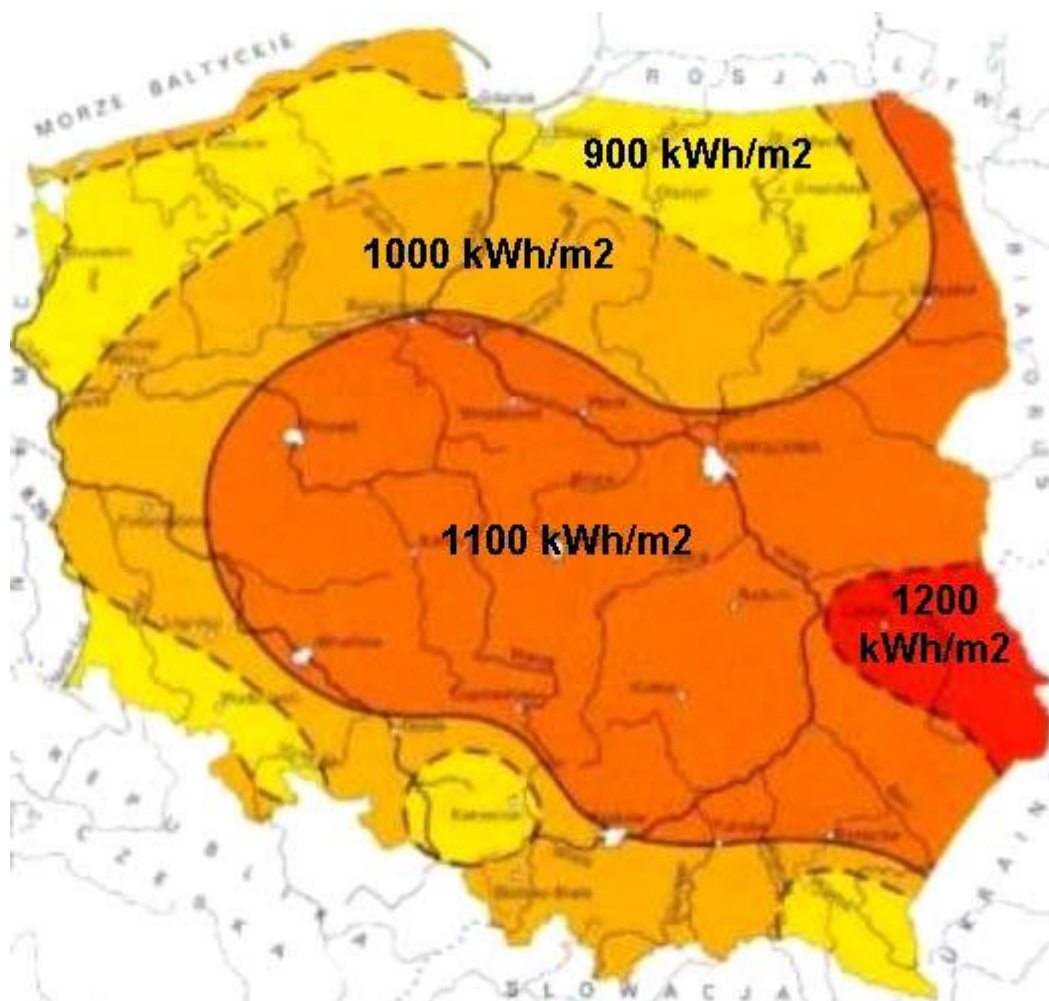
Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. W strefie klimatycznej, w której leży Polska produkcja energii elektrycznej na szerszą skalę przy pomocy ogniw fotowoltaicznych jest nieopłacalna. Natomiast zastosowanie kolektorów słonecznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Rysunek 23. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.

źródło: imgw.pl

Rysunek 24. Mapa nasłonecznienia Polski.

źródło: cire.pl

Gmina Skoczów zlokalizowana jest w strefie gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1000 kWh/m², natomiast nasłonecznienie szacowane jest na 1400 h/rok. Opisane powyżej warunki panujące na terenie gminy są korzystne i dają możliwość wykorzystywania energii promieniowania słonecznego itp. do podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, a także obiektach oświatowych (szkoły, przedszkola). Z uwagi na koszt instalacji tego rodzaju, warto rozważyć możliwość ich współfinansowania w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.

7.1.6 Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Do energii odnawialnej zalicza się tylko i wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Jak wynika z *Programu Wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego* potencjał techniczny wód

powierzchniowych wynosi na terenie powiatu cieszyńskiego 165 kW. Potencjał teoretyczny wynosi 532 kW.

Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność), środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody oraz obszary cenne przyrodniczo), prawne (pozwolenie wodno-prawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (itp. turystyka).

7.2 Ograniczenia rozwoju źródeł energii odnawialnej

W przypadku realizacji przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, należy pamiętać, że możliwości rozwoju hydroenergetyki, wykorzystania energii wiatru, energii z wód geotermalnych czy biomasy uwarunkowane są nie tylko zasobami energetycznymi, ale także regulacjami prawnymi w zakresie ochrony przyrody i ustaleniami Samorządu Województwa Śląskiego, które zawarte są w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa i dotyczą gospodarowania przestrzenią. Ograniczenia prawne dotyczą przede wszystkim wykluczenia inwestycji z terenów chronionych lub przynajmniej dostosowania ich skali do uwarunkowań terenowych i środowiskowych. W związku z powyższym zaleca się, aby z zainwestowania wykluczyć:

- parki narodowe wraz z ich projektowanymi powiększeniami oraz istniejące i projektowane rezerваты przyrody, zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i rozporządzeniami powołującymi poszczególne formy ochrony przyrody.

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w odniesieniu do obszarów chronionych zaleca się wykluczenie lokalizacji inwestycji mogących znacząco:

- oddziaływać na środowisko na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, zgodnie z rozporządzeniami zatwierdzającymi poszczególne formy ochrony, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego;
- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków fauny i flory, a także w znaczący sposób wpłynąć na gatunki, dla których został utworzony obszar Natura 2000 (dotyczy zarówno projektowanych, jak i potencjalnych obszarów).

Zaleca się także ograniczenie realizacji inwestycji, które:

- wymagają sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko;
- dla których może być wymagane sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko;
- nie wymienionych powyżej, mogących znacząco oddziaływać na obszary sieci Natura 2000 (dotyczy zarówno projektowanych, jak i potencjalnych obszarów sieci Natura 2000).

Zgodnie z dokumentami wyższego szczebla nie zaleca się lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie projektowanych parków krajobrazowych, projektowanych obszarów chronionego krajobrazu, w otulinach parków narodowych i krajobrazowych oraz w korytarzach ekologicznych.

7.3 Zagrożenia

Zagrożenia wynikające z rozwoju wykorzystania alternatywnych źródeł energii mogą być związane z negatywnym wpływem nowopowstałych instalacji służących do wykorzystania odnawialnych źródeł energii na środowisko. Przed przystąpieniem do realizacji tego typu inwestycji zaleca się dobrze dobrać lokalizację inwestycji z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. W celu doboru lokalizacji należy odnieść się do zapisów niniejszego Programu, innych dokumentów lokalnych, a także dokumentów wyższego szczebla, determinujących politykę przestrzenną gminy.

8. Plan operacyjny

8.1. Wprowadzenie

Podstawą dla planu operacyjnego na lata 2015-2022, tj. konkretnych przedsięwzięć mających priorytet w skali Gminy, są cele średniookresowe wskazane w poprzednich rozdziałach dotyczących poszczególnych komponentów środowiska oraz polityka finansowa Gminy, gdyż to ona w głównej mierze decyduje o zasadności oraz sposobie realizacji danego zadania.

Podczas wyznaczania zadań inwestycyjnych kierowano się potrzebami wynikającymi z konieczności poprawy jakości środowiska na omawianym obszarze, informacjami otrzymanymi w drodze ankietyzacji, a także zamierzeniami strategicznymi gminy Skoczów.

8.2. Lista przedsięwzięć

Lista przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji w latach 2015–2022 została przedstawiona w poniższych tabelach. Ważnym jest aby podkreślić, iż zaproponowana lista przedsięwzięć nie blokuje możliwości realizacji innych, charakteryzujących się mniejszym jednostkowym efektem. Oznacza to możliwość realizacji przedsięwzięć nie wskazanych w poniższej tabeli, ale mieszczących się w ramach wyznaczonych celów średniookresowych.

Tabela 49. Lista zadań przeznaczonych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. Zł]*	Źródło finansowania ¹⁵
Cel średniookresowy: Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania środowiskowego na terenie gminy Skoczów.					
1.1	Sporządzenie raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska.	2017; 2019	Gmina Skoczów	4	środki własne
1.2	Opracowanie aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.	2019	Gmina Skoczów	10	środki własne
Cel średniookresowy: Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Skoczów.					
2.1	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i wysokiej zawartości siarki w przydomowych kotłowniach.	2015 – 2022	Gmina Skoczów	35	środki własne, WFOŚiGW
2.2	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.	2015 – 2022	Gmina Skoczów, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy zajmujący się zbiórką odpadów komunalnych	35	środki własne jednostek realizujących zadanie, WFOŚiGW, środki zewnętrzne
2.3	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie odnawialnych źródeł energii.	2015 – 2022	Gmina Skoczów	14	środki własne, WFOŚiGW
2.4	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie ochrony przyrody.	2015 – 2022	Gmina Skoczów, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Lasy Państwowe	14	środki własne, WFOŚiGW, środki zewnętrzne
2.5.	Organizacja imprez masowych (itp. Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata).	2017; 2020	Gmina Skoczów	50	środki własne, WFOŚiGW

¹⁵ Przez „środki własne” należy rozumieć środki własne jednostki odpowiedzialnej za realizację zadania.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. Zł]*	Źródło finansowania ¹⁵
Cel średniookresowy: Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Skoczów – zadania koordynowane					
2.6	Prowadzenie szkoleń z zakresu dobrych praktyk rolniczych oraz upraw ekologicznych.	2015 – 2022	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	zależne od potrzeb	środki własne ŚODR
2.7	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie racjonalnej gospodarki nawozami i środkami ochrony roślin w odniesieniu do ochrony owadów zapylających w tym pszczoł.	2015 – 2022	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Śląski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	zależne od potrzeb	środki własne ŚODR, Śląski Oddział Regionalnego ARiMR
2.8	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód	2015 – 2022	Gmina Skoczów, Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.	zależne od potrzeb	środki własne
Cel średniookresowy: Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami					
3.1	Prowadzenie polityki przestrzennej w kierunku zmniejszenia zagrożenia dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi. Zamieszczenie stosownych zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań przestrzennych oraz strategii rozwoju.	2015 – 2022	Gmina Skoczów	koszt zadania w ramach kosztów sporządzenia studium, mpzp, strategii rozwoju gminy	środki własne
3.2	Doposażanie Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt ratownictwa chemicznego	2015 – 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne
Cel średniookresowy: Poprawa stanu i jakości zasobów przyrodniczych gminy Skoczów					
4.1	Utrzymanie zieleni na terenie miasta i gminy Skoczów.	2015 – 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne
4.2	Promocja walorów przyrodniczych gminy.	2015 – 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne
4.3	Bieżące utrzymanie zieleni przydrożnej.	2015 – 2022	Administratorzy dróg	zależne od potrzeb	środki własne
4.4	Wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych w obrębie	2015 – 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne, środki

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁵
	pomników przyrody.				zewnętrzne
4.5	Ochrona obszarów nadwodnych poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną w gminie Skoczów	po roku 2015	Gmina Skoczów	4 363	środki własne, środki zewnętrzne
4.6	Uwzględnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	2015 – 2022	Gmina Skoczów Lasy Państwowe	koszt zadania w ramach kosztów związanych z powstaniem dokumentów planistycznych	środki własne, LP, WFOŚiGW
4.7	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego form ochrony przyrody oraz obszarów przyrodniczo cennych.	2015 – 2022	Gmina Skoczów Lasy Państwowe		środki własne, LP WFOŚiGW
Cel średniookresowy: Poprawa stanu i jakości zasobów przyrodniczych gminy Skoczów – zadania koordynowane					
4.8	Wdrażanie zapisów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	od 2015	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Marszałek Województwa Śląskiego, Przedsiębiorcy Organizacje pożytku publicznego, Gmina Skoczów	brak danych	środki własne
4.9	Kontrola przestrzegania przepisów o ochronie przyrody w trakcie gospodarczego wykorzystywania zasobów przyrody.	2015 – 2022	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	brak danych	środki własne
Cel średniookresowy: Ochrona i zrównoważony rozwój zasobów leśnych na terenie gminy Skoczów.					
5.1	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie.	2015 – 2022	Gmina Skoczów	koszt zadania w ramach kosztów sporządzenia mpzp	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁵
5.2.	Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych.	2015 – 2022	Gmina Skoczów, Lasy Państwowe	koszt zależny od rodzaju podejmowanych działań	środki własne
Cel średniookresowy: Ochrona i zrównoważony rozwój zasobów leśnych na terenie gminy Skoczów – zadania koordynowane					
5.3	Realizacja zadań wynikających z planów urządzania lasów.	2015 – 2022	Nadleśnictwo, Gmina Skoczów, Właściciele prywatny	brak danych	środki własne jednostek realizujących zadanie
5.4	Realizacja Krajowego Planu Zwiększenia Lesistości na terenie gminy Skoczów.	2015 – 2022	Nadleśnictwo, Gmina Skoczów, Właściciele prywatny	koszt realizacji zadania zależny od zakresu realizowanych zalesień	środki własne jednostek realizujących zadanie
Cel średniookresowy: Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin na terenie gminy Skoczów					
6.1.	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych.	2015 – 2022	Gmina Skoczów	koszt realizacji zadania w ramach opracowania dokumentów planistycznych	środki własne
Cel średniookresowy: Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin na terenie gminy Skoczów – zadania koordynowane					
6.2	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych, w przypadku ich występowania na terenie gminy	2015 – 2022	właściciele gruntów, przedsiębiorcy	koszt zależny od powierzchni rekultywowanego terenu oraz zakresu prac	środki własne przedsiębiorców i właścicieli gruntów
6.3	Prowadzenie monitoringu jakości gleb.	2015 – 2022	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Główny	koszt realizacji zadań w ramach działań	środki własne IUNiG i GIOŚ

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁵
			Inspektorat Ochrony Środowiska	statutowych	
Cel średniookresowy: Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – racjonalna gospodarka wodami na terenie gminy Skoczów					
7.1	Bieżąca budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej Gminy Skoczów	2015 – 2022	Gmina Skoczów, Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.	koszt realizacji zadania zależny od wielkości inwestycji	środki własne + środki zewnętrzne
7.2	Bieżąca budowa oraz modernizacja z wykorzystaniem między innymi metod bezwykopowych sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie całej Gminy Skoczów.	2015 – 2022	Gmina Skoczów, Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.	koszt realizacji zadania zależny od wielkości inwestycji	środki własne + środki zewnętrzne
7.3	Konserwacja rowów melioracyjnych.	2015 – 2022	właściciele gruntów, spółka wodna	zależne od potrzeb	środki własne właścicieli gruntów
7.4	Zinwentaryzowanie przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.	2015 – 2018	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne
7.5	Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów odbioru lub oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania).	2015 – 2021	Gmina Skoczów, Przedsiębiorcy, Właściciele prywatni	zależne od potrzeb	środki własne, WFOŚiGW
7.6	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Skoczowie	2015 – 2022	Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.	zależne od potrzeb	środki własne, środki zewnętrzne
Cel średniookresowy: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza na terenie gminy Skoczów					
8.1	Bieżące utrzymanie dróg (w tym m.in. Remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych)	2015 – 2022	Gmina Skoczów	koszt realizacji zadania zależny od zakresu realizowanych prac	środki własne
8.2	Budowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	2015 – 2022	Gmina Skoczów	koszt realizacji	środki własne,

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁵
				zadania zależny od zakresu realizowanych prac	środki zewnętrzne
8.3	Termomodernizacja i modernizacja kotłowni węglowych w gminnych obiektach użyteczności publicznej	2015 – 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne, środki zewnętrzne
8.4	Oczyszczanie dróg gminnych (ograniczenie emisji pyłu PM10)	2015 – 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne
8.5	Przedkładanie Marszałkowi Województwa Śląskiego sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie Ochrony Powietrza dla strefy Śląskiej.	2015 – 2022	Gmina Skoczów	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
8.6	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów na otwartych przestrzeniach.	2015 – 2022	Gmina Skoczów, Straż Miejska, Policja	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne jednostek realizujących zadanie
8.7	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	2015	Gmina Skoczów	54	środki własne, środki zewnętrzne
8.8	Wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	2016 - 2020	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne, środki zewnętrzne
8.9	Termomodernizacja w budynkach użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynkach mieszkalnych wraz z instalacją OZE oraz podłączeniem budynków do sieci nośników ciepła.	do roku 2017	Gmina Skoczów	5 348	środki własne, środki zewnętrzne
8.10	Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego w gminie Skoczów.	do roku 2017	Gmina Skoczów	5 294	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. Zł]*	Źródło finansowania ¹⁵
Cel średniookresowy: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza na terenie gminy Skoczów – zadania koordynowane					
8.11	Modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich na terenie Gminy Skoczów ¹⁶ .	2015 – 2022	GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich	zależne od potrzeb	zarządca dróg
8.12	Modernizacja dróg powiatowych na terenie gminy Skoczów ¹⁷ .	2015 – 2022	Zarząd Dróg Powiatowych	zależne od potrzeb	zarządca dróg
8.13	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez rozbudowę i przebudowę oczyszczalni ścieków w Skoczowie, w tym instalację do odzysku biogazu i kogeneracji.	2015 - 2022	Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.	Zależne od potrzeb	środki własne, środki zewnętrzne
Cel średniookresowy: Ochrona przed hałasem mieszkańców gminy Skoczów					
9.1	Wprowadzanie standardów akustycznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	2015 - 2022	Gmina Skoczów	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
9.2	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	2015 - 2022	Gmina Skoczów	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
9.3	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych.	2015 - 2022	Gmina Skoczów	koszt zadania w ramach mpzp	środki własne
Cel średniookresowy: Ochrona przed hałasem mieszkańców gminy Skoczów – zadania koordynowane					
9.4	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej oraz dróg.	2015 - 2022	WIOŚ w Katowicach	brak danych	WIOŚ

^{16,4} Zadanie dotyczy także działu „hałas”.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁵
9.5	Modernizacja i naprawa dróg, w wyniku użytkowania których powstaje nadmierna emisja hałasu.	2015 - 2022	Zarządcy dróg	koszt realizacji zadania zależny od zidentyfikowanych potrzeb	środki własne
Cel średniookresowy: Ochrona przed szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych mieszkańców gminy Skoczów					
10.1	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	2015 - 2022	Gmina Skoczów	koszt realizacji zadania w ramach opracowania dokumentów planistycznych	środki własne
Cel średniookresowy: Ochrona przed szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych mieszkańców gminy Skoczów – zadania koordynowane					
10.2	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	2015 – 2022	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
10.3	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	2015 - 2022	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach, Urząd Komunikacji Elektronicznej	koszt realizacji zadania w ramach działań statutowych	środki własne
Cel średniookresowy: Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Skoczów					
11.1	Odbieranie nieczystości z koszy ulicznych – utrzymanie czystości w mieście	2015 - 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne
11.2	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych stałych powstających w gospodarstwach domowych z terenu gminy Skoczów	2015 - 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Prognozowane nakłady finansowe [tys. zł]*	Źródło finansowania ¹⁵
11.3	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	2015 - 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne
11.4	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.	2015 - 2022	Gmina Skoczów	zależne od potrzeb	środki własne
11.5	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, wpisanych do rejestru działalności regulowanej.	2015 - 2022	Gmina Skoczów	w ramach działań statutowych	środki własne
11.6	Przeprowadzenie analizy stanu gospodarki odpadami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi (rocznie).	2015 - 2022	Gmina Skoczów	4	środki własne
Cel średniookresowy: Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Skoczów – zadania koordynowane					
11.7	Gospodarowanie odpadami w postaci wyrobów zawierających azbest poprzez realizację zapisów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Skoczów”.	2015 – 2032	Gmina Skoczów, Właściciele prywatni, Przedsiębiorcy, Gmina Skoczów;	zależne od liczby wniosków w danym roku	środki własne, WFOŚiGW

*Koszt realizacji zadań jest wartością szacunkową i może ulec zmianie wraz z upływem lat.

9. Uwarunkowania finansowe

9.1. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

9.1.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy, a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Budżety dwóch pierwszych funduszy są tworzone głównie z:

- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska – wszystkie firmy, które korzystają z zasobów naturalnych środowiska poprzez m.in. zużywanie wody, zanieczyszczając powietrze atmosferyczne czy wytwarzając odpady płacą za to zgodnie ze stawkami wyznaczanymi przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (Ministra OŚZNiL). Każda firma otrzymuje pozwolenie na korzystanie z określonej ilości tych zasobów.
- kar za przekroczenie dopuszczalnych norm - płacą je firmy, które korzystają z większych ilości zasobów środowiska niż im na to zezwolono oraz wszystkie inne instytucje nie przestrzegające wymogów ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą Politykę Ekologiczną Państwa poprzez finansowanie inwestycji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. NFOŚiGW działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska. Celem jego działalności jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,

- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,
- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki).
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia) .
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,
- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach¹⁸

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach to samodzielna instytucja finansowa, powołana w 1993 roku do wspierania przedsięwzięć w dziedzinie ekologii.

Realizując swoją misję, Fundusz koncentruje się na:

- wspieraniu działań proekologicznych podejmowanych przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe,
- zarządzaniu środkami europejskimi ukierunkowanymi na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

¹⁸ źródło: <http://www.wfosigw.katowice.pl>

Realizacja zadań statutowych WFOŚiGW odbywa się zgodnie z corocznie uchwalanym planem pracy. Wsparcie finansowe realizowane jest poprzez udzielanie pożyczek i dotacji na zadania realizowane w następujących komponentach środowiska:

- ochrona wód,
- ochrona atmosfery,
- gospodarka wodna,
- ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona przyrody,
- monitoring środowiska,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- edukacja ekologiczna.

Szczegółowe informacje na temat działalności WFOŚiGW w Katowicach można znaleźć na stronie internetowej funduszu: <http://www.wfosigw.katowice.pl/> lub pod numerem telefonu: 32 60 32 200.

9.1.2. Fundusze Unii Europejskiej

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POLiŚ)¹⁹

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POLiŚ 2014-2020) to krajowy program wspierający gospodarkę niskoemisyjną, ochronę środowiska, przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne. Środki unijne z programu przeznaczone zostaną również w ograniczonym stopniu na inwestycje w obszary ochrony zdrowia i dziedzictwa kulturowego.

POLiŚ 2014-2020 będzie kontynuował główne kierunki inwestycji określone w jego poprzedniku – POLiŚ 2007-2013. Dotyczą one przede wszystkim rozwoju infrastruktury technicznej kraju w najważniejszych sektorach gospodarki.

Beneficjenci Programu

Najważniejszymi beneficjentami POLiŚ 2014-2020 będą podmioty publiczne (w tym jednostki samorządu terytorialnego) oraz podmioty prywatne (przede wszystkim duże przedsiębiorstwa).

Regionalny Program Operacyjny²⁰

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL 2014- 2020) został przygotowany na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów

¹⁹www.nfosigw.gov.pl,

²⁰RPO WSL 2014-2020.

szczególnych dotyczących celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/20062 oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/20063 a także na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”.

RPO WSL 2014-2020 jest jednym z 16 programów operacyjnych zarządzanych i wdrażanych na poziomie regionalnym. Niniejszy program jest jednym z instrumentów realizacji Umowy Partnerstwa, która jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych w Polsce w latach 2014-2020.

Zgodnie z zasadami rozliczania funduszy strukturalnych, wydatki ponoszone na projekty nie podlegające zasadom dotyczącym pomocy publicznej są kwalifikowalne w ramach programu, jeżeli zostały faktycznie poniesione pomiędzy datą 1 stycznia 2014 r. a dniem 31 grudnia 2023 r. W przypadku działań objętych zasadami pomocy publicznej, zasady kwalifikowalności są określone we właściwym programie pomocy publicznej.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020²¹

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020) został opracowany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005* oraz aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, Program jest wkomponowany w całościowy system polityki rozwoju kraju, w szczególności poprzez mechanizm Umowy Partnerstwa. Umowa ta określa strategię wykorzystania środków unijnych na rzecz realizacji wspólnych dla UE celów określonych w unijnej strategii wzrostu „*Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*” z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych danego państwa członkowskiego.

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.

²¹ Źródło: www.minrol.gov.pl

- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

10. Wdrażanie i monitoring

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

- 1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:
 - koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
 - bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
 - raporty na temat wykonania programu,
- 2) Edukacja ekologiczna:
 - utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
 - udostępnienie informacji o stanie środowiska,
 - publikacja informacji o stanie środowiska.

10.1. Działania polityki ochrony środowiska

Realizacja celów długookresowych wymaga podjęcia działań, które muszą być zgodne z zasadami zawartymi w stosownych ustawach. Działania będące elementem zarządzania środowiskiem można sklasyfikować w następujące grupy:

1. Działanie prawne – grupa działań mająca na celu respektowanie odpowiednich dyrektyw i decyzji pozwalających na kształtowanie środowiska wg zamysłu władz. Do grupy tej należą systemy wydawania pozwoleń (wprowadzanie do środowiska ścieków, gazów, pyłów, odpadów) decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz koncesji.
2. Działania finansowe – polegają głównie na systemie pobierania opłat za korzystanie z środowiska naturalnego (emisje zanieczyszczeń, składowanie odpadów itp.). Do tej grupy działań należy doliczyć także system kar przewidziany za przekroczenie określonych limitów w pozwoleniach i koncesjach.
3. Działania społeczne – polegają na współpracy i partnerstwie w zakresie realizacji polityki ochrony środowiska. Sprowadzają się one do dwóch zasadniczych aspektów: edukacji ekologicznej oraz budowy powiązań samorząd-społeczeństwo. Wiąże się to z udostępnieniem i publikacją informacji o środowisku co jest obowiązkiem władz samorządowych wynikającym z Prawa Ochrony Środowiska.
4. Działania strukturalne – polegają na formułowaniu i wdrażaniu polityk ekologicznych. Mowa tu głównie o tworzeniu strategii, programów wdrożeniowych oraz wprowadzaniu narzędzi wspomagających system zarządzania środowiskiem.

Wymienione wyżej sposoby realizacji pozwalają prowadzić działania z zakresu ochrony środowiska przyczyniając się do osiągnięcia celów nie tylko lokalnych, ale i szerzej wojewódzkiego oraz „Polityki Ekologicznej Państwa”. Są to działania umożliwiające wprowadzenie przepisów, egzekwowanie ich oraz pozyskiwanie funduszy na działania ograniczające wpływ degradacji środowiska związanej z działalnością człowieka.

Działania strukturalne to również opracowanie programu ochrony środowiska oraz jego aktualizacji. Przedstawia on stan środowiska oraz główne cele i zadania umożliwiające jego poprawę. Działania mające na celu poprawę stanu środowiska zawarte w Programie to odpowiednie kombinacje działań prawnych, finansowych i strukturalnych.

10.2. Kontrola oraz dokumentacja realizacji programu

Kontrola realizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań, jak i terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją.

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska zakłada sporządzenie raportów z realizacji programu co dwa lata i przedstawienie go Radzie Miejskiej. Cały Program aktualizowany powinien być co cztery lata uwzględniając rozbieżności oraz wprowadzając nowe zadania i cele.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w poniższej tabeli.

Tabela 50. Zestawienie wskaźników ogólne dla monitorowania osiągnięcia celów.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka
EDUKACJA EKOLOGICZNA		
1.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych	godz./rok
2.	Procent liczby mieszkańców objętych działaniami edukacji ekologicznej	%
OCHRONA PRZYRODY		
1.	Liczba form ochrony przyrody	szt.
OCHRONA LASÓW		
1.	Lesistość Gminy	%
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI		
1.	Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych	ha
2.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych i przywróconych do stanu właściwego	ha
3.	Ilość wykrytych przypadków nielegalnej eksploatacji złóż	Ilość/rok
OCHRONA WÓD		

Lp.	Wskaźnik	Jednostka
1.	Klasa jakości wód powierzchniowych	*I-V
2.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km
3.	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km
4.	Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.
5.	Liczba przyłączy wodociągowych	szt.
6.	Ilość ścieków dostarczonych do oczyszczalni 1. siecią kanalizacyjną 2. wozami asenizacyjnymi	m ³ /rok
7.	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej	ilość osób
8.	Liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji sanitarnej	ilość osób
POWIETRZE		
1.	Klasa C jakości powietrza według oceny rocznej: Pył PM10, SO ₂ , NO ₂ , Pb, O ₃ , CO, Benzen, B(a)P, As, Cd, Ni	Klasa jakości powietrza
GOSPODARKA ODPADAMI		
1.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych – ogółem	Mg
2.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych w formie zmieszanej	Mg
3.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych i odebranych w formie zmieszanej	%
4.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie	Mg
5.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie	%
6.	Masa odpadów poddanych odzyskowi	Mg
7.	Odsetek masy odpadów poddanych odzyskowi	%
8.	Masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetwarzania	Mg
9.	Odsetek masy odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetworzenia	%
10.	Odsetek mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%
11.	Odsetek mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Cel opracowania

„Program Ochrony Środowiska dla gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie Gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

Podczas tworzenia opracowania, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

Zakres opracowania

Sporządzony *Program* zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (co 2 lata). Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego i stanu docelowego umożliwiając tym samym identyfikację potrzeb w tym zakresie. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów średniookresowych (do 2022 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy Skoczów do roku 2022.

Charakterystyka Gminy

Gmina Skoczów to gmina miejsko-wiejska położona w południowej części województwa śląskiego, w powiecie cieszyńskim. Gmina Skoczów od wschodniej strony graniczy z gminą Jasienica, w powiecie bielskim. Od południowej strony sąsiednimi gminami są: Brenna oraz Ustroń, od południowo-zachodu Goleiszów, od północnej strony jest to gmina Chybie, natomiast od północno-zachodniej gmina Strumień. Gmina Skoczów od zachodu graniczy z gminą Dębowiec. Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego gmina Skoczów leży w obrębie megaregionu Region Karpacki, w prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Południowym, podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionu Pogórze Zachodniobeskidzkie mezoregionu: Pogórze Śląskie.

Aktualny stan środowiska

W niniejszym opracowaniu opisano stan środowiska na terenie gminy Skoczów. Wyznaczono w tym zakresie następujące kategorie:

- Wody (uwzględniająca stan aktualny wód powierzchniowych i podziemnych, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska wodnego),
- Ochrona powierzchni ziemi (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska glebowego),
- Ochrona powietrza (uwzględniająca stan aktualny, identyfikująca zagrożenia i źródła zanieczyszczenia powietrza),

- Ochrona przyrody (uwzględniająca stan aktualny, identyfikująca zagrożenia dla występujących na terenie gminy form ochrony przyrody),
- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym (uwzględniająca stan aktualny, identyfikująca zagrożenia wynikające z promieniowania elektromagnetycznego),
- Ochrona przed hałasem (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska nadmiernym hałasem).

Cele i strategia ich realizacji

W niniejszym *Programie* zestawiono cele wynikające z dokumentów wyższego szczebla. Na ich podstawie wyznaczono cele i strategię ich realizacji na poziomie gminnym. Narzędziem pomocniczym w realizacji założonych celów są zadania przedstawione w rozdziale 8. „*Program operacyjny*”. Wyznaczone zadania są spójne z planowanymi inwestycjami gminnymi oraz obowiązującym prawem lokalnym.

Wdrażanie i monitoring programu

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Z tego powodu w rozdziale 10. „*Wdrażanie i monitoring*” sformułowano zasady zarządzania środowiskiem, które stanowią podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Analiza uwarunkowań finansowych Gminy

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych. W tym celu w rozdziale 9. „*Uwarunkowania finansowe*” przedstawiono potencjalne źródła finansowania wyznaczonych zadań.

PODSUMOWANIE
wraz z uzasadnieniem

**dla „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2015-2018
z perspektywą do roku 2022” przyjętego uchwałą Nr XI/94/2015
Rady Miejskiej Skoczowa z dnia 18.08.2015r.**

Podsumowanie zawiera:

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz informacje o sposobie wykorzystania:

- Opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).
- Zgłoszonych uwag i wniosków.
- Propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Podstawa prawna:

Podstawą prawną jest art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” został sporządzony w celu określenia aktualnego stanu środowiska, obraniu celów środowiskowych, a także wyznaczenia zadań mających na celu ich realizację w perspektywie wieloletniej. W przypadku opracowania „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” już na etapie tworzenia dokumentu władze gminy wybrały spośród wielu możliwych wariantów przedsięwzięć, wariant którego realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Decyzje zostały podjęte biorąc pod uwagę zarówno aspekty ekologiczne jak i ekonomiczne. Rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Programu, którego efektem byłoby pogorszenie się stanu środowiska na terenie gminy.

2. Informacja na temat opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

Szczegółowe wymagania dotyczące zakresu prognozy określone zostały w:

1. opinii sanitarnej NS-NZ.042.5.2015 z dnia 05.02.2015 r. wydanej przez Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Katowicach na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263), na podstawie art. 58 ust. 1 pkt. 2 w związku z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

2. opinii Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach nr WOOŚ.411.27.2015.AB z dnia 11.03.2015 r. wydanej na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

Zarówno Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Katowicach, jak i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach uzgodniły konieczność przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” określając jednocześnie zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu.

Po opracowaniu Prognozy oddziaływania na środowisko dla omawianego Programu, zwrócono się ponownie do Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego w Katowicach, jak i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w celu uzyskania opinii końcowej, dotyczącej sporządzonej dokumentacji. Dokumenty zostały zaopiniowane pozytywnie opiniami:

1. nr NS-NZ.042.58.2015 z dnia 13.05.2015 r. wydanej przez Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Katowicach na podstawie art. 54 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).
2. nr WOOŚ.410.183.2015.AB z dnia 25.05.2015 r. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach wydanej na podstawie art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

Organy opiniujące nie wniosły uwag.

3. Informacja na temat zgłoszonych uwag i wniosków

W trakcie sporządzania dokumentu zapewniony był udział społeczeństwa. Mieszkańcy mieli możliwość zapoznania się z projektem dokumentu w terminie od 30.04.2015 r. do 21.05.2015 r. oraz od 29.05.2015r. do 18.06.2015r. We wskazanym terminie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej.

4. Informacja nt. wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Realizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” nie tworzy żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

5. Informacja w zakresie propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Proces wdrażania niniejszego *Programu* wymaga kontroli i właściwego monitoringu, którego głównym elementem jest ocena realizacji z punktu widzenia osiągania założonych celów. Rezultaty tych ocen będą podstawą korekt i aktualizacji *Programu*. Dla sprawnego wdrażania *Programu*, konieczne jest wprowadzenie w życie okresowych ocen i analiz w zakresie:

- Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć/działań.
- Określenia stopnia realizacji przyjętych celów.
- Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.
- Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Burmistrz Miasta Skoczów będzie przygotowywał co dwa lata raport z wykonania omawianego *Programu*. Cele i kierunki wyznaczonych działań powinny być weryfikowane co 4 lata. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie *Prawo ochrony środowiska* dotyczących okresu, na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska, a także systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska.

Dla kontroli realizacji *Programu* i stanu środowiska i jego zagrożeń będzie prowadzony monitoring składający się z dwóch części:

- monitoring wewnętrzny: analiza tempa i stopnia realizacji poszczególnych zadań wynikających z POŚ, analiza przedmiotu procesów administracyjnych oraz bieżących problemów środowiskowych;
- monitoring zewnętrzny: analiza stanu środowiska, analiza konfliktów społecznych, analiza jakości życia mieszkańców, analiza planów i przedsięwzięć, których realizacja będzie wpływać na stan i jakość środowiska; wykonywany on będzie m.in. przez służby prowadzące Państwowy Monitoring Środowiska, jednostki kontrolne administracji państwowej oraz organizacje społeczne.

Określenie poszczególnych wskaźników wymaga posiadania odpowiednich informacji:

- pochodzących z monitoringu środowiska (zarówno WIOŚ jak monitoringu lokalnego),
- pochodzących z branżowych raportów i opracowań określających stan gminy, pozostających w dyspozycji władz samorządowych,
- pochodzących z przeprowadzenia odpowiednich badań opinii społecznej.

Zaleca się aby monitoring prowadzić z uwzględnieniem wypisanych poniżej mierników dobranych do odpowiednich celów, określonych w POŚ:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka
EDUKACJA EKOLOGICZNA		
1.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych	godz./rok
2.	Procent liczby mieszkańców objętych działaniami edukacji ekologicznej	%
OCHRONA PRZYRODY		
1.	Liczba form ochrony przyrody	szt.
OCHRONA LASÓW		
1.	Lesistość Gminy	%
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI		
1.	Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych	ha
2.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych i przywróconych do stanu właściwego	ha
3.	Ilość wykrytych przypadków nielegalnej eksploatacji złóż	Ilość/rok

Lp.	Wskaźnik	Jednostka
OCHRONA WÓD		
1.	Klasa jakości wód powierzchniowych	*I-V
2.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km
3.	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km
4.	Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.
5.	Liczba przyłączy wodociągowych	szt.
6.	Ilość ścieków dostarczonych do oczyszczalni 1. siecią kanalizacyjną 2. wozami asenizacyjnymi	m ³ /rok
7.	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej	Ilość osób
8.	Liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji sanitarnej	Ilość osób
POWIETRZE		
1.	Klasa C jakości powietrza według oceny rocznej: Pył PM10, SO ₂ , NO ₂ , Pb, O ₃ , CO, Benzen, B(a)P, As, Cd, Ni	Klasa jakości powietrza
GOSPODARKA ODPADAMI		
1.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych – ogółem	Mg
2.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych w formie zmieszanej	Mg
3.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych i odebranych w formie zmieszanej	%
4.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie	Mg
5.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie	%
6.	Masa odpadów poddanych odzyskowi	Mg
7.	Odsetek masy odpadów poddanych odzyskowi	%
8.	Masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetwarzania	Mg
9.	Odsetek masy odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetworzenia	%
10.	Odsetek mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%
11.	Odsetek mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%

6. Informacja na temat innych organów opiniujących:

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Powiatu Cieszyńskiego opinią z dnia 28.05.2015 r. znak: WS.602.5.2015.

Wszystkie wniesione uwagi zostały uwzględnione.

7. Informacje na temat uchwalenia dokumentu:

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Skoczowa nr XI/94/2015 z dnia 18.08.2015r.